

MB
185.632

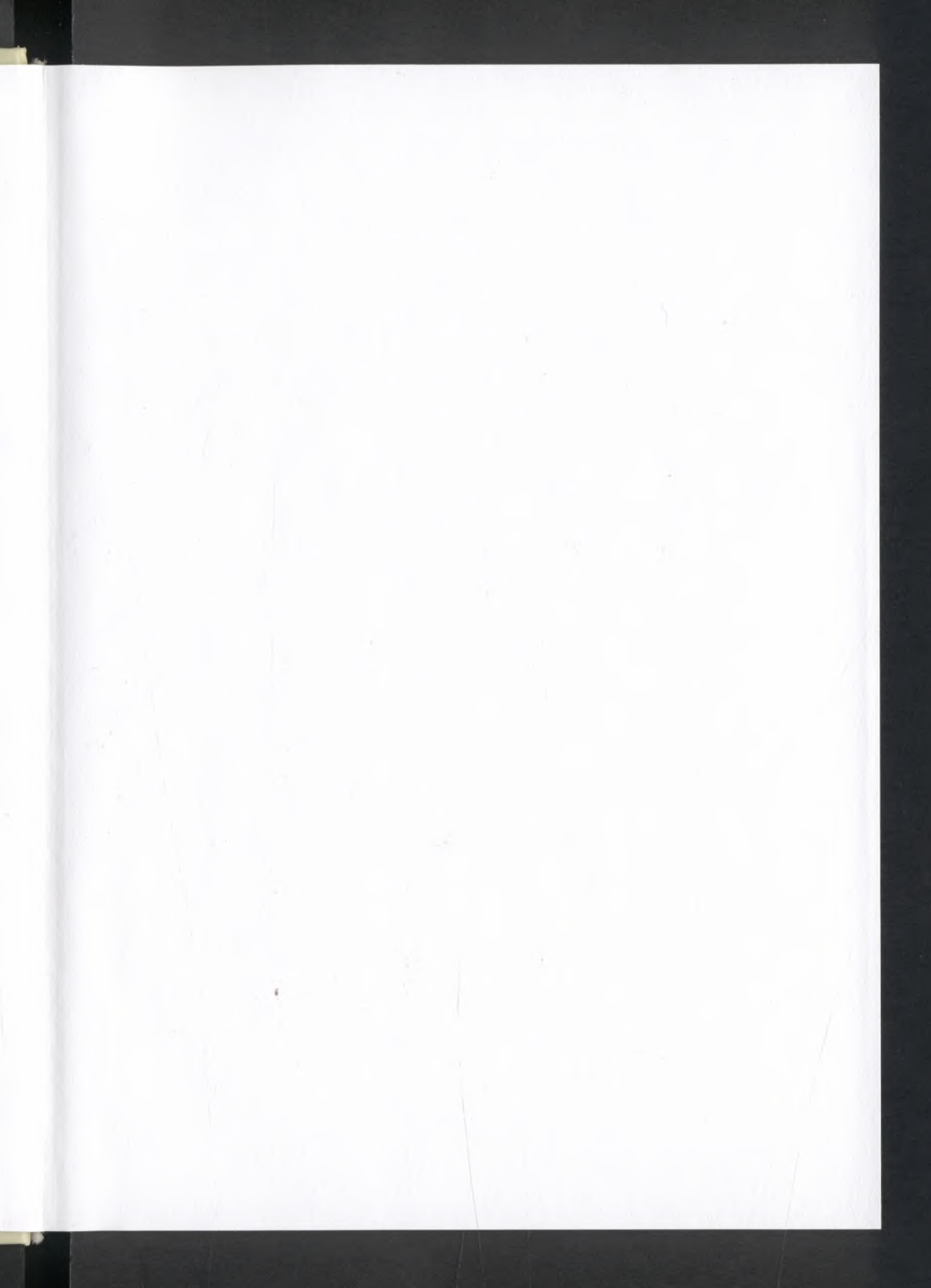
CSONTOS JÁNOS

ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEK

SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY

Csontos János

XL

Csontos János

XL

Összegyűjtött versek, 1980–2002

Budapest

A könyv megjelenését támogatta:
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Vadvirág Panzió – Luzsi család, Budapest
Marosvölgyi család, Gödöllő
Egy budai polgárcsalád
Egy ausztráliai magyar család

MB 185.632

© Csontos János, 2002

2003

SZABADULÁSI MUTATVÁNY

(Menekült iratok)

Tizenegy mondat (Gyarmati Attilának, 1986–1987)

Kezdetben volt

a kisvonat, a keskenyközű prolivasút játékmozdonya, amelyből sistergett a gőz és karcsú kéménye pöfékelte ki a világ összes felhőjét, de a bárányszerűket mindenképpen, legalábbis így hittük az unokaöccsémrel, akivel gyakorta összevitatkoztunk, melyikünkre hasonlít inkább a szeretett gőzmozdony, amely már a somsályi kitérőnél fűtött nekünk: figyelem, jövök, érkezem, most hagytam el Vanyicsot, most Gubonnát, most vágok át a kenderföldeken, szóljatok apátoknak, hogy induljon, ha nem akar elkésni a munkából, és mi rohantunk szólni, vit-tük a kiszolgált aktatáskát, benne az anyánk csomagolta elemőzsíval, míg apánk a kabátot cibálta magára, a kapuban pusztit kunyeráltunk, hosszan integettünk, majd szaladtunk a ház végébe, mert onnét néhány pillanatra még láthattuk, amint az anakronisztikus ingyenvonat eltűnik Kisbolyokalja felé, s ilyenkor végtelenül szomorúak lettünk, nem vidított fel se rágógumi, se pezsgőpor, csak az tartotta bennünk a lelket, hogy holnap is nap lesz, apánk megint megy dolgozni, s igen, jön majd a kisvonat is, világnagyot fűt a somsályi kitérőnél, és mi futunk, rohanunk szólni, hogy jön, jön, mindjárt itt lesz, és visszünk nagy boldogan a viharvert aktatáskát, s így viszik majd a mi gyerekeink is, ha mi leszünk a nagyok és ők a kisfiúk, és ez így lesz jól, mert ez az élet rendje, a fő-fő bizonyosság, hogy a gőzmozdony mindennap fűt a somsályi kitérőnél, az apák magukra cibálják a kabátot, a fiaik vigyék a táskát és pusztit kunyeráljanak a kapuban, és ez soha nem is lesz másképp, s ezt híve már a pezsgőpor is jobban esett a nyelvünknek, s nemigen értettük, mikor egy nap nagyapánk azt találta mondani a kisvonatról: a reakció adta, a demokrácia elvette, míg aztán egyszer megjelentek házuk előtt a nagy csuklós Ikarusok, a kisvonat utoljára zakatolt végig a kenderföldeken, kurtán fűtött a somsályi kitérőnél, a masiniszta özvegy édesanyjának fekete nagykendőjét akasztotta a kéményre gyászlobogóul, s mi könnyek nélküli sírással néztük a szomorú vonulást, mert egyszerre valahogy elillant múlt és jövő, és hirtelen a bárányszerű is megfoghatkozta az égen.

Naphosszat fociztunk,

kergettük a bőrt a tűző napon, barnán és mezítláb, nem tördve a kánikulával és a portyázó méhekkal, túl az esti hatos fújás on is, amikor apánk feléhez jutott a délutános műszaknak az ózdi hengerműben, amikor a Marton-hegy mögött, valahol Hétesben önteni kezdték a salakot, rózsaszínre mázolv a horizontot, kísértetiesre festve a kopár domb sziluettjét, s a búbján a keresztet, ahonnan szomorúan nézett le a futballpályára a Megfeszített, szomorúan, hogy mi csak focizunk naphosszat és talán eszünkbe se jut az ő kálváriája, csak akkor sandítunk fel rá két csel között a szemünk sarkából, ha önteni kezdik a salakot, ösztövé alakja kerül bíbor az ég, s egy pillanatra azt hisszük, hogy ez már a világvége, az elszámolás, hiszen keleten alkonyodik, de aztán nyugat felé pillantunk és a Hárslápa felett is pirul az ég, megnyugszunk és hatalmas bombát eresztünk meg a bal felső ficakba, aztán anyánk füttyentett a kapuból, két ujjal, ahogyan csak ő tudott, a többieket legfeljebb bekiabálták, leripatolt bennünket az egész napos portól, ennünk adott, panaszkodott, hogy már megint nem látja miattunk a filmet, s mi leültünk a tévé elé, hogy szórakozva készüljünk fel az Életre, az életre, amely nem a futball szabályai szerint működik, ahol naphosszat gürizünk majd, kergetjük a pénzt, a szerelmet, az érvényesülést, sápadtan és árnyas zugokat keresve egy futó hűsölésre, szidva a kánikulát, a szúnyogokat és az inflációt, túl a ki tudja hányadik infarktuson is, míg egyszer megfeszülünk, elpirul körülöttünk az ég, és tudjuk, hogy itt az elszámolás, mert a Hárslápa felett kél a nap és a Marton felett nyugszik, nem értünk öntik a salakot, hanem belőlünk, és senki sincsen, aki két ujjal befüttyögne a kapuból, hogy leripatoljon, megvacsoráztasson és odaültessen a tévé elé bennünket, hogy szórakozva készüljünk fel az új életre, mert nincs új élet, ez az egyetlenegy van, amit elégetünk, eltékozlunk vagy feláldozunk, hogy aztán szomorúan nézzünk le a domb búbjáról a futballpályára, ahol mezítlábas, barnára sült kölykök fociznak naphosszat, s csak akkor sandítanak fel ránk két csel között a szemük sarkából, ha Hétesben önteni kezdik a salakot.

Randevúzó a templomkertben,

gyermeteg falfirkák a girbegurba utcácskákban, szellemes kriksszkrakszok városszerte a falut takargató deszkapalánkokon, meggörbedt tanárok, rátarti tanárnők, tétova turisták, feketegöncös istenes nénikék, és sok-sok hímzés, visszafogott ornamentika és csiricsaré matyórózsa, belvárosi utcát keresztező vízmosások, mert a híd a gazdagok hívsága, kimeríthetetlen trafikok, világ-nagy lokálpatriotizmus, s a közepében egy formátlan, szürke épülettömb, udvarán sörraktár, ablakán rács, valaha bank, akkor „koli”, de a rácsok természete az örökkévalóság, akárcsak az öntöttvas csigalépcsőké, amelyek mindahányszor az apokalipszist idézik, ha egy lemezkukát legurítanak rajtuk, de a szirénázó, kéklámpás infarktust mindenképpen, és világháborúsan döngenek az esti levonuláskor is, amikor berren a sorakozócsengő, tülekszik az éhes kamaszcsoport, fejükön sapka, hónuk alatt papucs, agyukban a pozícióharc aznapi taktikája, hogyan lehetne mielőbb bejutniuk az ebédlőbe, menetközben kifűzni a cipőt, már a lépcsőn papucsot rántani, s a lehető legrövidebb úton elérni a barimosollyal megvesztegethető szakácsnőket, cselesen elsurranni a szanta Szilber vagy a barackosztó Kaszkó háta mögött, észrevétlen, nehogy kétheti kimenőjük bánja, s ha végre birtokban a megrakott tálca, behabzsolni a vacsorát, hogy aztán egyenként visszazálogozva a kilométernyire roskadozó kollégiumba, útközben felfedeztethessék a nagy matyó faluváros, a girbegurba utcák, belvárosi gázlók, puritán deszkapalánkok, hogy szellemes kriksszkrakszok kerülhessenek a falakra, legyen, aki megkocogtassa az ablakokat, s ha a kocogtatás erősre sikeredvén, öregesen pattan az üveg, együtt fussanak, csapatba verődve a félelem elől, megalapítandó az ungacsaka indiántörzset, melynek kéziratot központi orgánuma, a Hanta Hírlap még a matyók földjéről kiűzöttetvén is évekig firtatja majd a követendő taktikát: melyek a papucshúzás legfürgébb módjai, miképp szellemül át a kriksszkraksz, mért reped az ablaküveg, hány decibeltől esedékes az infarktusz, meddig rács a rács, s ha se templomkert, se randevú, hová lesz akkor a szerelem.

Bókol az őrtorony

és kezét dörzsöli az ellenség, és nem ügyel a dörzsölés okozta hanghatásra, és meg se tud mukkanni a figyelmeztető felszólításra, és harsan az álljuagylövők, és durr a levegőbe, és zsupsz le egy kósza galamb, és puff a fejére, és nyekk az ellenség, neki kampec, nekünk konyec, nyissz le a maradék száztíz centi, mert ha nincs többé ellenség, nincs itt mért tovább bóklászni és ábrándozni, nem?

A boncterem kékes fénye

kísértetiesen világította be az estét, rekedten károgtak a varjak, megborzongtak a klinikai hársak és közelebb bújtak hozzánk a lányok, hogy aztán megint eltávolodjanak tőlünk a Szülésetek tájékán, s csak este, a tizenegy órai villanyoltás után méltassanak megint figyelemre bennünket a kollégium lépcsőfordulóiban, a Benczúr falai ilyenkor szemérmesen simultak a hátunkhoz, a földszinten szemérmetlenül hortyogott a részeges portásnő, gumifásli lába egy jobb sorsra érdemes széken nyugodott, a kapun ki-bejárt a szerelem és a Biogál romlottbaleves-szaga, reggelente még az egyetemre is utánunk jött, beleivódott a ruhánkba, a hajunkba, a bőrünkbe, s ha törülközőnket a derekunk köré csavarva, félmeztelenül levonultunk a harmadikról a földszinti zuhanyozóba, hogy lecsutakoljuk magunkat, fölfelé jövet mindig megélénkültek a lányszintek folyosói, mert a hajunkból és a bőrünkéből kimosta ugyan a víz a balevelesszagot, de bennünk maradt a beléjük ivódott szerelem, ami félnapos beszélgetésekbe sodort a villamosmegállóban, köröztünk a tócsák hol felragyogtak, hol zápor korbácsolta őket, és bolonddá is tett a szerelem, mert bugyuta dalokat harsogva csellengtünk a hópaplan alá bújt klinikákon, dermedt ujjaink ráfagytak a gitár húrjaira, de mi önfeledten koncerteztünk a boncterem kékes reflektorfényében, harsányan, hogy még a varjak is abbahagyták a torokköszörlést, s fene jókedűnk csak akkor hagyott alább, mikor a bőrünket levedleni kényszerítettek, s akkortól fogva kihaltak a lépcsőfordulók, józanéletű lett a portásnő, fürdőköntöst öltöttünk a zuhanyozáshoz, idegesített az eső és a hidegtől lehangelő gitár, mindent átjárt a romlottbaleves-szag, megborzongatott bennünket a boncterem kékes fénye, a varjak ellepték a hársakat, mégsem bújhattunk oda senkihez, s a Szülésetek táján csak még jobban elszorult a szívünk.

Akkor már annyira

szomjajunk szeretetre, dicsőségre és könnyű kis borokra, hogy hétszámra ki se mozdultunk az Óvigadóból, és ha mégis kimozdultunk, csak azért, mert rég voltunk már a Pálmában, vagy mert találkoztunk beszélünk meg a Rózsakertben vagy a Leveles csárdában, ám hogyha átvonultunk, akkor meg onnan nem tudott semmilyen evilági hatalom elmozdítani, ültünk, ittunk és elméltünk, néha étlapot is kértünk, de végül semmit nem rendeltünk, mert inni egyszerűbb, nem kell rágni, nyelni, koordinálni a kés és villa mozgását, csak hörpinteni kell, a többi megy magától, néha abban reménykedtünk, hogy valaki belép az ajtón és hírt hoz, de ha belépett valaki, nem hozott hírt, és ha hozott is, leültettük magunk közé, megittattuk, eltréfálkoztunk vele, s mire elmondhatta volna, rég elfelejtette, s akkortól ő is ott ivott közöttünk, s várta velünk együtt az újabb hírhozót, közben nyár lett, aztán ősz, bezárt a Leveles is, de mi csak ültünk az Óvigadó nagy csíkos sátra alatt, ittunk és elméltünk, körülöttünk a pincérek kezdték felpakolni az asztalokra a székeket, ránk oltották a villanyt, de mi csak ültünk, kortyolgattuk a maradék borokat, és szorongva gondoltunk a télre, amikor szomorú karavánként araszolunk majd a hóban a kifejérült Nagyerdőn a Vigadótól a Levelesig, a Levelestől a Pálmáig, hírre, szeretetre és könnyű kis borokra szomjazva.

Kell egy lap,

mert a régi lapokat már mind kiosztották, és nem állhatunk életfogytiglan a blattverők mögött a huzatban, félhomályban, mert mindhalálig kuss a kibicnek, igen, kell egy lap, anélkül nem megy, nem tanulhatunk meg játszani, trükközni, blöffölni, kell egy lap, egy cinkeletlen, amit még nem zsíroztak össze kövér ujjlenyomatok, egy lap, amit mi álmodunk életre, mi rajzolunk meg, mi küldünk játékba, egy lap kell, amihez mi találjuk ki a játékot, a játékosokat, a szabályokat, egy lap, ami a miénk, ami felett összehajolhatunk, összekacsintathatunk, összekaphatunk, egy lap, amit mi szülünk és talán mi emésztünk el is, ami rádöbbsen, kik vagyunk, mi a tét, hol a határ, egy lap, ami nem is egy lap, egy lap kell, ami mi vagyunk, egy lap, ami lehetünk vagy lehetnénk, egy lap, amely folyton-folyvást válto-

zik, akárcsak a kibicek a játszóók háta mögött, egy lap, ami csupán egyetlen dolgában változatlan: hogy kell, kell, kell, kell.

Üdvözlöm a hölgyeket,

mondtam az ajtóban, és a hölgyek betessékeltek a szilveszteri lampionok közé, elvették a kabátomat, leültettek, magátitató nedűt töltöttek a poharamba, és szelíden noszogatni kezdtek, ugyan, regél-ném már el férfiasságom történetét, és én hasztalan szabadkoztam, hogy nem is olyan egyszerű ez, hogy nem csupán hódítások és meghódolások láncát kellene felfűznöm, hanem magamat is e láncra, gúzsba kötözve, pecekkel a számban, s akkor ugye hogyan is regélhet-nék bármit, s ha teszem azt a kezem még szabad is volna, egy szonett-koszorúnyi idő igencsak próbára tenné a mégoly műpártoló türelmet is, ám a hölgyek egyike pártfogásába vett, táncolni vitt a néma kérdé-sek elől, szép lábán megnyugtatón klaffogott a házipapucs, s én jól megjegyeztem ezt a hangot, hogy a papucs gazdáját a diszkósötétben is bármikor megtaláljam, s önként elmondhassam neki vége-hossza-nincs történeteimet lányokról és asszonyokról, szőke hajsátraktól, füstködös házibulikról, ellopott bőrkabátokról, giccses naplementék-ről, felemás majálisokról, a hatvani személy utolsó kupéjáról, álmokó-rok buszozásokról, hajnali piacolásról, egy mátrai menedékházról, az elemes bútorok hátrányairól, lepusztult szállodai szobákról, zizegő transzformátor-állomásokról és magányról, magányról, nyüzsgő ma-gányról, elmondjam még akkor is, ha a közénk szakadt távolságtól sír-va fakad, mert ezek egyszer elmondható, egyszer elkezdhető történe-tek, talán a felük sem igaz, mégis fájdalmat okozhatnak mindahány-szor, ha a lábról lekerül a házipapucs, elsötétül a világos és fölragyog a sötét, neszek futkároznak csupasz pihéinken, és távolról, nagyon tá-volról intek elmosódó szőke hajsátraknak: üdvözlöm a hölgyeket.

Fekszem a műtőasztalon,

lelkemen terjengő zsibbadás, lám, már hat is az injekció, gon-dolom, körülöttem fehérruhás jószellemek és zöldlebernyeges démo-nok, szívemet megfekszi a csüggedés, akár testem a műtőasztalt, lekö-

tözve karom és akaratom, szerepükből kizökkent női ujjak csodálkoztatnak rá a tartaléksorba szorult életre, mert hiába a rutin, hiába a szenttelenség, mégiscsak egy élő organizmus fekszik a műtőasztalon, pórusain ki-bejár a félelem, sejtjei között riadóláncban terjed a megváltó zsisbbadás, ami utat enged a fémek fiesztájának, az önfeledt roncsolásnak, a jóakarató inkvizíciónak, fekszem az asztalon, szöveteimben akkurátusan munkálkodik a természettudomány, recseque nyílnak meg a sejtfalak, a gátszakadás után dübörögve zúdul le a kincstári lepedőre a vörös Niagara, a zöld démonok sosemvolt koreográfiára lejtene körülöttem, s hiába a megváltó injekció, hiába a zsisbasztás, nincs teljes megváltás: a műszerek a húsomba harapnak, a hideg tárgyilagosság forró szenvedelemmé fajul, az orvostudomány paradicsomából testem lesüllyed a pokol misztériumába, ahová ha megérkezünk, lesz sírás és fogak csikorgatása, és van is sírás és csikordulnak is a fogak, pattogzik róluk a zománc és rólunk a férfiasság, s csak fekszünk a műtőasztalon, roncsoltan és megalázottan, kifosztva a fájdalomtól és a fájdalomból, némán és már könnytelen, készen is vagyunk, hallatszik fölülről, valaki megtörli a homlokát, valahol a műszereket mossák, valami unottan csobog, a falak elmozdulnak és a tárgyak önálló életre kelnek, de mi csak fekszünk a műtőasztalon, lábunkat unottan nyaldossák a Styx habjai, és fogaink között kétségbeesetten szorongatjuk a vérrel kialakodott, kínnal megszolgált haladékokot.

Hinni és tenni,

a sorrendet mindig betartani, sosem előbb cselekedni, s aztán csak a hitért megharcolni, mert tudónak levegő, tettnek hit nélkül: nem több a kopoltyú-létnél, ha egyszer elhatároztatott, kitartani az elhatározás mellett, ha egyszer eldöntetett, nem állítani vissza azt a talpára, ha választani kell, egyszer s mindenkorra választani, mert állhatatosság híján hogyan is tudjanak bízni a bízók, hinni a hívők, mivégre a bizalom, amellyel visszaélnék, vissza, a kincses bizalommal, a hitfakasztóval, amely tenni serkent: komponálni, plakátot rajzolni, áriázni, beszédet írni, tüzet nyelni és kiscsoportos óvodásokkal körtáncot járni, mivégre a hit, amit kopoltyúba zárnak, a hitet, ami segít az egy igaz sorrendet mindenkor felismerni, a sorrendet, amely nem a sikert részesíti előny-

ben mindenáron, hanem néhanap a játék örömét is, mert ki tudja: talán ez az utolsó játék, az utolsó választás, s ha ebben lépéshiba esik, ha a tethhez idomítjuk a hitet, s nem a hithez a tettet, úgylehet, egyszer s mindenkorra a hitefosztottságot választjuk.

Kerengünk a kerengőn,

bóklászunk és álmodozunk, udvarolunk és udvaroltatunk, néha egy-egy tankönyvbe is belekukkantunk, de mindjárt fel is ütjük belőle a fejünket, mert magával ragad ez a kőből rakott csoda, amelyet a művészettörténészek szerint az építészeti világválság idején emeltek, tehát válságtermék, stílusa sincsen, csupa epigonizmus, s mért is vonnánk kétségbe a hozzáértők okos szavait, de azért elvarázsolnak bennünket az oszlopok, az ívek, az üvegablakok, s meglehet válságtermék, egyre csak azt érezzük: ennek aztán van stílusa, s noha felelőtlen állásfoglalásunkat nem tudjuk igazolni, beágyazni a művészettörténet folyamába, mégis szépnek találjuk, gyönyörködünk benne, félálomban kerengünk a kerengőin, s nem különösebben izgat bennünket, hogy jóérzésünk állítólagos plágium gyümölcse, mert amiről plagizálták, az valahol másutt, másképp, másnak van, ez meg itt, így és nekünk, álmodozásra késztet és szerelmes bókokra ihlet, régi szép versek citálására és szép új versek csinálására sarkall, s miközben kerengünk a kerengőn, el is csevegünk citált és csinált versekről, újdónatúj fólíánsokról, szépségről és szeplőkről, eredetiségről és utánzásról, erről az ívről, erről az oszlopról, erről a versről, amilyen volt már, lesz is még, de a szavak epigonizmusa, a szívek plágiuma, és eredendően szép, a gyönyörködtetésünkre szolgál, mert nem másutt, másképp és másnak, hanem itt, így és nekünk vagyon.

Kék leánderek (1980)

Én nem hittem, hogy vannak kék leánderek
s hogy a szökőkút vizének visszahullni jó.
Ez csupán szép. Fölfelé törni nagy lehet,
de lebegni fönn – emberi, megható.

Én nem hittem azt, hogy ennyi az egész
s hogy nyarat idéz egy szőke hajfonat.
Szűköl a szív és megbomlik az ész –
lábamhoz ülni még neked sem szabad.

Én nem hittem: lesznek majd utánad is
füvön harmatok és korhadt fán derek.
Minden volt hitem, mint üveggyöngy, hamis.
Én nem hittem, hogy vannak kék leánderek.

Tavaszi ének (1981)

Vetésben járok. A szelek
lelkemet léggömbként sodorják.
Megszégyenül a képzelet:
bilincsbe ver e nagy szabadság!

Eltávozás (Győri Ernőnek, 1981)

A növendék jegenyék
ezüst fonákjukat villantották felé.
Derékig gázolt a csendben
s az útszéli por rémülten lapult.

A varjak károgtak – ez a dolguk.
Meghátrált a tél.

A vasutas bicegve lépett.
SZTK-botja volt.
A léghuzat fellibbentette az asszonyok szoknyáját.
Fütyült a mozdony, a bakter és a szél.

Azért meglepte az éjszaka,
az átmenet nélküli.
Lüktető verseket dobolt halántékán a vér
s lecsordultak a rímek.

Mire felriadt, már tervet szőtt a hajnal
s a síneken megcsillant a holnapi derű.

Vette a sapkáját, nyújtózott kicsit
s a kertek alján,
cseresznyevirág illatában
hazafelé indult
a katona.

Forgószél

(Dusa Lajosnak, 1981)

A szél, a kerge őszi szél
kósza tányérsapkákat görget.
Lelkére senki nem beszél
az öntudatra ébredt lösznek.

Képünkbe vágja vad dühét,
szemcséitől a szem begyullad.
Nyögve a vakság börtönét
nem látni, pirkad-e a holnap.

Sapkagurító kerge szél:
beszélj lelkére már a lösznek.
Másképp holnapunk elvetél
s el, akik lesznek, hogyha lesznek.

Mese

(Fellegi Miklósnak, 1981)

Igen, az volt, asztronauta.
Sok különös bolygót bejárt
kutatva a boldogság után.

Igen, kisfiam, barátja volt a róka.

Nem, kisfiam, a kiskirályok
nem úrhajókon parancsnokolnak.

Október

(Liptai Kálmánnak, 1981)

Emese, Éva, Magdaléna,
szállongó, könnyű, szép szavak.
Mintha az ősznek szárnya volna,
röptében hullna szárnya tolla
s színeit csodálná a vak.

Túlcsordult szívvel, kába fejjel
immár az őszbe baktatunk,
félbemaradt mozdulatokkal,
tétova, esdő bizalommal,
csodálva, hogy még itt vagyunk.

Szemébe néztem, s azt hittem már,
sikerült megláncolnom őt.

Vártam, mosolyra nyíl az ajka
s nem tudom, mért gondoltam arra,
vannak-e a hátam mögött.

Emese, Éva, Magdaléna,
szállongó, könnyű, szép szavak.
Nevek, mit írtak szürke porba
és az ősz lassan szertehordta
néhány széljárta hét alatt.

Tudom, hogy húsz nyaram betelt már
s nem számoltam az őszyket.
Varázsát veszté mind a fétis
s lám, most bálványimádva mégis
pogánymód dicsőítelek.

Martini-ízű álmaidban
kísért mindig a vak lidérc;
ágyadba mással sose fekhetsz:
csak akkor nyerhetsz, hogyha vesztesz,
csak akkor veszhetsz, hogyha félsz.

Emese, Éva, Magdaléna,
szállongó, könnyű, szép szavak.
Levelek, melyek elszakadnak,
megperdülnek és felragyognak –
aztán a földre hullanak.

Tavaszi

(Györgyinek, 1982)

A mezőn künn, egy szökkenésnyire
egy latyakemlékű pocsolyától
megmozdult a levegő s kábán-csapongva
útfára indult az idej szél.
Rügyígéretű bokrok bókoltak,
kiérdemesült fák hajoltak meg előtte,
amerre önfeledten elszekerezett
s fogadjistenként
forgószél gyanánt pukkedlizett
a darabos-virgonc tavaszi ígét,
porgulákat hagyva a dűlőutakon.
Áttörve a kimódolt erdősávokon,
szeleburdi hódítóként viharzott be
az éji város kihalt utcáira
s mindennemű ellenállás nélkül
vette birtokába a néptelen játszótéereket.
Szürke panelek között cikázott,
feltekeredett az ostor nyelekre
s kiszámolást játszott a kereszteződésekben
sárgán villogó emberi mementóval.

(Húgocskám, látod, ez itt a mező.
Ha jön a tavasz, a virághímező,
szelek ébrednek alkonyat előtt
s mederbe hajtják a szétterült időt.
Ez itt a város. A mi otthonunk.
Légy te is boldog, hogy itt lakhatunk
s ne építs magadnak színekből hidat.
Álmodd a falakra szép álmaidat.
Kis húgom, látod, ez itt én vagyok.
Nézz meg jól: ilyenek vagyunk mi, nagyok.
Szél voltam én is, ki pusztákon lohol –
s látod, egyszer minden szél meglakol.)

A park hűvösébe terelt délután
álmosan gubbaszt a festett padokon.
Csontjainkba meszesedett rossz szokásaink
zárványait már szívünkre se vesszük
(biztos van horizont a palánk mögött)
s derűs trombózisunk lábón kihordjuk.
Tavasza van, milyen örömdetes!
Friss illatok (harasztot égetnek) csapódnak
mindenható orrlíkainkba
s bennük jelképpé lényegülnek.
A szaunából kilépő apád is lehetne,
maga előtt kormányozza sörpocakját –
fényesült szemekkel bámulod, hiszen
huszonegynéhány tavasz múltával
akár te is lehetnél az apád.
Itt lófrál köztünk a szél, a tavaszi:
apját, az öreg rémhírterjesztőt
számúzték kevésbé exponált vidékre –
téli fergeteg ne papoljon szerelemről.

(Kedvesem, látod, ez itt a tavasz.
Cinkos vigyorral minékünk falaz:
önként megnyílnak szárnyas ablakok
s megcsillannak az akváriumok.
Föl-le úszkálunk, hallgatag halak,
megfogan bennünk egy-egy gondolat,
aztán lenyeljük s arrébb surranunk.
S néha az üvegfa lank koccanunk.
Kedves, látod, a víz már partra vet.
Keressünk egy szélárnyékos helyet
s nézz föl az égre, a tavasz hogy dühöng –
addig én szépen, csendben eltűnök.)

Rend

(Valuch Tibornak, 1982)

Ránk ordítottak. Megtorpantunk,
méltósággal felháborodtunk,
ám felmentőként megjelent
kápó képében ő: a Rend;
lendült a karja, szórta szét
az új törvény ítéletét,
amit csak az ököljog oszthat.
Döbbenten állt a néma osztag.

Mikor a szívünk egyre vérzett,
nem volt már bennünk szégyenérzet,
se szándék, se rosszallás, se düh,
semmilyen helyiérdekű
fölösleges akármilyen cafrang,
magamagáért kiejtett hang;
pattogott induló-zene –
s mentünk. Rendnek kell lennie.

Töredék

(1982)

akiket kiforgattak sosemvolt jussukból
mert nem voltak otthon az osztózásnál
pillangót kergettek vagy lányt öleltek éppen
ők
ők a letéteményesek
akik lopott sztetoszkóppal vigyázzák
a tetszhalott világ szívének rezdüléseit

Amelyben szerelembe esését
igen keserüli
(1982)

szerelemből sarjadt
orgonafa ága
orgonafa ága
bódító virága

azhol szépítkezik
azhol fészülködik
erdei víz partján
tónak tükörében

tónak tükörében
megláttam a hajnalt
megláttam a hajnalt
szépleány képében

jaj be nagyon kár volt
jaj be igen kár volt
fájdalmat gyötrelmet
vennem milyen kár volt

elfuthattam volna
inalhattam volna
nyúliramodással
szarvasszökelléssel

jaj de nem futottam
jaj de nem szaladtam
örökös rabságba
fejem behajtottam

most ímé itt vagyok
keseredett vagyok
álmoktól görnyedő
álmokból kifosztott

szerелеmből sarjadt
ecetfa virága
szomorodott szívem
nehéz dobbanása

Odüsszeusz éneke (1982)

Rebegttem bámész istenekhez
hideglelősen halk imát,
amidőn háborgott a tenger
s üzent értem az alvilág.

Öleltem könnyüvérű nimfát,
derékaljunk volt lágy föveny;
reggelre társaim rőfögtek
s én pitiztem szerelmesen.

Se nő, se isten nem segített:
bolyongásom immár örök.
Valahol vár talán egy asszony –
ám én többé ki nem kötök.

Azon a napon (1982)

Igen. Azon a reggelen
vége lesz minden földi fagynak
s világra hoz egy tiszta fattyat
a meggyalázott értelem.

Mosolyog majd a délelőtt.
Udvarán minden meszelt háznak
copfos tündérek iskoláznak,
kis talpuk alatt reng a föld.

Azt a delet nem nagyharang:
sok kis kolomp kongatja majd el
s szövetségben az emberekkel
hallgat, ha kell, az égi hang.

Dombon piheg a délután.
Az első infarktus után már
örökösének gyűjt a kalmár
s titkon vágyik a völgybe tán.

Az az este is eljövend.
Mindenik vacsoránk utolsó,
egyszer kiürül majd a korsó
és helyreáll az ősi rend.

Igen. Azon az éjszakán
fogan új törvénytelen élet
és forradalmunkat: a létet
hordozza majd egy büszke lány!

Stressz (1982)

Egyedül élek, mint az állat,
ami kivergődött csapdából, hurokból
s drótháló sebezte lábain
magával cipeli a lépet.

Reményeim is kiszáradt tócsák
fejlődésben visszamaradt,
hiába konzervált ebihalai.

Te segíts rajtam: gyanakszom
mindenki másra.
Rád is talán, hiszen ki tudja,
kiben rejtezik vadászösztön
s recesszív tulajdonságai mikor
buknak elő az ebihalászoknak.

Ha mondtad volna (1982)

Ha mondtad volna,
ha sejtettem volna,
ha a tető kigyúlt volna,
ha nem hazudtál volna.

Én figyeltem volna
és szaladtam is volna,
én cirógattalak
és becéztelek volna.

Szelíd lettem volna,
szomorú se lettem volna,
szorítottalak és
szerettelek volna.

Ha mondtad volna.

Galilei (1982)

fölénk magasul a fenséges szentszék
no vond vissza szépen gyermekem
amíg a keresztyeni türelem
el nem hagyja istenes keblünk

különben még a körmeid bánják
vagy duplára nyújtunk a hit dicsőségére
nézd csak odakünn épül a máglya
száraz fa könnyen belekap a tűz

a megpörkölt bőrnek fojt a bűze
a sült hús szaga kellőképp rettent
no ne makacskodj már mondd utánam
ÉS MÉGSEM MOZOG

A pokol tornáca (1982)

ahol a fogók a halált idomítják
s rezsgő szemek tűzkígyót bűvölnek
sózott szenteltvíz a védőital
mert pótolni kell az áldott verejtéket
ott
ott vezekel az én apám is

a pokol tornáca köztes állapot
s bár a világon minden átmenet
soha ily bizonyos bizonytalanságot

a pokol tornáca próbahely
néha belöknek egy lelket a tűzbe
mennybejutásról
nem érkezett jelentés

Altató apámnak (1983)

Fújt a gyár, véget ért a műszak,
hazahozta csuklós batár,
vaspor után most végre fűszag
csiklándja orrát: zöld határ.

Bekapta könnyű kis ebédjét,
aztán a lap, a heverő
s kapálni indul (nincs még fél négy)
a hengerész szántóvető.

Megtérve ólom minden tagja
s alighogy tévzni ledült,
még a film előtt elaltatja
a szünetzenés Liszt-prelűd.

Mi legyen? (1983)

Legyen meg minden, ami kell: legyen test és lélek, vágy és beteljesülés – s legyen gátlás is, bár nem ennyi vékával. Legyenek színek, szagok, ruhák, frizurák – s legyen ruhátlanság is, öltöztető szemérem. Legyenek lányok. Legyen bodor és sima, szőke, vörös, barna, fekete,

korpás és samponillatú. Legyen halkszavú és cserfes, butácska és intelligens, kedves és még kedvesebb. Legyenek esték, reggelek, délelőttök és délutánok; legyenek éjszakák. Legyenek füstös szobasarkok, padok, táncparkettek, fasorok, presszók és lépcsőfordulók. Legyenek szeplők és szemölcsök. Legyenek vallomások, ígérek, fogadkozások és magyarázkodások. Legyen csend, hiányérzet, várakozás, megérkezés. Legyen csók, cirógatás és ölelés – legyen Platon. Legyen barátnő, menyasszony, hitves, szerető. Legyen mindez egy személyben.

Ne legyen szerelemtelenség.

A gyermekkor vége (1983)

Intsél búcsút a gyermekkornak.

*Hasztalan szemezel a Nappal:
zöld-lila-sárga gömböcskéit
holnapi futóknak tartogatja.*

*A homokvár nem atombiztos,
a matchboxokkal mások játszanak
s az elvarázsolt kastélyt is
felgyújtotta egy irigy felnőtt.*

Hát ne gyerekeskedj.

Legényes (1983)

aranyos ezüstös
az én kerítésem
elejibe hullott
munkás veritékem

szép szavú s szándokú
nótát húz a cigány
talpam alá mikor
virágzom a Tiszán

bazsalikomszagú
szerető kedvesem
amikor az arzént
megéteti velem

selyembe bársonyba
damaszt takaróba
öltözik a hóhér
úgy húz majd karóba

Krimi (1983)

Hiába kutatni, ki vétlen,
ki tiszta és ki büntelen.
Vonásainkba rég bemarta
magát a bűnös félelem.

Hiába nyomozni, mi tűnt el
s mért állunk itt poggyász híján.
A gyanakvás a társadalmat
benőtte, mint a vad lián.

Hiába firtatni a tetteket,
ha már a tettekre nincs esély.
Álmunkban megjelent az Isten –
s nem féltünk már, hogy tetten ér.

Számla (1983)

Szédelgő másnap hajnalán
ha feltárcsázod a jövőt
s netán kicseng a telefon,
ne légy mohó.

Ne akard tudni, ki s kivel,
meddig, mióta és miképp,
melyik virul ki s húzik el,
hogyan kombinálhass.

S hogy ki lett a bajnok
és a győztes a történelem
legostobább párviadalában,
se hármass befutót.

S azt sem, hogy mindez megéri-e
vagy abbahagyván a mának éljünk
s magamagáért való muriknak,
másnapoknak.

Hallod? Ne hallózz, ne lihegj:
nem méltó egy Előfizetőhöz.
Viseld méltósággal, ha a Jövő
mással beszél.

Dúdoló – messziről (1983)

Első álmodat vigyázom
gubbasztok egy vékony ágon
ablakod előtt

Első álmomat vigyázom
védelmezem minden áron
a kimúlt időt

Első szerelmem vigyázom
mellette a régi ágyon
másik hím szuszog

Első életem vigyázom
három éve ázom-fázom
s néked áldozok

Ma ne engedd le a rolót (1983)

Ma ne engedd le a rolót.
Az ablakot tárd ki sorra mind,
hadd legyen huzat, napvilág,
eggyéfolyjék a bent s a kint.

Ma a lámpát se oltsad el.
Hadd lássuk most a másikat,
mikor nem fedi műszövet
s nem visel hazug pózokat.

Ma a takarót zárd csak el,
dunna alá szép nem kerül –
szégyenlős szíven úgy akar
szeretni: leplezetlenül.

Vasúti költemény (Niklai Ádámnak, 1983)

A vonatablakból ismerszik meg
a kertek alatti Magyarország.
Betéve tudjuk a menetrendet,
mégis megesik, hogy késik a gyors
s pár perccel később üdvözljük egymást
ismerős baromfiudvarokkal.

S van úgy, hogy a késés indokolt.
Befűtta az utat a hó,
valahol kisiklott egy sínautó
vagy épp valakinek halni támadt kedve.

Nagy koponyáink szétkenődtek
a síneken. Hol rácseppent vérük,
ott a vas is jobban korrodál.
Kétszárnyra nyíló gyermekszemek
isszák be a hollywoodi látványt
s jobb esetben
letakarják Magyarország vasúti térképével.

Ám a forgalom nem áll meg:
vasutas lódítja útjára a mozdonyt,
belerobogunk az éjszakába.

S azt álmodjuk: egy gazdátlan kéz
letakarta Magyarországot
a Költő képével.

Az utolsó szó jogán (1983)

Uram, őszintén megbántuk, hogy éltünk.
De ne várj tőlünk töredelmességet.
A könyvek mind előttünk íratlak
s a kő táblák nem voltak tekintettel
eljövendő hírtelenségünkre.

Minden bűnünk az eredendő:
nem adhattuk kézjegyünket a törvényhez –
éppen aludtunk, amikor
a világ életre öklendezett.

De voltak tanítómestereink.
A szavakkal együtt
megtanítottak tilalmaikra.
És mi habzsoltuk ajkukról a tudást:
eufóriában szajkóztuk utánuk
az egyszeregyet és a tízparancsolatot.

Mi még maradtunk volna szívesen,
de kituszkoltak bennünket a szélbe:
álljatok meg a lábatokon,
véletek vagyon immár az Ige,
bajotok semmi nem eshetik.

Támasz nélkül a széllal ki dacolhat?
S mitévő legyen az, aki elől
elhallgatták öröklött vétkei?

Tétován álltunk a forgatagban,
kavargott köröttünk cifra tánc
skizofrén koreográfiával
s hiába jártunk tánciskolába,
semerre nem leltük a kályhát.

Csupán az utca fogadott be
minket, mint minden idegen testet;
asszimilált és elvegyített –
így lettünk tisztas járókelők.

Cukrosbácsik és festett nénik
okítottak új életünkre,
kopaszodó tinédzserek
prófétáltak a gitárt nyűve nekünk,
imádtunk zöld gyepen futkosó
magunk faragta bálványokat –
s hittük, nem vagyunk már példa híján.

De hamisak voltak prófétáink:
becsületet prédikáltak s aranyat csempészték
és mi lecsúsztunk a tűzfalak tövébe
egy GRÖNLANDI FILMHÉT-plakát alá:
hát eddig tarthat csak a tiszta hit,
egy hazugságig, egy totócsalásig?

Akkor a szavakba kapaszkodtunk.
Kölyökciklonként az megemelt,
majd' félemelet-magasságba;
annál nagyobb koppantunk aztán,
mikor az aszfaltra leperegtünk,
mint Iszkázon a vakolat.

Akkor egymásba kapaszkodtunk.
De a pásztor a szépet tette
s nem formálódott nemzedékké
ez a nevesincs birkanyáj,
csupán korosztállyá lehattunk,
jókora jogos kisebbségtudattal,
hogy életfogytiglan ki nem lábolhatunk
demográfiai hullámvölgyünkéből,
ha már a beat is megszűnt harsogni
s ha már a fényes szellők is elültek.

S Isten e roppant táncmulatságán
egyre vénült a majomsziget
halk-ibolyaszín kétségek között:
szabad-e járnunk polonézt?

Akkor Istenbe kapaszkodtunk.
S a miatyánk és az egyszeregy
sem volt a régi bizonyosság:
kérdőjelek csimpaszkodtak első ráncainkba.

Talán káromkodnunk kellene,
ha bocsánatos álmainkat
összesorsolják a Minotaurusszal
az éjszakán túli selejtezőkben
s felfalatnak már az első fordulóban?

S ki kérvényezte, hogy beikszeljenek:
hátha mi nem is akartunk soha
beletartozni e jól bevált világ
elrongyolt koordináta-rendszerébe?

Vagy mért nem húzták mihozzánk
alkalmazkodva a tengelyeket:
mért ne lehetnénk mi az origóban?
Hiszen ha négyen összeállunk,

még lábak tekintetében is
fölvesszük a versenyt parancsolóinkkal!

Uram, már nincs mibe kapaszkodnunk.
Ítéletedet aszerint hozd meg,
miképp cselekedeteink se sajátunk.
Csak ez a konokság a miénk,
ne várj hát tőlünk töredelmességet.

Nem tanítottak furfangra minket –
mi csak azt tudjuk: széna, szalma;
ha úgy ítélsz, ám nyújtsd felénk
jobbodat.

Vízkereszt (1984)

Midőn kopott emberséged megmerül az ismeretlen földön eredt s ismeretlen földre tartó kék erekben, arra gondolsz, vajon habja bepiszkolna-e, vagy inkább megtisztulnál, ha a vizét gyanakodás nélkül innád;

Midőn megveted a lábad egy száraz és biztos ponton, szétnézel és tekinteted elakad a horizonton, mérlegelsz, hogy érdemes-e vágyakoznod arra messze, vagy lehet, hogy ha ott volnál, szemed folyton erre lesne;

Midőn szívedet kiöntöd, mivel megértésre vágynál, pörge nyelvvel madaraknak prédikálsz s a lelked ágál, eltűnődsz, hogy nem válik-e belőled a szelek mása, s elmerülsz egy véghetetlen, konok szélcsend-hallgatásba;

Midőn sorra eléd térdel minden trónjavesztett isten, s az sincsen már, akihez fohászkodhatnál, hogy segítsen, felcsikordul legbelőled: most aztán már tényleg véged – mégis suvickolni kezded ütött-kopott emberséged.

Nincs szomorúbb (1985)

Nincs szomorúbb mint a vonatablakból
messziről nézni a gyászruhás leányt
akiről egykor tarka blúzokat
hámozott le a suttyó szerelem

Nincs keserűbb mint feddő szavakkal
illetni az obsitos suhancot
hogy ama szentimentális percben
mégis az eszére hallgatott

Nincs igazabb mint sokat kormolt
porkált lelkünkben megtisztulni
hogy légyen az illendőn túl is
erőnk szánni a látszatot

Harminckettő (Tóth Dénesnek, 1984)

Harminckét év bizonygatás,
hogy mégse kucsmás pista vagy;
s az elillant identitás
perében lettél áldozat.

Harminckét nyomú harapás,
mely a lelkeken hagy nyomot;
Mamát idéző hallgatás
ravatalán vagy tetszhalott.

*Harminckét mélylélektudor
pamlagán voltál kóreset;
bízuán, hogy aztán alhatol,
elmondtad sorra, mint esett.*

*Harminckét fehérblúzu lány
hazudott szerelmet, szívet;
s falták a rendelés után
a sugalmazott verseket.*

*Harminckét álszent nekrológ,
halállal fogant jóbarát;
cincálják széjjel korcs kopók
egy bolond gyöngyét s ótvárát.*

Leányvásár (1984)

*Fiam, ezt nézd: kérges a keze,
nem szökik el a munka elől.
Feleségnek sose szépet vegyél,
bírja fejestől esti etetésig
s éjjel úgyis egyforma mindegyik.*

*Hagyd azt a zörgőcsontú némbert,
nem mindenek a szép szemek.
Hogyha hóka a fehérszemély,
hogy szül urának méltó örököst?
Jöszte, ne végy pár év örömért
özvegyi fájdalmat, gyásznak nyűgeit.*

*Ez ám a portéka, nézd a fogait!
Szétmorzsolna velük egy malomkövet!*

No, gyere fiam, ne cövekelj le
efféle kacér kis bögyös előtt.
Sántát, púposat, félvakot keress,
az rajongva szeret téged mindhalálíg,
szemérme bízvást makulátlan,
szó nélkül tűri majd az ütleget,
nem koslat utána szépszavú legény,
s ha valóban asszonyi ölelésre vágysz,
akad mellette vászoncseléd.

*

És most itt ülök egy icce bor előtt
s várom, hogy kivel háljak ezután.
Apám inni küldött, míg ő választ,
jobban érti nálam a világ dolgait.

Csak azt nem értem, miért volt mégis
az én anyám – gyönyörű?

Véráldozat (1984)

életünket azt a hitványt
életünket ami szent
egy hanyagul összedobott máglyán
vagy egy részvétlen póznához kötözve
amin az ostoba kikelettel
mindig újra rügyet bont az élet

ne hallgass a mérséklő szavakra
lesz igazolásunk
a cél
szentesíti az ostobaságot

*hát csak bátran cimbora bátran
mit nekünk egy véráldozat
a borotválkozó-tükör előtt*

Cserépbe ültetem (1984)

*Cserépbe ültetem utolsó szavad.
Talán megszán és gyökeret ereszt;
legalább ekként csinálnék fiat
néked, ha fenn a dombon annyi nap
s éjszaka voltál megfoganni rest:
mert ki nem virágzik soha a kereszt.*

Nyelvtan (1984)

*beletörődve a tárgyas ragozásba
belefáradva a birtokos esetbe
bepréselve
helyesírási tanácsadók lapjai közé*

*ha egy délelőtt elkészül a Mű
s bizonytalan vagy egy elipszilonban
szemüveggel fehér köpenyben
jön-e valaki láttamozni*

Rekviem (1984)

*Ha elfogy fölüled a Nap,
sírodnál tósztot mondanak.
Kántál a pap és zeng a zsoltár
s elmondják, aki sose voltál.*

*Legénye volt a szeretetnek,
kedvence minden elemeknek,
patak szavától üdvvel áradt,
elodázta a harsonákat
s hogyha hitében zúzva-tépve
kérdőjelet karcolt az égre,
a szívről tört cipruságot
minden esendők Krisztusának.*

*Midőn elfogynak majd a fények,
fölötted ekként zúg az ének.
Kántál a pap és zeng a zsoltár
s elmondják, aki sose voltál.*

Hét halál (Oravecz Imrének, 1984)

(Az első halál)

Anyám, soha nem feledhetem el azt a napot, amikor először álltam előtted lesütött szemmel, az ereszen méteres jégcsapok lógtak, ragyogóan lehetett vívni velük, a valódi jéglovagoknak se lehetett különb kardjuk, kintről behallatszott a teutonok csatakiáltása, az új vezér rohamra vezette seregét, én meg benn szégyenkeztem előtted, és nem tudtam, mihez kezdjek a kezeimmel, zsebre nem vághattam, védekezőleg se tarhattam magam elé, mert most első ízben nem akartál megütni, eszedbe se jutott

az alibi-elfenekelés, ami neked mindig sokkal jobban fájt, mint nekem, az asztal körül se kergettél mogyorófa-pálcával, vigyázva, nehogy utolérj véletlenül, hanem a lelkemre akartál beszélni, hogy miért okozok neked bánatot, miért sebeztem meg a jégkarddal az unokaöcsémet, nem esküdtem-e meg tegnap a te életedre, hogy holnaptól megjavulok, ma pedig már holnap van, és azóta újabb holnapok, amikor eszembe ötlük az a februári délután, és úgy érzem, már soha nem fogok megjavulni, se holnapra, se holnaputánra, pedig a világon minden változik, a jégcsapok elolvadnak és más nő a helyükbe, a teuton lovagok új vezért választanak, hiába találtam én ki a játékot, csak én állok ott a nyárikonyha közepén lehajtott fejjel, hallgatva a halkszavú anyai feddést, a bakancsomról tócsákban olvad le a hó, és soha senki nem tudja meg az áttüzesedett kályha mellett, hogy jégtör járta át a szívem.

(A második halál)

Apám, te sokáig a legnagyobb voltál, a legderekből és legerősebb, a karon hordtál kicsi koromban, felérted a szilvafa legmagasabb ágait is, végeérhetetlen dzsungelkalandokat tudtál mondani, s én szájtátva csodálkoztam, honnan tudod ilyen jól, mi történt a messzi Afrikában, mikor ott se voltunk valójában, de furcsa módon nemcsak elhittem, emlékeztem is rá, hogyan birkóztál a krokodilokkal meg az óriáskígyókkal, mert amikor befejezted a kalandok mesélését, a gyárba indultál, birkózni valódi tüzes óriáskígyókkal, amelyek nemcsak a nyelvükkel, de minden pikkelyükkel marni tudnak, és én büszke voltam, hogy az én apám a legerősebb, de amikor a kórházi ágyon láttalak félig elüszkösödött lábbal, a tüzes vas örökös bélyegeivel, az én torkom köré is odatekeredett egy óriáskígyó, és azóta tudom, hogy Afrika nincs is olyan messze, és hogy a legerősebbnél is mindig van erősebb.

(A harmadik halál)

Istenem, hogy is vallhatnám ezt meg térdepelve, félhomályos fölkékben és farácson át nyájas szavú papoknak, amikor az a tavasz csak miránk tartozik, vagy éppenhogy mindenkire, kivétel nélkül, amikor lázasan pergett kezemben a kereplő, mert a csengettyűt elzárta a kán-

tor, hogy szunnyadhass nyugodtan, ministráns ruhámon gyertyák imbolygó fénye csillant, a kórusról rekedtes hangú öregek kántálták a passiót, vénasszonyok morzsolgatták az olvasót, és napok óta nem ettek húst a faluban, s én alig vártam, hogy beteljesüljön a prófécia, feltámadj és eljőjj közénk, megmutogasd a szögek helyét nekünk, hitetlen tamásoknak, és elmondd, mi dolgunk e földön, de hasztalan várta-
lak, nem jöttél, csak mendemondák terjengtek hajnali fényességről és elgörgetett kövekről, a népek hálaadó dalokat énekeltek, de én azóta is csak állok némán a fals orgonaszóban, mert nem értem, hogyan beszélhetnek ennyit arról, aki talán nem is létezik, és minden húsvétkor inkább megfeszülnék helyetted, csak hogy valami bizonyosság szakadjon a világra.

(A negyedik halál)

Íme, a legjobb barátom, mutattalak be büszkén, az aprócska lány bizalmatlanul pislogott feléd és oltalmat keresve kapaszkodott belém, oltalmat keresve a világ elől, ahol még a strandon is legjobb barátokba ütközik az ember, de te bátorítóan mosolyogtál rá, aztán ősz lett, majd a hó is leesett, az aprócska lány is megnőtt kissé, egészen jól illettetek természetben egymáshoz ott, a műjégen, s mikor véletlenül megpillantott, oltalmat keresve kapaszkodott beléd és bizalmatlanul pislogott felém, aki még korcsolyázni sem tudok, s én oltalom nélkül álltam a világban, ahol még a műjégen is legjobb barátokba ütközik az ember, és ha történetesen nem a palánkon kívül állok, zavarában biztosan beszakad alattam a jég.

(Az ötödik halál)

Aznap épp valami évfordulónk volt, de lehet, hogy csak hónap- vagy hétfordulónk, repeső szívvel virágot vittem neked, de te gondterhelten raktad vázába, egy néptelen helyre invitáltál, ahol négy szemközt lehetünk és megbeszélhetjük a dolgot, találtunk is egy nyugodt zugot a használaton kívüli nyaktiló alatt, letelepedtünk alája, és borzasztó intelligensen megbeszéltük a megbeszélhetetlent.

(A hatodik halál)

Akkor már régóta toboroztam a szavakat, osztályoztam és rendezgettem őket, eljátszottam velük, mint más az ólomkatonákkal, de hadrendbe állítani őket még nem volt bátorságom, csupán gyakorlatozni mertem, alanyt egyeztetni az állítmánnyal, kimondhatatlan érzést egy kimondott félmondattal, míg aztán egyszer gondatlan voltam, elfelejtettem visszazállásolni seregemet az asztalfiók-kaszárnyába, hozzáértő emberek fogságba ejtették őket, lelkendeztek és győzködtek, végül elcipeltek Hozzád, a tekintélyes írástudóhoz, akinek már neve van a névtelenek között, és Te voltál olyan kegyes leereszkedni hozzám, irodalmi félanalfabétához, kinyilatkoztattad, mi a Művészet, s én csak bámulni tudtalak, félelemmel vegyes csodálattal, s leginkább azon álmélkodtam, hogy mennyire nem látszik rajtad az a mérhetetlen nagyság, milyen szerénység lakozhat benned, hogy így el tudod leplezni, aztán voltál olyan szíves gondjaidba venni egy kéziratomat, ujjongott a lelkem, valahányszor egy oda nem való jelzőt kihúztál, lesaraboltad a szóvirágaimat, kiiktattál egész sorokat, míg aztán egyre kevesebb maradt, kihúztad az utolsó mondatot, majd a címet, végül egy tollvonással áthúztad az egészet, mint a császárok teszik halálos ágyukon a türelmi rendeletekkel, de még ezzel sem érted be, kihúztad a dossziét, az íróasztalt, a bútorokat egymás után, a várost, a kontinenseket, és én ott találtam magam az űrben lebegve egyedül, a lehető legszörnyűbb halálra kárhóztatva: mindent megöltél körülöttem, kivéve engem.

(A hetedik halál)

Folyamatban.

Eredetmonda (1985)

Szélütött isten béna karján
megpihen kócos üstökünk.
Fejünk fölött az ég se talján:
amott hófelhő lába csüng.

Nem tudjuk, hogy sodródtunk erre:
itt talált már a virradat.
Jussot nem vittünk soha perre –
dideregtünk az ég alatt.

Felpillantani sose mertünk,
félvén, az átok ráncszakad.
Tűzfolyóból lángot ha mertünk,
századdá nyúlt a pillanat.

Hasztalan éreztük: a törvény
elszivárogo meder híján.
Kavargott bennünk, mint az örvény,
gennyeket levedző hiány.

Panaszos ének, rongy kesergés
nem szólt kobzosunk ajakán.
S nem ringatott el lágy merengés,
mikor végképp elment a lány.

Bűnünk, ha van, az annyi épp csak,
mely a szívben is észet keres.
Habár a vér növelte jégcsap
sohasem volt még visszeres.

Pedig tudni csak azt szeretnénk,
hogy ha már vagyunk, mért vagyunk.
S netán magot mégis ha vetnénk:
mi lesz véle, ha elhalunk?

Talán egy szarvas űzött minket,
talán véletlen vízözön.
Tovább sodorta szép hitünket,
aztán eltűnt kézen-közön.

Talán a szarvas megszelídül,
a bőrkoronás rénkirály.
S szárazföldre vergődünk végül,
hol nincs már sem ár, sem aszály.

Addig a kétely sziklapartján
görcsökbe rándulva ülünk.
Szélütött isten béna karján
megpihen kócos üstökünk.

Gyepűn által (1985)

Rég nem üzen Fenyőország,
tengerszem, se sziklacsúcs.
Egyszer még az ekhó is kifárad.
Ha erdeit nem járják
s mégcsak nem is fényképezik,
miből tudhatnák az erdőn túl,
hogy tudnak róluk az erdőn innen?
Fenyőország már nem üzenget.
De tobozt teremni nem felejt.

Áldás és átok (1985)

én áldom azt
ki átkarolt
ha bűne van
ha titka volt
ha holtomban
meg is gyaláz
ha tettetés
a könny a gyász
ki átkarolt
s magába ölt
én áldom azt
én áldom őt

megátkozom
ki ellökött
bár itt se volt
bár el se jött
ha százszor is
engesztelő
s nyújt is kezét
a hitszegő
ki ellökött
mint rossz rokon
ha bánja is
megátkozom

Vihar után (1985)

Vihar volt. Egy faóriás
rázuhant épp a villanydrótra.
Szivárványló megtisztulás,
majd neontalan alkonyóra.

Megszállt bennünket a sötét.
Babonák kúsztak szerte-széjjel
s megrázta csillagüstökét
a bíborsálas májuséjjel.

Vérrel írom (1985)

Vérrel írom a hóba a neved.
Ha majd felkelsz, mert bekandikál
ablakodon a sápadt téli nap,
nagyot nyújtózol és lassan kitárod
ablakodat, hogy végre betóduljon
rajta a didergős vén február,
talán meglátod majd és meglehet,
nem mondd azt, hogy az a gaz tekergő
házőrző kutya megint szögbe lépett.

Virágének (1985)

Virág voltam titkos televényen.
Kertész jött – gyökerem szakadt.
Magtalan fonnyadtam árokszálen.
Párálltam édes szagokat.

Szénának hittek – belémfeküdtek.
Tüskét növeltem, vérvevőt.
Visszaadtam az életet a földnek.
S gyökerem duzzadt – újra nőtt.

A vágyak idővel (1985)

A vágyak idővel csillapodnak,
a remény napja lehanyatlik,
reggelre nem kell már vasalt ing:
az sincsen, aki megtapodhat.

Szeretőm rossz ösvényre tévedt,
kurjongnak rá szőrös legények,
meghatott szemmel nézem őket:
az életösztön, ím, feléledt...

Mosolyogni már magamon sem
enged a konok férfiszellem,
pedig hol van itt bármi jellem
s törvény? Megtartsam? Tűzbe vessem?

A vágyak idővel csillapodnak,
kicserélődnek mind a sejtek
s a jövőt, amit nem is sejtek,
közhellyé gyúrja majd a holnap.

Galliai képeslapok (1985)

(Valsenestre, Francia-Alpok)

három órája kapaszkodunk
a szűk ösvényen egyre feljebb
trópusokról beszél a homlok
bár alattunk a hóhatár

néha megállunk szusszanni egyet
és ha szólni kell suddogunk
a természet e szabadtéri
csupa-gótika katedrálisában

(Marseille)

a sziklába ékelt deszkapadlón
ég s víz között a Szépség hever
baj lesz ha egyszer megszokjuk őket
a monokinis lányokat

valaki bőszíti a tengert
azért dobál így engemet
pedig rendben a strandbelépő

túl meredek a sziklapart
s ha nem vigyázol megsebez
elcsigázva végső erőddel
If rabja hogyan jutsz ki innen

(Párizs)

a csavargónő a Szajna felől jött
condráiban magával cipelte
hetven év minden izzadságszagát
káromkodott és beleturkált
a formatervezett kukákba
kenyérért – napi eledelnek
újságért – lepedőnek éjszakára

már erősen szürkült
mikor elindult a Luxembourg-kert felé
s lassan kigyulladtak
a lámpák a rakpart mentén
s feje fölött a glória

(Montmartre)

a bábuember egy széken állt
ott fenn a Montmartre tetején
s szögletes mozdulatokkal
egy operanyitányt vezényelt

a gramofon kissé recsegett
s a bábészcodók hasztalan keresték
a bábú mozgó szerkezetet

aztán meghajolt és elvigyorodott
a kalapba aprópénzek hulltak
a tűt az elejére rakták
s a mimes újabb járókelőket szedett rá
vagy ugyanazokat

(Notre Dame de Paris)

ahol szivárvány áhítatot
zúdít a bávatag hívekre
az üvegablakokon át az Isten

ahol a szentek vigyázzban állva
várják az utolsó harsonát
hogy megropogtathassák végre
gémberedett tagjaikat

ahol a kőívek égbe döfik
számonkérő türelmetlenséggel
csipkés bajonett-csúcsukat
mert akárcsak e két torony
a megváltás is félbemaradt

bedobtam a perselybe három frankot
s gyertyát gyújtottam több hitért

Ha az ajtó becsukódik (1985)

Még egy utolsó
kétségbeesett
erőtéljes mozdulat az életért
szelíd a víz
vitorla sehol
milyen ostobaság
meghalni ilyen szép időben

Mindig nevetünk másokon
ha a dolgok ővelük történnek
szirupos kavargás könnyes szakítások
és most mégis minden csupa só

Száraz szemünk sírása
bomlott lelkünk rángása
repedt cserépbe ültetett szavak
volt-nincs szerelem

Itt van még de már elköszönt
arrébb úszott az utolsó szalmaszál
szappanbuborékot fúj valaki rajta
nem kell elköszönnöd
elég
ha az ajtó becsukódik utánad

Nyári zápor (1985)

Reggelre gyűrött lesz a vánkos
és ronggyá foszlik a ciha.

Messze van innét még a város:
ne siess annyira haza.
Aludj itt – s ha már nálam alszol,
melengesd fázós életem.
Erre nagyritkán téved asszony:
csupán álmomban vétkezem.
Nézd, a dűlőút milyen sáros
s milyen sötét az éjszaka...

Reggelre gyűrött lett a vánkos
és ronggyá foszlott a ciha.

Magdaléna (1985)

*Te és a kétely átkaroltál –
s lettünk apokrif hármassoltár.*

*Örvények gyűltek szemeidben:
megrendültél a bennem-hitben.*

*Mormolsz még hozzám halk imákat,
de rajongásod már kifáradt.*

*S most üdvre vársz vagy új csodára,
tévhitedből feloldozásra.*

Memoriálé (1985)

(Előhang)

*Hömpöly áradatot álmodik az aszó,
dermedt lávakorpát hullat a hegyek sörénye
s a horhos gleccser-korára visszaréved,
mint Istenre az ember, mint dologra a szó,
mint felhólyagzott kéz az elvámolt búzára
s miképp az elsővéres vászonlepedőn üt át
a lenföldek édeskés szomorúsága:
merülök derékig a Régvolt iszapjába
s itatódom át apokrif memoriálével.*

(Utóhang)

Úgy itatódom át apokrif memoriáléval,
hogy derékig merülök a Régvolt iszapjába
s a lenföldek édeskés szomorúsága
átüt rajtam, mint elsővéres vászonlepedőn
s mint felhólyagzott kéz az elvámolt búzára,
mint dologra a szó, mint Istenre az ember,
gleccser-korára a horhos visszaréved,
a hegyek sörénye lávakorpát hullat
s az aszó – hömpöly áradatot álmodik.

Dicsértessék (1985)

Dicsértessék az íróasztal, mely mögül fölemelkedett
kezet nyújtani – hogy lehetne feledni azt a hó-kezet;
lakkos tükreiben magamra – rossz gavallérra – ismerek:
díszkormók-karmok armadája, véremig dicsértessetek!

Dicsértessék a macskakő is, mely a túsarkokon kifog
s botcsinálta gáláns lovagnak általa kerül gyöngy robot:
ingatag támasz lenni ott, hol vína a férfi ostromot –
hűvös bástyáknak hűlt helyét hadd dicsérjék forrongó romok!

Dicsértessék a mérnök úr, ki hátsó ülést is tervezett
önmozgó vasjárgányainkba, hogy adódjék pikáns keret
egymásra találania annak, mi egymásnak rendeltetett –
s dicsértessék szegény sofőr is, ki mindeközben csak vezet...

Dicsértessék e lassu ország, melyen tűnődve átpöfög
méla mozdony málé utassal (hinnéd: e kattogás örök);
s nem bocsánatos bár a késés, tolvajlott időnk felpörög,
mihelyt összetolt életünkben dicsérünk kattogó gyönyört...

Dicsértessék a szent veríték, mely a bőrünkre rátapad,
midőn ráhull a teremtésre aranyló búza-zuhatag
s amit a szívek elvetettek, a kéz bőséggel learat;
dicsértessen hát – Áve, Éva! – minden megszentelt pillanat...

Próza doloróza (1985)

Üres kézzel jöttem, lecsupált lélekkel. Mint aki elfeledte a szeretés technikáit, bőrét a ráció bebalzsamozta, s kezében olcsó kellék a virág. Nem gondoltam, hogy pusztá kézzel is lehetséges szeretkezni, hogy önállósítják magukat az ujjbegyek, a körmök, a hidegen izzadékony tenyerek, s a hűvös tartózkodást, a civilizáció e rideg vívmányát felülbírálja a testetlen ösztön. Nem gondolom, hogy másképp lesz ezután: hová kalandoznánk idegpályáinkról, a szív kitaposott ösvényeiről? Majd ezután is hat ránk a világ, s hisszük, hogy mi is hatunk a világra, működik a nagy érzelmi szimulátor: szeretünk és szeretve leszünk. Csak a tenyerek izzadnak majd, bizseregnek az ujjbegyek, s a körmök vésnek a levegőbe titkos értelmű kalligráfiákat. Mert lerakta bennünk petéit az emlékezet, a sosemvolt és örökkévaló, a lehetett-volna, s ha balzsamos burkunkat egyszer lehántja az idő, ott állunk majd bűn- és erénytelenül, áttetszőn, miként az idők kezdetén.

*

Ültünk a kirakatban, fantáziátlan happening gyanánt, benn könnyes komédia zajlott, a valóság ripacs mása, künn buszok jöttek és mentek, szemüvegük csillant, verítékezett a homlokuk. Odabenn eközben tétova csodálkozás volt az úr, sós hullámok csapódtak a nyelőcsőnek, odakünn pedig egymásba tapadtak a nosztalgizáló pórusok. S amint ültünk a fényárban úszó kirakatban, formatervezett bábuknak éreztük magunkat, kecsesen hajlottunk, mégis mozdulatlanul, valami magasabb akarát szerint. Tűnődtünk, hát most mitévők legyünk, pedig a cselekvés nem adatott meg számunkra: velünk tör-

tént a perc, az élet, az idő. Velünk történt a kirakat is, meg a sápatag ripacskodás, az elillant szemérem. Szégyenlős volt e szégyentelenség: egyszerre piruló és fölszegett fejű, vállalt és vállalhatatlan. Cikáztak, surrogtak a programozott gondolatok: járt utat járatlanért, járatlant a járhatatlanért, járhatatlant a járás gyönyöréért – s míg ülünk a dupla, kinti-benti fényben, megbocsátóan mosolygott ránk a Nagy Kirakatrendező.

*

A gyorsbüfében nyüzsgő vásári sokadalom – nem csoda, hogy annak idején kiűztem innen a kufárokat. Mintha meg sem esett volna Bábel: a soknyelvűség tarkabarka, hivalgó virágként illatozik az aszfalton. Ülők a fal tövében, mint kedélyét vesztett hátizsákos turista: zsarnoki bédekkere rabjaként, a gasztronómiai univerzálé slafrokjába kapaszkodva. Úgy tipeg az óra körbe, mint kipányvázott patás a növendék fácska körül: nem jössz. És megintcsak nem jössz: az ég elbutul, kontúrjai odavesznek, a kánikula naptalan hőgutába megy át – vihar előtti vihar. Lassan rámhajlik az ég pereme, de én csak kuksolok a fal tövében, rejtőszínt öltve, elvegyülve a hátizsákos turisták között, s tudom, hogy elfáradt, elernyed, túlélte magát az Idő.

*

Hivalgó lámpasor vezetett a Labirintushoz: odabenn decens félhomály. Mint fogadott kertészek, megöntöztük a sziklakertet – nem tudtuk, hogy a Boldogság Parkjára hull a permet. Szobát választottunk a számolatlan emeleteken, hogy aztán odahagyjuk őket, s egyazon párnába fúrjuk a fejünket. Velünk volt az örökkévalóság: családok és csalódások évszázadai. Nem tudtuk, hogy a Labirintus kellős közepében vagyunk: minden kifelé tett lépés a tökéletlenség irányába visz. Aztán elváltunk – ezzel forruván végleg össze. E forradás nyílt titok bármely szívusebész előtt...

*

A Fekete Nagyasszony miért is engedne magához? Kígyómarások titka, ellenmérgek hatalma az övé – miért ereszkedne le egy evilági pórázához? Talán egy hódító helyzet, talán egy bódító tánc – talán az odalopódzkodó, szemérmetlen ragaszkodás? Talán egy egész élet?

Sirató (1986)

I.

A távirat vizsgáról kijövet
ért hogy megszöktél végleg innen
kereket oldottál mint egy csínytevő suhanc
a nádpálcás számonkérés elől

pedig hogy vigyáztad mindig a hírt
miként gyürkőzőm
hétfejű szörnyeteg tudományokkal
amiknek sem értelmét
se hasznát be nem láttad soha

már sejtettem mi lehet legbelül
de nem téptem fel a borítékot
előbb becsülettel végigolvastam
a tegnapi megkezdett humoreszket

ma sem tudom miről szólhatott – – –

II.

Hazafelé a buszon
csúfondáros árnyak játszottak velem
elröppentek majd visszatértek
megelőztek hogy aztán bevárjanak

s az ablaküveghez szorították
amúgy is lepény képüket

három óra a teremtésből
három óra a végeérhetetlen
rákos sejtként burjánzó időből
három óra
a lélek tehetetlen
székrekedéses állapotában

három óra
az nem három óra — — —

III.

Otthon behajtott tükörszárnyak
s litániázó vénasszonyok
nagyanyám egyetlen nagy zokogás
s az asztal templomi abroszán
imbolygó lángú gyertya ég

NINCS MÁR NAGYAPÁD így fogadnak
s meleg étellel meleg szóval
hogy ha már megtorpant az Élet
meg ne álljon

az elmúlás fagyos leheletétől
a serpenyőt is kiveri a láz — — —

IV.

Nagyapám néhai Talián Géza
ki asszonyul vetted Kovács Jolánt
a nagy világuálság éhkoppos

zivataros éveiben
ki örök kamaszként eltemetted
rólad nevezett elsőszülött fiadat

nem tudok érted blikkfangos imát
mér földes litániát mondani
olvasóm elveszett az úton
szétpereggett elnyelte a föld

nagyapám néhai Talián Géza
ki magadhoz vetted Kovács Jolánt
hogy sokasodjatok és szaporodjatok
s betöltsétek az embertelenséget
véred a véredből könnyörög éretted

nem tudok esengő siratót sem
könnyem sincsen sem tudományom
csak a vér lüktet egyre bennem

nagyapám néhai Talián Géza
akit Kopasznak is neveztek
poklok kokillák mestere
kártyabarlangok egynyári hőse
tűzfolyam mederbe parancsolója
kuglipályák hars bajnoka
világégés öregkatonája
hetedhét falu adomás duhaja
az Elnök dachau hadifoglya
kupik törzsvendége bor barátja
családi kővár égbeszökkentője
nemzetséged fia könnyörög éretted

az a sok szép nóta ne legyen hiába
az a sok verejték ne legyen hiába – – –

V.

ÉLT 77 ÉVET no igen
a koporsókészítők nem hazudnak
jaj nektek tavalyi primadonnák
itt úgysis kitudódik minden

Talián Géza béke poraidra
s ha a porok is porrá lesznek
s jövőendő korok régészei
meglelik platina csigolyádat
amit a meszes öreg csontot
pótlendő ültettek beléd
ne higgyék azt hogy csigolyád volt
benned a legértékesebb

ne higgyék hogy a rothadás
az emberséget korrodálja

nem az elmúlás kukacaival
hanem az Élet
hetvenhétfejű sárkányával
vívtál meg eldöntetlenül — — —

VI.

A kegyelem nem az
ha egy anyaszülte lénynek
megadatik a halhatatlanság

a kegyelem az
ha szerettei
veszik körül a végső pillanatban

anyai nagyapám Talián Géza
te kegyelemben részesültél – – –

VII.

Drótozott szatyor egy SZTK-boton
kapirgálás rozsdás csavarok után
a haldány téglatörmelék-dombjain

Ülök megint melletted a bakon
hátral haszonvassal teli kupák
fújtat a két kivénhedt gebe
s félúton a MÉH-telep felé
kezembe adod a gyeplőt

kisfiú-arcom örömtől piros
s cserébe ismét megígérem
nem árullak el nagyanyámnak
hogy az ócskavasért kapott pénzből
minden kocsmába be-betérve
hazafelé a fuvarossal
egy piroshasút elittatok – – –

VIII.

Amikor életre vajúdott
a világ s dédanyám Vámos Piroska
akkortájt
húzott el erre a Halley-üstökös

holtbiztos világvége-jóslatok
kavarogtak rettent szívekben
jámborultak a bűnös lelkek
s lám a kárhozott romlott népre

nem telt egy évtized belé
félmázsás pörölycsapásokkal
lesújtott a Nagy Háború

puliszka málé ganca mellé
kuporodott a rémület
csukaszín vándorok regélték
petrószagú téli estéken
amott keleten Muszkaföldön
földre szállott az ÁNTIKRISZTUS
s asszonyvérrel táplálkozik

azóta megtapasztalhattad
mindig van NAGYOBB háború
s a legnagyobbat befelé vívjuk

idén megint itt az Üstökös
eljött érted hogy magával vigyen
vissza oda ahonnan hozott
vajon véreidnek megadatik-e
három emberöltő üstökösnyi lét — — —

IX.

Utolsó közös esténken e földön
álomban váratlan megjelentél
mankó nélkül saját lábadon
jöttél elé a kapuba

megálltunk a szilvafa alatt
amelyikből buzog a mézga
s melynek oldalsó ágait
lefűrészelted még régebben
hogy SZÉPEN AZ ÉG FELÉ NŐJÖN

megálltunk és mondani akartál
valami igen fontosat
amire nagy szükségem lehet még
talán magát a TITKOT

de az álmok rakoncátlanok
folyton-folyvást elkalandoznak
a fontostól a lényegestől
a színek díszek kalandok felé

én is inkább átrepültem
a házat nagycsőrű madarak után
s otthagytalak a szilvafa alatt

azóta minden éber álom
téged sürget CSAK MONDANÁD
de üres a mézgás szilvafa alja

ez a nagybeteg kukacos fa meg
féltékenyen őrzi az üzeneted
de ahogy nő
MINDIG AZ ÉG FELÉ – – –

X.

Érckoporsó mint a királyoknak
fejedelmi ezüst szemfödél
a ravatal körül udvarnéped
s a dinasztiaalapítót siratja

mert így születnek ilyen észrevétlen
a gőgös munkásdinasztiák
a földből sarjadnak a kukorica közt
s tűzkigyók között porban zajban
hetven fokon asznak halálra

a nagycsalád tested két oldalán
lám még utolszor összejött
bátyádat kísérte így legutóbb
s tán öcsédhez már nem érnek el
majd csak a részvéttáviratok

SZÉP HALOTT mondja egy istenes vénség
aki minden templomi esküvőn
és minden temetésen ott van

szép halott semmi sárga arcbőr
friss halott semmi zöld pihe
szemeid gondosan lezárva
halóverítéked letörölve
fólia alatt összekulcsolt kezekkel
hessentenéd a virágokat
csak az álladat feledte el
felkötni az osztályos nővér
az ajkad kissé így lefittyed
kifejérülnek fogaid
szájad résnyire nyílik s mintha
egyfolytában azon csodálkoznál
mit kereshet az ágyad körül
ennyi zokogó idegen — —

XI.

Sokan sírtak éretted e napon
sokan miattad életedben
sokan azért mert mindenki sírt
mert a sírás az emberek között
ragadós mint a nevetés

sokan nem is tudták hogy sírnak
sokan nagyon is tudták

az ég is sírt
én nem sírtam

te se sírtál soha
mi férfiak vagyunk
s aki sír
az olyat gondol amit nem tenne
s olyat tesz amit nem is gondol
mikor nem sír

én nem sírok
én írok éretted – – –

XII.

Te mondtad még az innenső oldalon
üdvözül akit esőben temetnek
s lám most hogy dagasztja Isten a sarat
az evilági hantok között

nehéz a földnek ennyi márvány
ennyi könny ennyi fájdalom
ennyi szunnyadozó öröklét
a húsz évre bérelt parcellákban

öreg baka vén szobafestő
katonás rendben itt pihentek
résen hogy mikor harsan a kürt
éj háborúra meszelt falak ellen

s jöttek
felmentő seregül az ittmaradottaknak – – –

XIII.

Miféle búcsúztató miféle
álszent ríkató szónoklat ez
miféle kántált nekrológ
sunyi szóval könnyet fakasztó

Isten szolgája ha be nem végzed
ezzel az esernyővel váglak fejbe – – –

XIV.

Látjátok feleim
látjátok
elvesztettem a fogadást
még szálfa koromban fogadtam
véle egy liter vörös borba
azt állította többet lát
fél szemmel mint más a kettővel

mondtam dugja az orrát valagomba
s mesélje el hogy látja-e
fenekemnek mind a két partját
mint más jószemű ember látná

akkor ő fizette a cechet
és mégis
a félszemű sírásó győzött
ő földel el most engemet

látjátok
látjátok feleim – – –

XV.

Fekete esernyők fekete virágok
itt-ott egy ciklámenszínű gyász
s rikító szegfűk a koszorúban
hát ilyen
a halállal koszorúzott élet – – –

XVI.

A legutolsó kubikosmunkára
megitták már az áldomást

barátok szomszédok ismerősök
ezernyi finom árnyalattal
nyilvánították részvételüket
volt aki némán kezet szorított
volt aki fennen KONDOLEÁLT

páran a szűkebb famíliából
illendőségből még betértek
jelképes torra a szertartás után
megbeszélték hogy mi volt hogy volt
ha már csapás mi élők legalább
széppé tettük ezt az utolsó
kényszerű lassú közös sétát

majd megéhezuén csipegettek
jóféle borral lenyomatták
lassan a nyelvek is megeredtek
s előbb hogy magába roskadó
nagyanyám figyelmét ELTERELJÉK
később az élők szokása szerint
purparlé töltötte be a szobát

helyenként egy-egy idevágó
jópofa viccet is elsütöttek

dévaj nagyapám bizisten
jól érezted volna köztünk magadat — — —

XVII.

Másnap nagyanyám a sifon előtt
végső leltárt csinált
egy élet tárgyi emlékeiről

ez a cipő még tiszta új
próbáld fel hátha elhordhatod
ezt az öltönyt meg beadhatnátok
a bizományiba hátha beveszik
ez meg az elbocsátó papír
az amerikai hadifogságból
angol meg német nyelven van írva
ez itt apátok ujjlenyomata
s alul a negyven esztendő's dátum
NEGYVENHAT ÁPRILIS NEGYEDIKÉN
jött meg s azóta ünnep e nap — — —

XVIII.

Forgatom a sárgult dokumentumot
jussom e soha ki nem váltott
hetvenöt dolláros obsitot

ELÉVÜLT azt mondják ELÉVÜLT
merthogy bizonyos idő után
elévül minden követelés
elévülnek a háborús bűnök

el a hadititkok is
s a hírszerzők titkos akcióit
ponyvaregénnyé silányítja
a láncaltalpakon gördülő idő

ELÉVÜLT azt mondják ELÉVÜLT
mintha talán élévülhetne
az örök emberi szenvedés
omló könny gyöngyöző verejték
mintha talán
élévülhetne az EMBER – – –

Anyám (1986)

Nékem anyám a legszebbik asszony:
én még láttam az ő virulását...
Szenvedett, hogy testéből szakasszon
életet: az életének mását;

küszködött azért, hogy megszülessek,
szeretetből szőtt körémbe sátort,
hogy gyermekként gondtalan lehessek
s megismerjek minden kisdéd mámort.

Azt a köldökzsinórt elvágták rég,
ölétől az évek elsodortak;
ami maradt: hetven kiló emlék,
mit naponta tizedel a holnap.

Jegyzet (Pál Csabának, 1986)

az elfelejtett szeretőknek arca
már nem serkent – hiába! – való harcra
mert kialszik az égető zsarátnok
és új tüzet seholy nem talállok
bár van parázs mi még meg-megmelenget
de nem lesz ki emberré felenged
s bár itt vagyok e kikeleti télben
nem trécselek csak második személyben
hisz kívül van ki magáról ítélhet
nos én vagyok ki életemet éled

Ábel az embertelenségben (1986)

mord idők járnak ugyanvalóst
forrásra hasztalan mén az ünő
vizeinkre és szíveinkre
más rianású jég feszül

a minap kondor Bolha kutyám is
utolsót vakkantott a vackán
miután már a somfordálást
s a szűkölést is abbahagyta

ebben a fűtlen-hűtlen világban
az ebhűség is odavan
itt rekedünk egy szekérderék
hullafa nélkül – bár a hó
szakadatlanul hulla hulla

fagyos földben a gyökerek
vaddisznóktól és asszonyainktól
megtalálatlan áttelelnék

s helyettünk is erőre kapnak
virágparádés kikeletkor
ha elébb a vadászó bankurak
hazafiúi buzdulásból
rájuk nem oltják Isten napját

ég a rengeteg – földre száll a füst
s azoknak kik a tűzhöz közel
fűtöznek – nyárson ökör pirul

mi itt hidegszünk a sekrestyében
ahonnét az oltár se látszik
szájpádlásunkra fagy az ostya
a pap a gyehennáról lamentál
s tőlünk tisztos távolban toporog
a gémberegett Kelet-Európa

Kalendárium

(Berkes Erzsébetnek, 1986)

1–12.

farkasüvöltő hóviharakkal indul az új év
dermed a fagyba a föld s odabenn farsangi kavalkád
lassan nyitnak a hajtások fű sarjad a dombon
kerge bohó gyerekek szaladoznak a búzavetésben
zsenge szerelmek tűzölüket az égre kitarják
summás izzad a kéve alatt forró koranyárban
esteli fürdőzők habmellük félve takarják
habzik a sör bősz kánikulával víuja a párbajt

villanydrótra a fecskék is költözni kiülnek
puttonyosok szava hallik a szőlőhegy csupa vígság
köd települ a világra a fákra a tájra a szívre
csengő szánon jó a karácsony s tűnik az óév

1.

farkasüvöltő hóviharokkal indul az éj év
védett ordast fűtött ketrec enyhe melenget
védtelen ámuló barikák reszketnek a télben
irhájuknak a báránybunda pásztori luxus
házak állnak az ítélettől megmerevedve
villamosok méláznak a hús áramszünetekben
tétova úrvezetők csúszkálnak a korcsolyapályán
hóbuckák telepednek az átfúvásos utakra
hópihepaplan alatt szunnyadnak a tegnapi eszmék
hótakaróba csavarva várnak a langy kikeletre
s emberüvöltő hóviharokkal támad az újév

2.

dermed a fagyba a föld s odabenn farsangi kavalkád
hirdeti négy égtájnak végre itt van a móka
itt az idő vigadozni fittyet hányni a télnek
szerpentin száll durrog a pezsgő csordul a jókedű
tombol a tánc s odakünn fázósan toppan az őrszem
angyalbőre alá már bőjti szelek nyomakodnak
súlyos az ég kristályhidegen csillan meg a váll-lap
holt vacogó kéz úgy szalutál mint más fenyegetne
kelletlen fanyar arccal jó a silbaki váltás
hogy hite fertályóra alatt kihűljön az éjben
és a szabályzat hogy szóhalmazzá legyen és míg
dermed a fagyba a szív odabenn farsangi kavalkád

3.

lassan nyitnak a hajtások fű sarjad a dombon
elkoszolódott foltok kisebbségbe szorulnak
tisztá sugár számol fel minden télcsökevényt itt
zöld üde fákon túlélő madarak csivitelnek
műhold hozza a hírt másutt is szűnte a télnek
rónáról hegyről a szégyen végre leolvad
zengjen a himnusz a tisztogató tűz áradatának
mely méltán rombolja a romlás sanda erőit
ám ha a vétlen himnuszi kart is mélybe ragadja
s sziklakanyon fenekére meríti a szentvizü sodrás
együtt vélük a lágy humusz is odalesz s azután csak
itt-ott nyitnak a hajtások s sarjadnak a fűvek

4.

kerge bohó gyerekek szaladoznak a búzavetésben
hasztalan átkozzák s feddik meg őket a csőszök
úgy csalogatja a távol a lelket és ez a tenger
talpuk alatt nem nyílik meg simogatja ki rálép
sópuskával a csőszök durrantnak fenekekbe
ám megadón állnak fel mind a megtapodottak
s fáj nekik az ami értük volt s az emberi ellen
mert ami végtelen érzés azt mind éltetik ők is
s hogyha a végtelenűző kort túléli a gyermek
és a szívében csírájában elhal a vágy is
fagykárnál is szörnyűbb lesz az az új veteménynek
marcona csőszök járőröznek a búzavetésben

5.

zsenge szerelmek tűzölüket az égre kitárják
májusi permetegék termékennyé teszik őket

nyirkos a vágy párás a szem és elakad a lehellet
s minden a földön minden az égen az egy igaz és nagy
elmúlás veszedelme elől menekül ölelésbe
hogy kifacsarjon a létből egy újabb haladékat
s minden ölel hogy a hosszú üdvözítő ölelésben
visszaölelje magát s megölelje őt az öröklét
ám ha hitében e nárcizmus megingani látszik
májusi zápor nem táplálja már a szerelmet
pállott testek árnyait rejtik a hús budoárok
s meddő szajhák rút ölüket a kéjre kitárják

6.

summás izzad a kéve alatt forró koranyárban
vágta a rendet szedte a markot hordta a kévét
most szekerekre rakja a búzát várja a cséplés
ez merevül ki egy régesrégén volt aratásból
múltak az évek jöttek a gépek és beadások
volt kenyerünk ha volt átkötve nemzeti stráffal
ünnepe volt legalábbis szirmos munkaszünettel
cifra parádéval csokrétaikkal operával
s szóltak a szónoki szók szigorúan csak ha profánok
s volt olyan is ki igéit szentistvánosan írta
ám ki ügyel hogy a tarlót mindig van ki beszántsa
traktoros izzad a fülkében tikkadt koraőszben

7.

esteli fürdőzők habmellük félve takarják
síma kövekből rakták fel csalitasban a gátat
megmerítőzni munka után ha kész a kapálás
kandi kamaszszem mint csevicét úgy issza a látványt
és a menyecskék vállig a csermelyvízbe merülnek
másnap estefelé nem sikkant már a fehérnép

harmadikon a helyre legénynek megmutat ezt-azt
s legközelebb bé is csalogatják a' feredőbe
hogy pórnimfák karjai közt enyelegve tanulja
azt amitől a suttyóban feltámad a férfi
ám mai napság lány nem fürdik csak kamarában
s este a habfürdő-hab a csermelyeket betakarja

8.

habzik a sör bős kánikulával vívja a párbajt
tátog az ember az aszfalton mint partra vetett hal
úgy csalogatja a hűvös pince a hús sima krigli
mint sihedert primadonnának bája kacér operettben
épp úgy csusszan az első mintha csap leve volna
második artéz-kút vizeként simogatja a torkot
harmadikat hab nélkül tölteni kéred a pincért
s számtani képességeid onnét egyre bicsaklók
hűvös az est megcsíp az augusztus hogy kibotorkálsz
orkán dúl belül és gyomrodban ősviharoknak
életelőtti emlékében osztozol immár
habzik a sör bős hányingerrel vívja a párbajt

9.

villanydrótra a fecskék is költözni kiűlnék
halk-szomorúan baktat az úton az ornitológus
hóna alatt menekítő céllal ott van a mappa
mint hátán hajdan füzetekkel az iskolatáska
s míg csizmája szórakozottan csíztetemeknek
adja a végső bensőséges tiszteletet meg
eltűnődik az ember ostoba védekezésén
mely tudományba próbál mindent organizálni
mind ami pusztul hogy dagadoznak tőle a mappák
ám ha kihalna az emberiség vajh lenne ki őt is

megmenekítő új tudományba bétegyé hogyha
sír szélére az emberek is költözni kiülnek

10.

puttonyosok szava hallik a szőlőhegy csupa vígság
illik a tréfa az évődés ám mind a szürethez
este a bálban a jókedvet betetőzi az óbor
és felitatja emlékét a sok veritéknek
döccen az óra a végét járja az ünnepi diszko
tűzoltó bóbiskol a kispad reszket alatta
fals a gitár ütemére rég nem pattog a nagydob
künn a kopasz tőkéek csuda táncot lejteni látnak
albínó fenekek bronz testek kúsznak alájuk
jó a jegyes s a csábítóra villan a penge
hold ha világít látszik az úton a tenger okádék
puttonyosok szava csuklik a szőlőhegy csupa rútság

11.

köd települ a világra a fákra a tájra a szívre
ködben a múlt a jövő s nem látni tükörben az arcunk
hajdan dús televény most parlag durva csalános
elszenesült csonkfák hidegen meredeznek az égnek
megkergült festők álmodták bizton e tájat
hol csenevész sápadt alakok csellengnek a pusztán
s csapzott nők vonszolnak purdékkal talyigákat
nincsen már szerelem az erősek sem üzekednek
elhalnak a mesék a varázslók és a remények
nem lesz ég sem nap sem hold sem hajnali csillag
isten a felhőn túlról nem küld tarka szivárványt
köd települ a világra a szívre a szívre a szívre

12.

csengő szánon jó a karácsony s tűnik az óév
tűlevelű erdők ritkulnak brummog a fűrészt
bundás cukrot talmi csecséket kótyavetyélnék
egymás sarkát hágja megannyi nembeli testvér
este a fán az angyalhajt meggyújtja a gyertya
s csillagszóró szikrájától hogyha kiporkál
van perelés az újdonság asztalterítőért
harsszavu újságok joviálismód enyelegnek
s együtt tesped a nép a diktált nagy szeretetben
míg a harang nem kong híván éjjeli misére
s hálaadás közben odakintről csendül a csengő
csengő szánon jó a szegénység s tűnik a jólét

12-1.

csengő szánon jó a szegénység s tűnik a jólét
köd települ a világra a szívre a szívre a szívre
puttonyosok szava csuklik a szőlőhegy csupa rútság
sír szélére az emberek is költözni kiülnek
habzik a sör bősé hányingerrel vívja a párbajt
s este a habfürdő-hab a csermelyeket betakarja
traktoros izzad a fürkében tikkadt koraószben
s meddő szajhák rét ölüket a kéjre kitarják
marcona csőszök járőröznek a búzavetésben
itt-ott nyitnak a hajtások s sarjadnak a fűvek
dermed a fagyba a szív odabenn farsangi kavalkád
s emberüvöltő hóviharokkal támad az újév

Halottak napja

(Bátor Anna nagyanyám emlékének, 1986)

*Elolvadunk mind, mint préselt kép az ostyán
s öröklétbe nem zár mézszínű borostyán.*

*Érvényét veszti a soha és a mindig,
és a türelmetlent méltóságra intik.*

*Életünket, amely hitelben világol,
kilobbantják majd a gázlámpák sorából.*

*S nem leszünk ott magunk halotti torában:
élhetetlenek e halandó világban.*

Dajkaszólító

(1986)

*Lédér dajkám,
merre csámborogsz,
miféle fess, kackiás bajszerű,
szőrösmellű és szélesvállú
férfiú után?
Nem látod, milyen nyugtalan,
tejre és dajkamesékre szomjas
a tízezer napos újszülött?*

Hajtóvadászat (1986)

Futottam ungon-berken át,
nyomomban fújtató kutyák,
előttem könnyezett az erdő
s túlnan kigyúlt a pusztaság.

Oldalvást néma és mogorva
földim bámult a csillagokba
felém sem billentuén fejét,
mintha rá senki nem csaholna.

Futásom senkit nem zavart,
csupán a haldokló avart
zúzta pozdorjává a léptem:
sikló lapult egy kő alatt.

Tudom, nem várhatok kegyelmet,
se felmentést, se segedelmet.
Hej, te átkozott szolgafalka:
titeket is tűzbe vezetlek!

Szabadulási mutatóvány (Porcsin Zsoltnak, 1986)

A tétlen
sose vétlen.
S a gúzsbakötött,
ha jött
a köd,
legelébb
kötélét
tépte és nyiszálta,

hogy senki se látta
végre,
s az égre
eregette könnyörgéseit,
amíg
ki nem szabadult,
s amint lehullt
a gúzs
s a meggyötört hús
levegőt kapott,
csak akkor káromkodott.

Tanúvallomás (Mezey Katalinnak, 1986)

én láttam amikor lobogó hajjal
fejüket előreszegve
rohantak a völgy felé
s a szakadékok sem zabolázták őket
a hegygerincről legörgött a kőpatak
s fények buggyantak lépteik nyomán

én láttam őket ahogyan rohannak
s hirdetni akartam a próféciát
azt mondták erre KÉPZELŐDÖM
csíramentes gyolccsal tömték be számat

Négy haiku (1986)

Nyolcvanegy tele.
Hadnagyok vonítanak.
Drótsövény szeg be.

*

Újholdkikelet.
Mohazöld diktatúra.
Pitypangőrület.

*

Verejtékfolyam.
Szaharanosztalgia.
Strandforradalom.

*

Zúzmara szitál.
Gyászoló varjúsereg.
Vivaldi halott.

Karácsonyi ének (Turi Gábornak, 1986)

Miként a vélünk játszott játék,
úgy lettél hús-vér jelző: kisdéd.
Heverünk véled jászolában
az aládúcolt barlang-hitnek.

Mire születünk: áldozatra?
Fogantatásunk kín vagy ünnep?
S ha már e-világgal kacérkodsز:
érdemes értünk megszületned?

Harc a polippal

(Erdei Sándornak, 1987)

Körülfon minket az idő-polip.
Rángásainkban
ott van az első rugdalózás,
típegések és ugróiskolák,
keringő-sasszék, limbóőrület,
az első lépés a Holdon.
Fülünkön bezúdul a víz,
szánkat eltömi az iszap.
Csupán a szemünkben
őrizzük meg a múltunk:
sárvirágos patakpartokat,
vakondtúrásos réteket.
Szívdugattyúink ütemére
ringatjuk el a voltakat,
könnyű álomra halottainkat.
Bőrünkön a szívókorongok
vákuumja részünkké lényegül
és csak agyunk kisülései
sokkolnak újra s megint újra
életfogytig életre minket
s emlékeztetnek ezerötszáz
volttal a halandó polipokra.

Álarc nélkül

(Illyés Gyula Álarc című versére, 1987)

Fedezék s takarás nélkül szótalán
Álarc híján köztünk a semmi leng
Gomolygok a fényben hontalan
S elhallgatom a benső végtelent

Bennem a jajnak néma bokra van
Halálom immár semmit nem jelent

Ő
(1987)

a fülemben duruzsol
hangja által kuruzsol

pillantása illó villám
megpörköli nyíló pillám

érintése magasfeszült
szőrön-bőrön át szívenüt

engedelmes öle barlang
visszhang vagyok benne
visszhang

Vihar
(1987)

Ég homlokán kondor felleg,
gyöngyönnyei szemetelnek.

S amíg egyre szaporázza,
jegenyelándzsáit rázza

felé a táj: zizzen rája
bakfis vihar villámzárja.

S eső után égi vártán
békét színlel a szivárvány.

Trilógia (1987)

Egy.

I.

- **Ingatag** hitedre katedrális épül...
- **Ember**, ember lesz az Emberfia végül!
- **Tudhatnál** biztosat, de könnyebb csak hinni...
- **Ám** fenn a keresztfán valóság az INRI!
- **Marcona** papoknak játékszere vagy már...
- **Angyal** szól szavukkal, felhőntúli fanfár!
- **Kardjától** megfosztott harcos a keresztény...
- **Reszketsz** a sebektől, mik nyílnak a testén!
- **Édened** a bűjt: hát nézd e tenger kincset...
- **Elveheti** tőled az egy-halál mindezt!

II.

- **Testvér** a tékozló, kit kivet az Ország?
- **Testvért** találsz abban, aki hű tehozzád.
- **Áldoz** érted az, aki inkább látna halni?
- **Kegyteljes** adomány jószív nélkül – talmi.
- **Csodafüstért** hálás-é a szurokfáklya?
- **Bujdoss** nádon-éren: szemed látva látja.
- **Kegyvesztett** homlokán szent-é a veríték?
- **Elpusztulj**, ha kendőd reá nem terítéd.
- **Te** nevedben jőve bárki lehet gazda?
- **Kegyenc** büntől egész háznép hull a gazba.

III.

- **Történelmi** tény, hogy meghalt, aki meghalt?
- **Árاداتok** színén nem látszik a túlpart.
- **Játéka** a mennynek, aki önként mártír?
- **E** földön mostoha sorsot ér, ki mást ír.
- **Bárka** biztonságát lékeli-e balhit?
- **Pártos** kapitányunk bőven elbír annyit.
- **Tajtékján** a létnek ádámfattyak sorsa?
- **Ácsoknál** a forgács, mint péknél a morzsa.
- **Az** örökrangadón kinek pattan labda?
- **Előny** mindig annál, aki adogatja.

IV.

- **Alkalmatlan** kisdéd gyermekágyi lázban?
- **Vendégeknek** lelki tor a gyászos házban.
- **Tornya** kevélységnek, önhittség és mētely?
- **Se** önzés, se álszent szónoklat, se kétely.
- **Kedves** céltáblája mindannak, ki hitvány?
- **Gőgjük** s gyengeségük felszentül az ajkán.
- **Rengeti** a földet, zajgatja a tengert?
- **Meg** se feddi azt, ki búcsú nélkül elment.
- **Szitkot** a lelkéből pokol se csíholhat?
- **Gazdagitón** téged koldussá tesz holnap.

V.

- **Zúdulj** lába elé, talpát csókkal illesd!
- **Kénkő** se készíthet cselekedni ím ezt!
- **Tűzlávéában** sülve szent nevét dicsérjed!
- **Fürdjön**, ki fürödne: én maradok jégnek!
- **A** legelső várost kapnád szövetségül!
- **Város** az ködből, ha alázatra épül!

- **Talpam** az ő talpa, eltiporhat téged!
- **Pásztázzák** fényszórók a letiport rétet!
- **Tisztogató** szándék oltárához járulj!
- **Sugarak** tenyésznek, hová e szív ájul!

VI.

- **Isteni** e primőr paradicsom, ugye?
- **Próbául** szánta a kofa: vajon megy-e?
- **Haragomnak** mért nem hisz a pincér vajha?
- **Vérfolyamából** részeltessék a konyha?
- **Élet** vize ez, vagy hitvány cukorpárlat?
- **Nem** a kérésére vizeztük az árat?
- **Zöldül** ez a lőre, vagy zöldhályogom van?
- **Már** a zöld legyet sem ismeri fel nyomban?
- **Csak** az adag pöttöm, nem pedig a számla?
- **Hullapénész**, ami kiült homlokára?

VII.

- **Döngő** lépteitől földindulás leszen!
- **Szúnyogok** döngése augusztusi égen.
- **Égfelhőző** dühe napfogyatkozás lesz!
- **Sáskahadak** éhe amúgy is vakká tesz.
- **Mind**, ki reá törtök, kicsorbul szablyátok!
- **Hirdessétek** csak, mit hivatal szab rátok.
- **Az** Egy Urat sérti, aki reá támad!
- **Úr** az, aki mindig ura önmagának.
- **Isteni** ember ő ember-isten képben!
- **Ötleiteit** nyögjük báva szelídségben.

VIII.

- **Ős** könyvek intenek hitre, tisztességre.
- **Férgek** hátországa, gyávák menedéke.
- **Dögvészttizedelt** nép elrettentő példa.
- **Népek** vágóhídja, önnöngyilkos préda.
- **Maradékán** sakál és keselyű hízik.
- **Hízzatok**, dögevők: hízik, aki bízik.
- **Élősdik** azok, kik saját célra híznak.
- **Szívjátok** fogatokat csak ti négyszer tíz nap.
- **A** jámbor lelkeknek jutalma a béke.
- **Halált** hozó nyugság, léhaság erénye.

IX.

- **Jóságomban** fürdik valahány teremtmény.
- **Három** ízben egy nap valahány teremtmény.
- **Nap** vagyok, Hold vagyok, minden fény forrása.
- **Csak** te vagy Nap és Hold, minden fény forrása.
- **Az** éji sötétség hiányomból fakad.
- **Éji** sötétség csak hiányodból fakad.
- **Sötétség** a fényre csak komor kedvemből.
- **Fényre** a sötétség csak komor kedvedből.
- **Áhítón** népeim prófétákra várnak.
- **Kilátástalanul** prófétákra várnak.

X.

- **Kígyómérgemtől** majd évődsz a halállal...
- **Felfordulsz**, fel, sőt le, sőt mindazonáltal!
- **Ám** ha jól viselkedsz, nem fog meg a fogdmeg.
- **Megigérem**, meg, meg, no de még meg hogy meg...
- **Kínod** az én kínom – mondom: csillapul is!
- **Hogy**, hogy nem, hogyisne, hogyne, hogy-hogy... hogy is?

- **Betetézd** élted a sátáni iszonnyal!
- **Elküldöm**, el én ám, el, minden bizonynal!
- **Fiam** meglett férfi, nem is holmi pisis...
- **Is**, is, is, is, is... is, is, is, is-is.

Kettő.

1. **Ingatag** ember, tudhatnál, ám marcona angyal
kardjától reszketsz: édened elveheti!
2. **Testvér** testvért áldoz kegyteljes csodafüstért:
bujdoss, kegyvesztett – elpusztulj, te kegyenc!
3. **Történelmi** áradatok játéka e bárka:
pártos tajtékján ácsoknál az előny!
4. **Alkalmatlan** vendégeknek tornya se kedves:
gőgjük rengeti meg szitkot gazdagítón!
5. **Zúdulj** kénkö, tűzlávéban fürdjön a város:
talpam pásztázzák tisztogató sugarak!
6. **Isteni** próbául haragomnak vérfolyamából
élet nem zöldül már, csak hullapenezs!
7. **Döngő** szúnyogok, égfelhőző sáskahadak: mind
hirdessétek az Úr isteni ötleteit!
8. **Ős** férgek dögvésztizedelt népek maradékán:
hízzatok élősdik, szívjátok a halált!
9. **Jóságomban** három nap csak az éji sötétség:
fényre áhítón, kilátástalanul!

10. *Kígyómérgemtől felfordulsz, ám megigérem:
kínod hogy betetézd, elküldöm fiam is!*

Három.

*Itt az idő.
J. K.*

Március (1988)

*Szívünkben forradalmi dárda –
sebünk elköti szó-kokárda:*

Z Á S Z L Ó M E N T E R Ó Z S A
E P E R B Í B O R C I N Ó B E R
V É R T Ű Z L Á N G M Á G L Y A
H Ó H Ó
H Ó H Ó
H Ó H Ó
M E Z Ő F Ű P Á Z S I T G Y E P
R Ű G Y L E V É L K I K E L E T
M Á R C I U S ! M Á R C I U S !

*Átvérződik a szó-kokárda.
Csend. Szívünkben rozsdáll a dárda.*

Alfa és Ómega

(Huszonhat évemre, 1988)

- (1) zsibbasztó melegség köröskörül áramlik
örvénylik eláraszt és tovatűnik a világ
- (2) ez a hely az egyetlen a megtartó a teremtő
a megsemmisítő a HELY
- (3) nincs még fény sem hang csak nyirok
csak lüktetés csak elomló sejtelem
- (4) vágy volt izgalom ritmus extázis vulkáni láva
erupció fortyogó kráter
- (5) nyomultunk löveltünk száguldtunk átszelve
a teret az időt az éjszakát
- (6) volt: derengés tejfehér fények s titokzatos
mákony mely egymásnak ugrasztott
- (7) lett: gyilkosság mézsárlás ábelhalál a bolybéli
testvérség tömeges magakivégzése
- (8) s a győztes szétmállva körülfolyna emlékké
kocsonyásodva vette birtokába
- (9) a célt a végsőt a díjat amely maga az illat
a tapintás az egyetlen íz
- (10) majd nőttünk növekedtünk csíráztunk
burjánoztunk betöltöttük az űrt
- (11) s mert az unalmas szimmetria maga a halál
sarjadtunk rügyeztünk ágbogaink nőttek
- (12) most miénk az ölelő humusz és kisajtoljuk
kizsaroljuk kiszipolyozzuk mindenét
- (13) s ha elegendő erőt energiát indulatot gyűjtöttünk
megintcsak elrúgjuk magunkat
- (14) nekirugaszkodunk dörömbölünk követelőzünk
mi a világ urai más világokért
- (15) künn hideg lesz nyirok bántó fények rutin
izgatottság verejték fájdalom
- (16) lehunyjuk szemünket száunkat eltátjuk
sikoly tör elő belőlünk rekedt érdes sikoly

- (17) kések villannak éleződnek s véreztetnek
ártatlanságunk elmetszésére szövetkezve
- (18) fogatlan szánkkal nagyot harapunk a
megzabolázatlan vértelen oxigénből
- (19) ajkunk szív és cuppant s vaksin keressük
a túlélést a forrást az édes gejzírt
- (20) rongyokba bugyolálnak az újtól védve-óva
rózsabőrünkre szederjes bélyeget mar az ájer
- (21) vágyjuk a régvolt elmúlt menedéket a nyugalmat
a várakozást a csendet a szélcsendet
- (22) s bár duzzadunk terjedünk rongyainkat lehányjuk
új rongyokért mégis és minduntalan
- (23) áhítjuk a fészket az egyetlent a megtartót
a teremttőt a megsemmisítőt a HELYET
- (24) s ha rálelünk vágy lesz és izgalom és ritmus
extázis kitörés vulkáni láva
- (25) tejfehér fényben futárt menesztünk derengő
reménnyel címzett a rejtélyes mákony
- (26) hogy küldetésünk betöltve magába harapva
érlelje magát bennünk a halál

Hétszer hét

(1988)

leszoktattak

leszoktattak minket a szerelemről, le a szemek elpárásodásáról s az el-
fúló vallomástételekről, a meddő vágyakozásról, a haszontalan roman-
tikáról. nincsenek titkok, se bűnös találkák, oda a kárhoztatott roman-
tika, a dekadens bánat, l'art pour l'art érzelem. sarokba szorítottak a
fantáziátlanok, a kispolgárok, a majombaszó vírushordozók, a vizet
prédikáló alkoholisták. itt kuksolunk a szobasarokban, akut videomá-
morban, kigúvadt szemekkel bámulunk: lessük a horrort, az akciót, a
pornót, a pornót, a pornót. vállak és fenekek, didik és popsik, mellek
és cicik, csiklók, hüvelyek, szájak, puncik, herék és faszok: előnt ben-

nünket a kommersz geci, a geci kommersz. nézünk fásultan, közönyösen, bávatag, szemünk száraz, gatyánk nedves, bajsunkon keményszik a sörhab. odakünn fagy, havazik, nyáladzik, öklend, az óvszergyárosok profitálnak, s öblösen visszahangzik a múzeumi gruppenszex

megkergült

megkergült körülöttünk a világ, ring és reng, dülöngél szakadatlan. keressük a pontot, a vonatkoztatást, a fixet, az arkhimédieszi ideált. szemünk a porban, agyunk a lápban, hitünk megtépett lapulevél. ring a hajó, reng a föld alattunk, imbolyog az elvarázsolt kastély. kihegyezett derékszögek, eltompult derékszögek, sohasem derekak. téblábolunk, elbocsátott hadfik, kontúrozatlan lidércek. orrunk, gégénk szétmarva, nyelvünk fölperzselve, ereink szitára lyuggatva bolyongunk, bóklászunk, ténfergünk, araszolunk, egyensúlyvesztetten a kerge világban.

csicsás

csicsás cuccokban, menő szerelésben, kitűzővel, lezseren. lezseren, ha nehéz is, ha hamis is, ha beledöglünk is. arcunkon vigyor, fensőbb-ség, dzsordzsmájkel-borosta: mi aztán tudjuk, mi a pepsiérzés. pepszimosoly, pepszimuszkli, pepszipepszi. hazugság a meló, ámítás a nyomor, mellébeszéd a csőd, hókuszpókusz az összeomlás. távozzatok rómatól, mosdatlan barbárok. miénk a fény, a villanó, a reklám, a másolat. e laborfényben sokszorozódunk, xeroxozódunk pimasz magabízással, csicsás lélekkel, megannyi menő manó

tüntetően

tüntetően vagyunk és nem vagyunk, megjelenünk és távolmaradunk. tüntetően tüntetünk. velünk a legenda, a mítosz, a történelem: hősök és árulók, politikusok és hadvezérek; a mohácsi part, a majtényi sík, a világosi csatatér, a lánchíd. vonulunk lüktető kebelrel, rőfnyi

mersszel, kidagadó halántékkal. talpunk a flasztet lapogatja, feletünk transzparens az ég. jelszavakat harsogunk, a magunkéit s a másokéit: a szó a jel, hogy jel a szó. pitymallik. hajnalunk hasad

odavetjük

odavetjük az életet, a könnyen kapottat. elveszik tőlünk, a kinnal vajúdottat. elveszük egymástól az esélyt, odavetjük esélyeinket. esélytelenné esélytelenedünk. elemésztünk, elsorvadunk, gyilkolunk, gyilkolódnak. hazudunk. a hazugoknak, az igazmondóknak, naiv-magunknak. meghazudtolódnak

szónoklatainkért

szónoklatainkért felfűtik a poklot. parázsluk ajkunkon a beszéd, miként a gyehenna. a retorika nálunk már-már erotika, fülledt érzékenység, ékesszóló exhibicionizmus. a kivirágzott szó meg nem fér pofazacskónkban. férfimód hallgatunk, hogy leplezzük szátyárságunkat. szótagolunk a pulpituson, népszerűségünk nem ismer határt. blamálnak a júdáskodók: megveszi őket tornácunkon istenünk hidege

többszámokban

többszámokban leledzünk, lassan és reménytelenül, kis testünk hangtalan vacog. hétszer hét próba sem volt elegendő, hogy miénk legyen a királylány. a vasbocskor elkopott, mérföldes csizmánkat kinőttük, a sárkányok elszaporodtak. oda buda. leszoktattak róla. s mi: többszámokban, tüntetően odavetjük csicsás szónoklatainkért

Télutó

(Négy miniatűr, 1988)

(Reggel)

Meglappadt a hó. Operett-télben
operettvég. Kiskamasz tavasz.
Kiütköző fűcsomók. Az Éden
filmje bennem épp egy bakarasz.

(Délután)

Egyensúlyozik bennem az élet.
Kifent kések élén landolok.
Közrefognak árnyéktalan fények.
Csendbe bugyolálva ballagok.

(Estefelé)

Kéményváros. A megannyi bástyát
felszalagozzák vad füst-fiúk.
Szél szekerez: lehelete átjárt,
mint egy szondát. Utastalan út.

(Éjszaka)

A megolvadt ostor nyelek immár
újra feldermedve állanak.
Tetszhalál. Jól fűtött partjaimnál
készenlétben áll a kandi Nap.

Három makáma

(Szerelem, haza, halál – Szentendre, 1989)

1.

Ahogy egy ismerős-idegen városban az ember nekivág a templomdombnak, léptei a macskakövön tompán tombnak, s szíve az ütemre rádobban; úgy rímelek én egy távoli ritmusra, mi belőled ered, te visszafelelsz a választaktusra, s én viszontfelelek. S ahogy a töménytelen macskakőből lesz sugaras-íves útburkolat, melyen az utas bakogva halad, s visszahőköl, ha előtte kátyú-kráter sötétlik; úgy álllok össze én sugaras-íves tekintetedből, édes, s merülök térdig a magány alattomos kráteteibe, mert virágok vagyunk, s tudható, magában semmire való a porzó s a bibe. S a templomdombon, hol árva fészület tekint a sompolygó Dunára, megállok csendben s nélkülöd nem várok megváltó csudára, „lent” lesz a „fent”, és az „utána” emléke előtt – szent egek! – lelkem sóvárgón tiszteleg. Korsót ürit rád a távollét, s tétova korttyal, lassan csúszol le a szomjas garatban, mint-ha edényed volnék. Pedig te vagy a vágy edénye, húnyó szemem fénye, csillag, vezére-tárgya álmaimnak. S úgy, mint a templomdombi kaptató, oly ráérősen, s mégis szív-erősen, felépítem magamban arcodat, szavad szívem körül matat, emléked szíverősítő, s jó tudni, hogy van valaki, s hogy te vagy ő.

2.

Hazámban, e vérrel szegett földön, hol a vigasz meg nem terem, adott létező terem, ahol a szót szóba öltöm, mint susztercérnát a varga a durva cipőtalpba, eligazítva varrását, szegélyét, megkísértve a vér veszélyét, s ha mégis serken, mégsem hagyva abba. S a vérszerződést hetente, naponta megújító végenincsen munka fölé görnyesztő életem – akár hazámat, e csonka földet: maréknyi barnát, kétmaréknyi zöldet – vérrel szegem.

3.

Majd összefut a végtelen s a véges, kisimulnak ráncok és redők, paroláznak eredendők s eredők, s az elmúlni képes ember nemlétében felmagasztosul. Keresztül-kasul cikázunk a semmin, felszökik a lázunk, s egymás szavába vágva, megannyi pária-pára, harsányan anekdotázunk. A holnap homlokára nem vésünk mulandó jelmondatot, így nem-élünk, jel- s jelképtelen, s ahogy túlnemélő buzgalmunk alábbhagy, tán feltárul a tengerentúl-világnak a véges végtelen.

Epizódok (1989)

(zöldhatár)

hunyorgó zseblámpák / morgós kedvű kutyák / csattogó bakancsszegek * odaátról hívogatón vibrál a távoli neonfény / PATYOLAT * a gyerek nyüglődne / rászólnak / szeppenten hallgat * mögöttünk a fenyegető sötétség * cuppog a sár / zöld a határ * a dédnagyapa otthon maradt / nem akart hazajönni * közelebről kondul a menhelyharang * átértünk / lelkünk hattyú / patyolat

(mozgóár)

itt / a haladás élvonalában * itt / a mozgó szökőár taraján * itt / a füstös kocsmazugban * a fontolva maradó pillantások összetüzeiben * itt

(zöldár)

hunyorgó zseblámpák a haladás élvonalában * vibráló neonfény a mozgóár taraján * fenyegető sötétség a füstös kocsmazugban * fontolva maradó dédnagyapa * zöldár / zöldár

Tolófájás (1989)

*Csendes az ispotály. A klórszag
átítat mindent. Hencserén
hangtalan vajúdik egy korszak.
Velünk hál lábtól a remény.*

Agónia (1989)

*Nagyokat nyög. A jajgatása
falat repeszt. Nyikog a hencser.
Pár perce van. A szobájában
hortyog, fújtat a részeg felcser.*

Mint a guanó (Fucskó Miklósnak, 1989)

1.

*Egyszer majd megtorpanunk az utcasarkon,
csodalátón nézünk félcipőnk orrára,
nem takarnak a szürke, füstös házfalak –
magunkra döbbenünk.
Talán nyár lesz, talán őszelő,
pilinkézhet a hó is, mit se számít,
tűnődve fütyörészünk egy kopott dallamot,
állunk nyugodtan, hajadonfótt
s gallérunkra – mint a guanó – lerakódik
a Kor.*

2.

A házban, ahol alszom, kukákkal van teli
a lépcsőház, a levélszekrény üres,
de amúgy se volna kulcsom hozzá –
megtűrve élek, állami páriaként.
A fürdőszobában nem ég a villany,
nem zár az ablak, kezemben marad
a kilincs, s olykor hajnalonta, ha
kialszik a fűtés, vacogva ébredek.
S mindeközben a torokköszörülés
magabízása a pulpitusokon,
rétori bravúrok, s lelkes, hosszan tartó
tapsok erdeje. Favágók sehol.

3.

S egyszer talán...
És csodalátón...
Nem takarnak, magunkra döbbenünk...
Pilinkéz a hó...
Fütyörészünk...
S kabátunk gallérján pelyhek...
Guanó...

A változás verse
(Brém-Nagy Ferencnek, 1989)

A változás, ím, lassan körbeér.
Úgy csosszanunk a mindig-egy huzatban,
hogy orcánkából rég kiszökött a vér
s egy ó fohászt motyorgunk öntudatlan,
a kőpadlóba mélyednek a léptek,
a visszafojtott sóhaj messzelengő

s vad, ismeretlen tájain az évnek
magába zár e végtelen kerengő,
mert nincs választás más, mint menni egyre
s bár csorba párkány, csonka, tört szegély
kíséri léptünk, eszmélünk a kegyre:
a változás, ím, lassan körbeér.

Búcsúlevél (1989)

Hosszú a lajstrom. Cirkalmas sorok
iramlanak folyvást jobb felé.
Szellőnyi résen kísértetkorok
térdepelnek a lábaink elé.

Hosszú a lajstrom. Sárgul a papír
s jobb felé sűrűs már a szürkület.
Nem tudni, mikor jön balról a pír
s látsz-e még hajnalt. Hát Isten veled.

HATÁRFOLYAM
(XXX)

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

Disztichon

(Lapjaim, a Határ és a Folyam emlékének, 1991)

*Hét a határ – s a folyam hol zúdul gátjain által:
válaszadásra ne kérj gátórt, sem kerülőt!*

An-Dante

(Bényei Tamásnak, 1991)

*Az emberélet útja harmadán
a nagy sötétlő erdők már üzennek,
az úticél még ködbefúlt talány,
de már az arcra szarkalábak gyűlnek
s az ösvénymenti tócsák borzas tükrén
ha néhanapján felragyog az ünnep,
az odaátról elcsatangolt szűrt fény
a lépteinket körbeglóriázza
és lélegzünk a kéjek kurta kürtjén,
míg le nem pattog mind a módi máza
a felpáncélozott vándormosolyról
s ki nem bukik a dolgok pusztá váza,
mit nincs erő, mi könnyű porrá morzsol,
hogy széthordja a szél egy éjszakán,
mely erdőn innen épül fel szavakból
az emberélet útja harmadán.*

Dzsungelvers

(Parcsami Gábornak, 1991)

*Ma tesztagokkal csalt a messzi dzsungel
Egy új kalandra csalt az ó vadon
Csöpp illatokkal nagy kalandra csalt*

*S én tudni véltem hogy miért halunk el
Hogy mért halunk el immár jól tudom
Mi elhalunk de él a nagy kaland*

*És áthatoltak rajtam mind a fények
A fények áthatoltak bőrömön
Mint szerelemben úgy hatoltak át*

*Erdő vagyok ha őserdőbe lépek
Vad esőerdő párás délkörön
Haló és újuló dzsungelvilág*

Szeretni, lebegni **(1991)**

*szeretni éltünk vajmi csonka
s illetődött szólni a száj
cölöphöz kötözve a dzsunka
álmot reguláz a muszáj*

*lebegni lelkünk kosarában
várva feltámad majd a szél
addig is így ily vágyraváltan
szívünk csak dobol nem beszél*

Mielőtt **(1991)**

*Mielőtt végképp földre esnék,
végignézném még ezt az estét,
akár egy karcolt, régi filmet,
hol szivárványként visszavárjuk
az untig ismert hepiendet.*

Mielőtt elfonnyadnék lassan,
tükörben nézném, hogy kicsattan
fényes és feszes alma-bőröm,
melyben, mint második tükörben,
a világot kicsit megőrzöm.

Mielőtt elhagynám e verset,
melyben a vérem lustán lüktet,
hadd mondjak még egy búcsúzó szót,
hátha visszhangot ver füledben
s fölsejlik majd, hogy felőlem szólt...

S mégis

(Bényei Józsefnek, 1991)

S mégis én vagyok minden szerep.
Útfélen vándorló garabonciás;
játszom a népnek: az elfogad s kivet.
Gázsim nincs. Hitem óperenciás.

Nagyboldogasszony

(Hegyi Bélának, 1992)

mennyek királynéja könnyörögj érettünk
dunsztos üvegedbe hullásig érettünk
légnék találtattunk – bár meg sem mérettünk
poklok tornácára portásnak kérettünk
szívünk ellenére új hitre térettünk

mennyek királynéja
kisdéd szülőanyja

könnyörögj
könnyörögj
könnyörögj érettünk

Mea culpa (1992)

Édesgettek és hessegettek Hozzád és Tőled annyiszor
Míg oltárszekrényekbe bújtál előlem folyvást balga-bölcsen
Áhítatomat felmorzsolta egy szentségtelen anti-kor
S holtaiból nem támadott föl hitem mit gyors folyókba öltem

Barbár örvények táncoltatták pogány nimványok zátonyok
S keresztelő-szent-jánosin nem markolt senki a hús habokba
Prédájául az elemeknek háborítatlan háborog
Szédítő lánckörhinta módján kergén pörögve és forogva

Majd hogy zúgóok és vízesések siklatták kövecses mederbe
Csitult el csöndes vizek színén bár a lélek nyugalma ráment
Vezeklek most nyirkos csuhában (férges a szív zápult az elme)
Szenteltvizes liturgiákra kinek nevében mondjak áment?

Balkezes balladák (1981–1993)

Ballada tűnt idők szép álmairól

Mondjátok, hol van, hova lett
parázsló szemünk tiszta fénye;
merre a nyurga képzelet
szívünkéből sarjadt dús növénye;
hol van a kedves tünde lénye,
a bennünk is ott lakozó;
hová tűnt lelkünk szép reménye;
hol van már a tavalyi hó?

*Hol van a csend, a lüktető;
hol van a cél, mely újni sarkallt;
hol van a békés harcmező
(virágok helyén szürke aszfalt,
csend helyett érces, durva kardalt
parancsszóra visszhangozó);
s szép hitünk, a részekre szabdalt;
hol van már a tavalyi hó?*

*Hová tűnt, merre szökhett
ablakunkból a jázminillat;
hol vagytok, zsákos emberek;
hol van az égről annyi csillag;
hol van a nyitja titkainknak;
hol a gyerekkor, sok hahó;
hová szivárgott annyi szép nap;
hol van már a tavalyi hó?*

Ajánlás

*Herceg, hosszú a téli este,
sötétben kétkedő a szó;
szemünk az udvart mégse lesse:
itt van már az idei hó?*

Kisebbségi ballada

*Felmenőd macskaevő talján,
másika rusznyák, tót, cigány,
nomád nációk lelked balján
s lányodban ott bolyong talán
szudétanémet, katalán,
szakadár ír vér, baszk és morva –
s ugor szó támad ajakán:
holtig e hun medence foglya.*

Mi volt s mi jó – más elmék dolga,
életed díszketrecbe zárja
egynyelvű madárdalba oldva
időnk dűnesimító árja;
s ki mondja meg, ki korcs, ki árja:
koponyád ezer abroncs fogja –
lényed magát világra tárja
s holtig e hun medence foglya.

Mindegyre biztos kisebbségben
frusztrált óriások között,
miközben a többségi Éden
lassan mind messzibb költözött
s furcsa gúnyákba öltözött:
maradt számodra a saroglya;
s lettél (mi máshoz van közöd?)
holtig e hun medence foglya.

Ajánlás

Herceg! Szavamnál van nagyobb
hang is: a kórus túlharsogja –
pentaton béklyóban vagyok
holtig e hun medence foglya.

Megbánások balladája

Megbánja mind, ki könnyelműen
múló kéjek közt megfogant
s később se lesz a léthez hűtlen,
kísértse ciánostya, kard;
bánja odafent és alatt,
lehet pozsgás vagy nagybeteg,
fújja trombon, pönögje lant:
hogy e világra született.

Megbánja mind, csapdába esten
érzékeinek túsaként,
ki megmerül egy asszony szemben
s citál egy légbőlhullt mesét,
magasztalván szerelmesét
vallást alapít; bűn helyett
bánja túlbuzgó vakhitét
s hogy e világra született.

Megbánja mind, ki bízva bízván
elfeledte a bánatot,
kis boldogságoktól kihízáván
éri a dundi hoppa kopp,
akár a túltáplált barokk
puttók gyomra, úgy bánja meg,
ha sosemkordultan korog –
hogy e világra született.

Ajánlás

Herceg! Világok ura az,
ki megbánásért nem eped:
tudja okát a kis ravasz,
hogy e világra született.

Balog-ballada

Amihez csak nyúl, széjjelmállad,
részeire hull, odalesz.
Véle eresz alá ki állhat –
még rájuk omlik az eresz!
Szerelme mondja: most eressz,
rád pazaroltam két napot!
Lerándul a ló, melyre tesz.
Hiába, mondják rá: balog.

Hergeli kacska, húzza sánta –
nem nyomorék, csak nyomorult,
elhullott magból nőtt palánta,
ocsú se látott ily ocsút,
termőhelye a gyalogút,
rá is tapod minden gyalog –
s tápáskodni oly bonjolult...
Hiába, mondják rá: balog!

Minden szándéka balul üt ki,
folytonos balsors üldözi,
balszerencsés taktikát süt ki,
ha az áhított nőt füzi;
baleknak is nemzetközi,
eléri minden balhorog,
lehet jobbos vagy kétkezi,
hiába – rámondják: balog.

Ajánlás

Herceg, tudom, bal oldalon
ver szíved – ám tiéd: a jobb.
Balfácáné a buzgalom –
hiába, mondják rá: balog...

Becsmérlések balladája

Kukulj, vakulj meg; légy siket;
tépjék ki lábad, mint a póknak;
ölelj szakállas erzsiket;
Hádesz vizén te légy a csónak;
csókolgass bokszesztyűs kacsókat,
hogy összetörjék a szived;
s rád se virradjon már a holnap –
hogyha becsméreلس engemet.

Vastüdőd verje ki a rozsdá;
sztrájkoljon a pészmeékered;
fulladj a zavaros Hodosba;
szálljon rád mind, mit vétkezek;
bénuljon le a félkezed,
amíg a másik integet
korhadt tribünnek; égy meszet –
hogyha becsmérepsz engemet.

Ipad-napadat, szeretődöt
savasan lepje be a hó;
hancúrfoltozta lepedődöt
nyomassza vírushordozó;
sikolyuk hosszan elhaló
legyen, mint fertő életed,
lassacskán mindent felfaló –
hogyha becsmérepsz engemet.

Ajánlás

Herceg, a szponzort tisztelem
s tudom poéta-tisztemet –
ám halványkék véred veszem,
hogyha becsmérepsz engemet!

Bértollnok-ballada

Ím itt a béred – add a véred,
süvegeld meg főtollnokod
s lőn borod, búzád, békességed,
vagy legalább búzád-borod;
nem jó, ha lelked háborog
s egyáltalán: minek a lélek;
cikke írja az írnokot –
a fő, hogy ragadjon a bélyeg.

Bár a szakállad őszbe játszik,
évszakra ne asszociálj;
az létezik csak, ami látszik:
zöld ász helyett a tök király;
túlélni – nincsen más irány,
bélelt boríték, ami éltet;
civil nyavalygás mind, mi fáj –
a fő, hogy ragadjon a bélyeg.

Vezérelved az egy-morál,
falrahányt borsód is murális,
tudod, mit zeng a kor-korál,
disszonanciád nem fatális,
híves patakod sem kanális,
éredeked sosem önös érdek,
hogyha más billogot csinál is –
a fő, hogy ragadjon a bélyeg.

Ajánlás

Herceg, e rizsából elég ma:
mért is fáraszsalak, hogy' élek;
amennyi tollszár, annyi stigma –
a fő, hogy ragadjon a bélyeg.

Hazajárók balladája

Már úgy nézek meg otthon mindent,
mint aki utoljára látja.
Mint a kanári, ha kiröppent
kalitjából a tág világba
ismeretlen istent imádva,
kinek neve Magasság-Mélység:
úgy vágyom müezzin szavára –
hogy mondjam el, hogy jobban értsék?

Már úgy néznek, ha búcsút intek,
mint aki vissza sose tér már.
Kanárink víg zenére repked,
nyomában széllélbélelt szél jár,
miránk a föld, reá az ég vár,
minaret-döfte égszínkék ég:
az éj horizont mögé hátrál –
hogy mondjam el, hogy mégse értsék?

Már úgy nézel, ha te is mész el,
mint ha magad volnál az otthon.
Állok kanárisárga képpel,
dalra gyújtok, de el is oltom,
csip-csup ügyekben vérem ontom,
fütytyömet felfalják a vércsék:
semmi értelmem, s annyi dolgom –
hogy mondjam el, hogy mégis értsék?

Ajánlás

Herceg, csak úgy nézz rám, ha átlátsz:
szívembe hazajár a kétség.
Rezdülésem kanári-násztánc.
Hogy mondjam úgy, hogy félreértsék?

Kicsiny népek balladája

A volt dicsőség ékes zászlóhíme
cirkalmaz birodalmi álmokat,
míg lesántul hős költők ősi ríme
és megtipor pár vágató fogat
s a porból sziszegjük: fogért fogat
s hogy megver Isten tégedet, megállj,
ki minket képetekben látogat –
a többit fedje balladás homály.

A volt dicsőség rusztikus derűje
a sárga földön felkutatható,
vizslatjuk is szomjas torokkal egyre,
pupák kupák aljára nézni jó;
s bár aljuk ily módon felszárítható,
könnyünk benedvesítse: ez szabály;
úgy rí a dal, jajong a nótaszó –
s a másnap: ködlő balladás homály.

A volt dicsőség másnak nem dicsőség –
s talán dicső se volt a múlt, ha volt.
Ki szűken él, annak mesés a bőség
s a bő fenéken még nagyobb a folt;
múló dolog, ki risztelt s harmadolt
s hogy kié lőn a daliább király:
győző hiján vajon ki ülne tort?
A választ rejtse balladás homály.

Ajánlás

Herceg, a volt dicsőség egyre késik,
de van helyette ászpikos homár,
a búsulást hagyd másra, a kiskésit –
szálljon fejünkre balladás homály.

Búcsúzkodók balladája

Lombunk lehullt. Az avaron
november talmi fénye játszik.
Hiába mondom: akarom,
ha nem akar már az a másik,
foga új szerelemre vásik,
inná más csókok fűszerét:
hátha eljutna így a vágyig,
mit nem próbáltunk soha még.

Lombunk lehullt. Az éjszaka
ránk zuhant megszálló sereg;
áthat a rothadás szaga
érzékeinket rontva meg,
felfűzött gyöngyünk szétpereg,
fagyos tundra a csodarét,
hó alá bújt az élvezet,
mit nem próbáltunk soha még.

Lombunk lehullt. Fakult szivet
nem pirosít pünkösdi szemérme,
meggondolatlan kikelet
nem űz harmatos völgy ölére;
s ki is vetné ugyan szemére,
ha azt pártolja, aki szép:
csuparánc vénektől ne kérje,
mit nem próbáltunk soha még.

Ajánlás

Nimfa, lombunkat ím, előttem
bús palástként terítve szét
ahhoz kérjük duzzadt erődet,
mit nem próbáltunk soha még.

Füredi triptichon

(Salvatore Quasimodo motívumaira, 1993)

Vizek és földek

Minden reggel az első édeni nap heve tűz ránk,
mit kreatív istenség rögtönző leleménye
úgy kottázott fel zseniként a vonaltalan űrre,
hogy hajnalban az új fény mégis játszani bírja
könnyű kézzel, időtlen kedvvel az ősi szonátát.

Aznap vált el a légies ég a nehézkes anyagtól,
majd a vizektől elpártoltak lassan a földek
végérvényesen összekülönböztetve halálíg
– egymást gúnyos megjegyzésekkel felemésztvén –
földművest és vándor lelkű tengeri matrózt.
Csak súlyos hálót cipelő, morc parti legények
őrzik még a szivükben a föld és víz ölelését,
vad szerelemgyerekek, szüleiktől el se szakadván
árva tekintettel bővölve a tág horizontot,
s lábfejüket nyájas kutyaként nyaldossa a hullám.
Ily granicsár vagyok én: míg állok tagbaszakadtan,
megtöretett lélekkel, csendben a dűne-magányban,
nyalka szuronyrohamot kommandálnak körülöttem,
röpköd a kartács, tétova bucskákat vet a srapel,
armada döngöt erődöt, s lékel az akna hajókat.
S állunk két kozmosz mezsgyéjén, éteri lények,
hátán nem tűr szárazulat s tajtékos a tenger:
nem tartozva a hadviselőik zászlós csapatához
nincs egy zug, hova elhúzódjunk, már csak az ég van –
minden reggel az első édeni nap heve tűz ránk...

Elmerült pásztorsíp

Kecskeköröm-rege zeng egykorvult Arcadiáról,
melyben előnti a pásztordillt édesvizü tenger,
elnyelvén az aranyhíd káprázatja a nyáját,
kagylócsipkézett iszapot teregetve a partra,
ikrákkal trágyázva a gazdátlan legelőket.
Pásztori sípom a hullámsírban néha megéled,
orkánt támaszt nyáron, s télvízkor rianását
gyűrt tavi jégnek bizton e sívó hangszer okozza –
hajdani ábrándok mi-se-történt-mód enyelegnek
ecloga nyelvezetén élesztvén újra a múltat.
Pánsíp a mélyben, míg én itt lógázom a lábam
emberkéz alkotta szegélyről nyugton a vízbe:

volnék kincskereső, ki a tó fenekét tapogatja
lézercsápokkal; vagy volna fülem vízi hangra –
tennék tán valamit, hogy hozzám visszakerüljön!
Tűnődés kora tűnt: itt vannak az új muzsikások,
bömböl a hangfal, kristálygömb villan, nem aranyhíd,
lakkos körméről ha lekapják ostoba kecskéd,
mert hiu nöstény: telt bendővel böffen a farkas –
s diszkószerkóban rázván könnyebb az emésztés.
Sípom néma: szavára kövér nyáj nem seregel rég;
s szófogadó jószág híján minek éljen a bojtár?
És mire jó szüzies nimfák kicsikart ölelése?
Bármily műves a műtárgy – elkészált gida nélkül
annyi csupán, mint macskaköröm szótisza papíron...

Az eukaliptusz illata

Fáj a szívem; nem használ doktori praktika néki,
kortyos kúra, ivókút, serkentő savanyúvíz.
Nem rijjad a leánya Tihanynak, hallgat az ekhó,
elszürkült az idő, meghaltak mind a betyárok,
s még maligánfok-mérőnk sem kúszik fel eléggé.
Távoli égöv tájai úgy kísértik az álmom,
mintha előző életeimben a felnevelő föld
más csillagzat alatt szökkentett volna virágba:
eukaliptuszok illata bódít lusta mesékbe,
s ott nincs vérrög, csak koalás, lassúdad enyészet.
Édeni föld, hol rezgő keblű lányok ígéznek
hangtalan és puha léptekkel behemót Európát,
más neveket használ a Gonosz, más sodru imára
hallgat az Isten (már ha fülel tarkója mögé is),
s mások a mások: nem hajhásznak folyton egyénit.
Szívemet ím, leteszem Balaton nyálkás fövenyére:
lűktessen más mellkasban – vigye bátran akárki.
Szív nélkül, lélek nélkül bókászom a nyárban:
csak szemeimhez elérjen a lombkoronák üde zöldje,

csak füleimbe beköltözzék ágak susogása.
Ültetnék csemetét én is sétány hűvöséül –
bárcsak az álságos protokoll sose tartana vissza!
Rajta megannyi levélke ezüstlene – szív alakúak,
hogy ha alattuk jársz-kelsz, fertály percre megállj majd,
s tedd ideges tenyered balfélen a furcsa nyomásra...

Erzsébetvárosi elégia

(Turcsány Péternek, 1993)

Itt jól tudunk már minden szegletet, az ismerősünk hajlat és könyök.
A kismanóval bölcsőbe menet a szűk utcából égre nem török.
Ám tudjuk, hol gyűlnek a pocsolyák és köszönünk a boltos néninek,
mert ránk szabott e kényszerű világ, hol életünk oly tétován pereg.
Ha kilépve a dúcolat alól nem dühít fel a gerlepotty-szalom,
egy ablakból öreg zongora szól és eltűnődni itt az alkalom:
mi lélegzünk e szűkös ég alatt, hát megtagadni nem túl taktikus –
szívünkről mállik így a vakolat... Nem tragikus! Csupán elégikus.

Rondó

(1993)

1.

Kapcsos könyvébe korunk hőse
mit is róhatna? Nem való
belé a dal (talán ha „rőzse”),
sem vallomás – bár megható,
ha gyűrűt vet a léha tó
egy szuvenír-kavics nyomán:
színén a csík körülfutó
s Péter taposott rajta tán...

2.

Péter taposott rajta tán:
kövekből porladt szét a Szentföld,
házalhat véle sarlatán –
amit jelképez, az a fennkölt;
halandóé: csak amit benn tölt
lelke sikátoraiban;
s a belső béke hogyha eltört,
siratófala megrian.

3.

Siratófala megrian,
könyörgését nem hordja posta,
áll a mennynek kapuiban
megkövezve és megbotozva,
tetőtől talpig megmotozva
s átmentve mégis, ami kell:
bezárva pántlikás dobozba,
miért az élet esdekel.

4.

Miért az élet esdekel
s melyen a halál sem nagy úr:
kecses gerincén semmi jel,
bár láttán elhomályosul
vizslató szempár, ég-azúr,
s horizontja mögé hanyatlik
nap és hold számolatlanul:
álom-vizén időnk aranylik.

5.

Álom-vizén időnk aranylik,
fehér rozsda ki nem veri,
érzékeinkhez úgy aránylik,
mint „földihez” a „tengeri”:
nadrágszík-földbe ülteti,
címerezi, kétszer kapálja
s jó gazda módján bünteti
a dézsmálót: elkalapálja.

6.

A dézsmálót elkalapálja
erényes csősz, ki esküdött
szentesített tulajdonára
urának, s minden számüzött
ingyenélőnek már ütött
órája, bár meg se szülessen:
lehet szélütött, szívütött –
magának más határt keressen!

7.

Magának más határt keressen
az, ki birtokra nem talált;
szerét se ejtse, hogy szeressen:
félő, hogy nem tud majd határt;
szívére mért öltson talárt:
magára vonna csuklyás véget –
száját ha törvénytörő tá,
ez lesz az utolsó ítélet.

8.

*Ez lesz az utolsó ítélet
s előtte szűzi szodomát
játsszat vélünk az édes élet:
kipróbált dramaturgiák
folyamán evickélve át
áldozunk mégsemvolt örömmek,
amely valónknak rég kijárt –
ágyat bont számunkra az ünnep.*

9.

*Ágyat bont számunkra az ünnep
s eztán már gondunk nincs nagyobb,
mint hogy a karmester beszűntet
időnként minden dallamot,
marsolnak a hétköznapiak
s álmaink őrzik csak a képet,
melyet a vér előhivott
s mire az ész is visszaréved.*

10.

*Mire az ész is visszaréved:
a sors kegyét (nemest, nagyot),
amit nem smirgliz érdes érdek,
mitől az arc is felragyog –
érthető, ha erről rovott
kerge klapanciát a dőre
(mit gáláns zálogul kapott:
kapcsos könyvébe) korunk hőse...*

Harmincegy a négyzetben

(Jacques Roubaud-nak, a „Harmincegy a köbön” szerzőjének, 1993)

Vesztglő szívvel marcona határokon toporog a nyár pótvizsgás izzadságát ki kínálja kendővel
Iromba mező vonatablak-moziban pointilista utánérzés vadjától szégyenében összefolyt
Grenoble csecsemő szomjijal lapul ölére csipkés hegyeknek a jól ismert otthonka szegélye után kapva
Yvette vagy Lisette nem tudod már biztosan magánhangzói szétolvadnak nyelveden hőmberszív módjára
Árnyas hangárban kacathalmon trónolva faltad boldogan amitől csömört érzel most hogy itt van dögivel
Zengő bazaltfal orgonáján játszani ki volna merész még az ujjai bánnák vagy a hegy indulna meg
Ószeres órák luxuslomtalanító személytelenség mintha az alázatot hírből sem ismernék itt

Sikamlós az ősz kétértelmű titkait illusztrált lapok kéjelgő cenzorai még csak ki sem takarják
Zsibárus néger piros egyensapkában szexmozi előtt úgy izzad mintha sosem nyögte volna Afrikát
Elsuhant a busz az asznapi utolsó megállód előtt fortogtál mert nem tudtad hogy le szokás stoppolni
Mint valódi séf ügyködtél a konyhában Malgorzatával lengyel–magyar barátság gulyásban tárgyalasult
Ellopott víkend azúrparti szerelvény ágy-ülésein a Kozmosz közepére Dali Perpignan-jába
Tikkasztó délben Nizza pálmeparkjában elpihent a test s felbontottál ebédre egy szoujet halkonzervet
Elbontott piac helyén öntözőcsövek sugárostroma nyoma sincs hogy valaha erre élet lüktetett
Kelet fia! Monaco nagyherceget koldussá teszik ha fulkéje egy frankért fél napra ad vonalat

Puha mosollyal fogadott a Gare de l'Est hódolt hódítót tálcán nyújtva a Város sosem használt kulcsait
 Ármanyos fogás az estéli Notre Dame megpillantását eltervezni mint ripacs rendező a finálét
 Rettenthetetlen városnéző módjára rovod az utat s nevezetességeid névtelen jegyzője vagy
 Istentelenül miért eregess fohászt mázolt mennyekre gyónatóságéid keress hazai szót hallani
 Zárolva a Louvre szünnapra időzített parki ejtőzés könnyelmű link szívednek igazolt a bliccelés
 Surrogó galamb verdeső műszárnycsapás mintha csak élne toronyalján röptetik ócska sláger-szuvenírt
 Rodin se tudná kőbe menekíteni e hódolatot mit a repkény váltott ki szoborhúságok között
 Alagútvilág szövevényében bolyongsz vészes viszonyok kacér kísértéseit riadtan verve vissza

Világ világa bohém proletárjai egyesüljetelek kiüüllő lelkedben hangos eszem-izomban
 Egy életed van végigkóstolni minden gasztronómiát legfeljebb a lekváros lámahússal végeztél
 Soha ennyi könyv ennyi összefoglaló szuszakolt tudás érdektelen mint a lét ha már elvégeztetett
 Sok sikk sose sokk bár ha lecsupaszodik kopott kis piaf akár a Champs Elysée-n egy fényűző McDonald's
 Évek életek és ideológiák omladékain sarjad-e új lázadás vagy a régít ápolod
 Türelmes barát tolvajnyelvén konspirálsz hosszú pauzák s véghetetlen párbeszéd paradox rácsain át
 Európa két másképp mostoha felén más-más szívu dobog csoda-e hogyha a bal sem tudja hogy mi a jobb
 Kormoshavú tél ölen az emlékezés akár a halál primszám a huszonhárom s mit mondj a harmincegyről

Haiku-naptár (Szondi Györgynek, 1993)

Tavaszi

Rügyfakasztó nap
csodájára szomjasan
pattan ki a rügy.

Metsző levegő
szédületében a szív
hátratántorul.

Csermelycsevegést
inkognitóban fülel
megolvadt hólé.

Vízen sáslevél:
foncsorozott álomba
korcsolya karcot.

Lecsapolt mocsár
felett körző gólyapár
múlt időt kutat.

Cikornyás szelek
gyalogösvény porába
jeleket rónak.

Salátalevél
éhes bogárhad elől
tálra menekül.

Hallgatag tavak
fölé talmi szivárvány:
olajfolt feszül.

Elkószált gidák
panaszszava borzongat
vérengző vadat.

Szerelempatak
víz alatti zátonyán
fennakad a szó.

Álszent egekből
kínos megtiszteltetés
kóvályog alá.

Elvakult vakond
nem tart többre ugarnál
nyírott pázsitot.

Renegát élet
vagy kiprovokált halál:
elhullajtott mag.

Nyár

Csenevész bokor
katángkóró-országban
nagyfejedelem.

Ártéri erdő
sűrűjében bujdosik
az ősreneteg.

Tücsökmuzsika:
ismeretlen vidékre
tévedt szívverés.

Csöpp szellőfutam
tömött levélkoronán
fürtöt ondolál.

Feltúrt hangyaboly:
vásári sokadalom
razzia után.

Tikkadt délután:
kába bögöly araszol
kockás abroszon.

Csalánrengeteg
közepében kiberhelt
teherautó.

Villámvakufény:
kettéhasított akác
kényszermosolya.

Tüzes ajkú Nap
bókjától olvadozik
hiszékeny aszfalt.

Nagyvakáció:
csúful megcsalt iskolád'
repkény futja be.

Duzzadt folyondár
rozsdás kerítésfonat
erejét szíja.

Oszló őztetem:
féregfürtös végzete
az inunkba száll.

Csillagvirágzás
augusztus derekán:
tűzivégjáték.

Ősz

Rabul ejtő ősz
karjából senki se vár
megszabadulást.

Virágzó pusztát
utoléri végzete:
letarolt tarló.

Nyálkás kágyilló
szemérmesen fordul el
csigaház láttán.

Józan muslicát
környékez a szomjhalál:
faramuci sors.

Kötelezően:
nem ajánlva, sem expressz
hullong a levél.

Elhízott galamb
földi mennyországa a
prédamorzsalék.

Ázott vándorra
kacér pocsolyák sora
hasztalan kacsint.

Napistentelen
borúban földre konyul
a napraforgó.

Véres alkonyat
tettétől döbbenten áll
a holtág felett.

Kukoricaszár
könnyű álma zizzenő:
górévárúré.

Szitáló ködöt
cédamód fogadja be
nyirkos anyaföld.

Piruló alma
könnyű flörtre éhesen
kukaccal szemez.

Nyár első dérig:
nyitott balkonon hagyott
didergő nyugágy.

Tél

Kristálymesékkal
véres csókra csábít a
kicsorbult pohár.

Hangversenyidény:
virtuóz szél hangol a
jégcsap-orgonán.

Elherdált napok
álomtalan éjeken
megkísértenek.

Kandalló előtt
bóbiskoló öntudat:
lavinaveszély.

Égi üzenet
pehelypaplanaiba
balzsamoz a fagy.

Vágtat a fogat:
hiába a szédülés,
nem szán meg a szán.

Katonasátor
közepében langymeleg
kályha duruzsol.

Se szén, se olaj
nem segít a dermeteg,
fűtetlen szíven.

Üvegjégmezők
bárpult-éjszakáiba
léket ver a fény.

Alvó tó rian:
jégszakadékaiban
álmok vergődnek.

Éjjéli misén
szem pislant, szív bizsereg,
kislábujj hal el.

Fogadkozások
fenyvesében az idő
töri az irtást.

Évszaktbukfencek –
tótágast áll a világ:
hó a mag alatt.

Minden

(Masszi Péternek, 1994)

Minden ébredés hősi tett.
(Nem dukál érte érdemérem.)
Fényévnyi távra még az est.
(Idő-mértékét félve mérem.)

Utolsó minden indulás.
(Ágyunkban is elér a végzet.)
Útközben lenni: kín-dúlás.
(A halál is csak élet-érzet.)

Végül is összetöpped minden.
(Amulett lesz a monument.)
Nincs mit vetélkednünk a nincsen.
(Ez is elporladt dokument...)

Medália (1994)

Hajad kibomlik, mint a rózsza,
kifeshő terítőszegély.
Ollónyesés halála volna.
Kukaéj jőne? Vázaéj?

I ♥ NY (Illedelmes limerickek, 1994)

(one)

Álmomban több ízben elmentem:
csillagot és sávot lengettem;
ez ám a parti:
keleti-parti –
lábam előtt hevert Manhattan.

(two)

Loholtam Maraton-koncert:
aranyért? Legalább bronzért;
tízezredmagammal
hullámszó falanx-fal –
nem adnám az élményt Bronxért.

(three)

Isteni Marilyn, Marlene:
értetek voltam én halszem
ötcentes moziban;
hogy alatta mi van –
erről fantáziált Harlem.

(four)

Szotyolán élek és ruszlin:
rég nem ámuldozom Bruce Lee-n;
mit tegyek? Már nem kell
popcorn és hamburger –
kivetne magából Brooklyn.

(five)

A szívem mégiscsak fáj, mert
tüdőznék égkarcolt ajert;
lenéznék a szmogra:
mint fullad kahogva
előkelően Long Island.

(six)

Megnövünk majd, mint az újhold:
hasonlítunk, öreg New York;
strófákba zárván,
tükör és márvány –
fényűző és aládúcolt...

Gyöngyélet (1995)

Kagylózárvány porszem-nyugalmam.
Ebbe a meddő gyöngyszülésbe
ne tudják, hányszor belehaltam.

Vakmerők alábuknak értem.
Felragyognak, ha rámtalálnak –
s örvendezésüket nem értem.

Köröttem örvényt bont a tenger.
Fölemészt a teremő szükség –
égek halálos szerelemmel.

Szenvedélyem mi szedje ráncba?
Egy himlőhelyes nyakban végzem,
besorozván szemként a láncba...

Direktívák (1995)

véget vetni a süket némaságnak
tapétázni a hallgatás falát
amíg a szófűzés bástyái állnak
amíg még szóból ért a világ

leszaggatni az elpiszkolt tapétát
véget érni ha kifogyott a szusz
omoljanak le maguktól a bástyák
ha e világnak nem kell Orfeusz

végtére is a szavak végtelenje
véges – sok balga kombináció
kavalkádjuktól megszedül az elme
kapitulál a gyáva ráció

Istentelenül (1995)

Nem vonódik össze szemöldök
látván, e Földön mennyit öltök.

Karotokban a Halál éled
s megszegeztelenül az Élet.

Tespedt tivornyák lámpalázát
sarlatán szentek látva látják
s le nem húzzák.

A lélek báva:
nem számít már feltámadásra.

Harminchárom (1995)

„Faggatlak Halál Torreádora:
leszek-e én is harminchárom?”
(Pálinkás István: József Attila)

íme hát lettél harminchárom
lettél házat is és hazát
meg sem feszültél bármi áron
hágván megváltás torlaszát
fizimiskád kendő nem őrzi

te sem a kendő friss szagát
hű veronikád elkendőzi
takargatnivalóidat
kálváriád is koraőszi
utószezonban pisla nap
megfáradt ultra-violákkal
kerted erőre úgyse kap
kínt finomítasz fiolákkal
tápoldatuk álmot növeszt
vágynak bélpoklos szörnye szárnyal
„senki se győz s mindenki vesz”
aki e játszmába betársul
melák moloch ez – nem ereszt
más bálványhoz szegődni társul
imádni prím szám-misztikát
szorzótáblává mégse gárgyul
ez a káoszból gyúrt világ
melyben lehetsz újfent-teremtő
s kigyóra várhat almafád
„hadd eredjen az eredendő”
történés ösvényén tova
s elszédítsen örök kerengő
leszállni úgyszincsen hova
bűn nélkül bocsánat se volt
s latornak megváltás soha
bármit ígért ki szónokolt
százéves szív magára üt csak
büntetésed nem harmadolt

Ministránsok

(Pósa Zoltánnak, 1995)

Mi ráztuk-költöttük a hajnalt,
csipás szemű kiskamaszok –
az egyszámjegyű tavaszok

súlyától nem horpadt az aszfalt
alattunk; háromnegyed hatra
csendítettek – a régi szentkép
ránk rogyasztotta a sekrestyét:
János feje, a hóhér kardja
s háttérben Salome, az álnok,
kárörvendőn, de lenge tüllben –
szemünk a helyéből kilüppen
(áldassatok, ti fesi/tett lányok);
kék köpenyben és libasorban,
kevés vizet, sok bort kitöltve
s ásítózván az özvegyekre
tébláboltál és tébláboltam
évfordulati gyászmiséken,
gyűjtögetve a pontokat:
„kinek hétköznapi földagad,
a vasárnapi jelenésen
az ölthet csillogó palástot
s azt csodálja a falu népe” –
míg összetört idilli béke:
„liturgiát felülbírálnod
mégsem kellett volna tán”;
sztrájkolni úrfelmutatásnál –
az égre nyújtott némaságnál
mi volna méginkább profán;
bár a lehellet megszegett:
duruzslás, moraj elenyészett
és megszentelte az egészet
lélektisztító döbbenet –
mégis kiiktattál az Éden
fals díszszertartásaiból;
akár János: balek, botor
szívvvel az Erény védelmében
elemésztetted magadat
hétfátyoltáncos akarat
árnyékvilági bűvkörében –

s mehetnél, csend-csengettyűs vásott,
hová a mérges tisztelendő
haragjától voltál meendő...
Megérte, mondssza, ministránsok?

Hétfátyoltánc

(Weöres Sándor emlékének, Párizs, 1995)

(1)

Csáb vagyok: tűz és enyhület,
öröklét s halálporció.
Más látványra vak, és süket
más hangra mind, ki csobbanó
szívvél élvezné léptemet,
mely bár ír, nincs rá nyugtató:
magába ájult képzelet.

(2)

Asszony vagyok, mohás ölü,
élet csíráját hordozom.
Hűnek csalárd és csalni hű:
elolthatatlan oltalom.
Ráncoló gondom mint a nyű,
csörgők kínját másra hagyom:
leszek végtelen-életű.

(3)

Volnék anya, s volnék talán
jóanyám kedvenc gyermeke.
Volnék közülük mindahány:

nimfa és erdő ördöge,
profán mítoszban tünde lány,
kit a Hold nem les: vérzik-e
s nem dobol hívatlan babán.

(4)

Ember vagyok: a Föld ura,
egyszerre nemtelen s nemes.
Országolnom kissé fura,
ám kormányzásom hírneves,
hisz' nincs zsűri vagy formula,
mely vádló szóval megkeres:
fölöttem ácsolt glória.

(5)

Lélek vagyok: gömbölyded úr,
hiánnyal flörtölt kisülés,
amely robban, bár rendre tűr,
hogya még létezik tűrés,
ahol nincs ország s nincs határ,
csakis emlék – s ez sem kevés,
midőn a test végképp bezár.

(6)

Élet vagyok: tunya tenyészet,
melyet a gazda elhagyott.
Genezis nap mint nap – s enyészet:
így vagyok, aki nem vagyok,
s így nem leszek, habár lehetnék
élő cáfolat, s nem halott
reménység, ritkás égi vendég.

(7)

*Eszme vagyok: elvont valóság,
ideál, mindegy-létező.
Lecsupasztított mogyoróság,
bozótszaggatta keszkenő,
lehullott tályog, röpke fátyol,
meg sem jövő s már elmenő:
fejét vesztett – éteri táncból...*

Dünnyögő disztichonok **(Tarczy Péternek, 1991)**

*Végük a hősi regéknek, mosdatlan lovagoknak,
góg és ostoba póz minden Grál-keresés.
Józan krónikaírók vették át a hatalmat –
álmodozók kora, ím, régesrég odavan.
Ónkupa koppan az asztalnál, száműzve a móka,
dámák szembogarát vágy sem fényezi már.
Csendes az apród; napközben még hangja se hallik:
álmát színezi át mosdatlan lovagok...*

*

*Döccen az óra, a csend töredezve hever tenyeremben:
mentem, akár égő házban a macska fiát.
Csonka hitem meredélyén állván szólít az angyal –
szárnyát verdesi; kérd: útravalóm hogyan áll.*

*

Dúlnak a törzsi csaták, kifakadnak a régi kelések,
vak dühöket páráll poshadt júliusunk.
Elnehezültek a szemhéjak, gyöngyöznek a szívek –
lelkünk mást áhít: szellőt, tág tereket.
Úgy duruzsolnak a mondatok épp, mint drótban az áram,
mállik szét a világ, dűnnyög, dűnnyög a nyár...

EZREDFORDULÓ
(Innen és túl)

Kérdés (1996)

Rejtelseit a Város,
förtelmeit a Lélek
eldugja-ássa mélyre.

S az, aki jönne félve,
cipőjét, hogyha sáros,
melyikben törölné meg?

Kanada (Frank Tibornak, 1996)

Walt Whitman-től északra

(Párizs transzfer)

Hát ezt is megértük: a Fény Városa mint pusztá ugródeszka
Se hús – se hal várótermeivel, tetsz-élők mauzóleumával
Nincs csipkés Notre-Dame s nincs link Latin-negyed sem
S a Rue Saint-Denis is csak egzotikus legenda innét
A verejtékező testek és a gőzölgő kebab illata nélkül
A steril tranzitlét nem tűr meg couleur locale-t
A lokálok nem simulnak a nemzetközi vámmmentességbe
Sem a nacionáléjuktól megfosztott utasközönséghez
Ha ezt a langaléta Generális netán előre sejtí
Végrendeletileg megtiltja nevének védjegyként való használatát
S a repteret az utókor szürke sorszámmal látta volna el
Ami jobban is illenék egy luxus-ugródeszkához
Meg a kései Ikárosz-sarj többrendbeli tranzitfrászához
Hogy elvéti a csatlakozást itt vagy ott – holott
Nem létezik láncolat: a dolgok szeparáltak immár

A dobantót fogantatásunk pillanatában odakészítették
S a végső nagy transzfer mindenképp lekészhetetlen

(Az óceán? Egy nagy bánat)

Odalenn víz, víz, az ölelő elem, vízburok
Idefenn lég, lég, felhők fölötti légszomjúság
Odalenn a sós pára tarjagos, vadromantikus dilettantizmusa
Idefenn kiszámított, decens konstruktivizmus
Odalenn Newton és Kepler illegális, törvényen kívüli találkája
Idefenn az aviatika ormótlan diadalittassága
Odalenn véghetetlen, ráérős morajlás
Idefenn véges filmek, fülhallgató-recsegés
Odalenn most köd, de meglehet: a semmi
Idefenn homály, de meglehet: a semmi
Odalenn só, só, só mindenütt,
Idefenn bors is papírbörtönbe zárva
Odalenn periodikus, ám csökönyös időtlenség
Idefenn szétfolyó interkontinentális idő
Odalenn még mindig víz, víz, elemi burok
Idefenn enyhül a légszomj, kipattan a fül
Idebenn tűz a bánat s földet kiált a szív

(Niagara)

Túl az ontariói jégborok hipernacionalista kultuszán
Túl a decens Ottawán, amivel farkasszemet néz a frankofón Hull városa
Túl a kingstoni erődszerű börtön-metropoliszon
Túl Toronto felhőkarcolóin, merő gőgből emelt Guinness-tornyán
Túl a szivárványnegyed hoteljének piros-sárga egyenlekvárjain
Túl az „összeülünk és megbeszéljük” termékeny bulvárfilozófiáján
Itt állsz a felfoghatatlan, robajló víztömeg felett
Mintha alattad beszakadt volna a puszta létezés
Csúfos játékot játszana a máskor oly vonalas gravitáció

S nem tudsz mosolyogni a sárgaorkános kocaturistákon
Kiket busás summáért navigálnak be a nevezetes vízpermet alá
A hajó célirányosan nekivág majd gyáván visszafordul
Épp mint az életünk
Hasztalan körítünk a rettenet köré vidámparkot, viaszmúzeumot
Muszáj szembesülnünk végtelenül bagatell voltunkkal
Pár száz éve még kilométerekkel feljebb volt a vízesés-meredély
Úgy kopik a katlan, miként a fontosságunkba vetett tévhitünk

Egy kuruc tűnődik

(Sziki Károlynak, 1997)

Eltűnődöm: Mozart is labanc?
Ellenünkre volna a tökély?
Úri barokk trilla: puszta flanc?
Lelkünkre telepuő denevér?

Fehérmájú kéjenc volna Klimt?
Züllött őrült mázoló Kokoschka?
Bécsi vérbe gázolnánk megint?
Tőle perdül kardunkról a rozsdá?

Werfel, Musil bárminek oka?
Elcsitul monarchikus paláver?
Kék Duna: szívünkéből folyasz tova?
S nem minket temet maestro Mahler?

Negyedik negyed

(1997)

Betelt a nyár. Szent György havának
s ifjonti szűnk izzó hevének
emléki immár szerteszállnak,
prédául toportyáni télnek.

Sárkányos hitem egyre higgad,
envágta sebem is behegged,
béfogadnak az örökifjak –
s nincsenek nálam öregebbek.

Indulás, érkezés (1998)

Ki innen elmegy, máshol: érkezik.
S bár elhagyatnak általa a dolgok,
egyik se lesz boldogtalan, se boldog;
s a változással mit se kérkedik.

És mégis megmarad a hűlt hiány:
a térgörbület, tűnő helyiérték.
A távozóval odalesz a mérték
s az új szabátszat új mércét kíván.

Ám ki felejt, bűnnel vétkezik.
S jóllehet az ember feledékeny
elméjével szétfoszlik az Éden –
aki elment: máshol érkezik.

Módi (1998)

Az évek hanyag eleganciája.
Mindig új trend, mindig új fazon.
Nyakadban a módi tarka sála.
Nincsen élet, s nincsen holszezon.
Nincsen gyönyör, nincsen fájdalom
s médium, ki élvezze és fájja.
Ködlepelbe múltak vágya von.
Halál? Nincsen eleganciája.

Sodródó idő (1998)

A régi arcok, megkopott szerelmek.
Öntudatlan örökkévalóság.
Lelkiző húzd meg – ereszd meg.
Vázába rothadt rózsák.

Már nincsenek sehol – és minden itt van.
Zsigerekben telel át a szív.
Jégkristályok forró vágyainkban.
S a végtelenség sem taszít, se hív...

Dél Keresztje (1998)

Ahol mások a csillagképek,
másképpen kap a szél hajamba,
ahol a Föld, ez ócska labda
egész más cikkelyét mutatja,
hol fejtetőre áll az álom –
oda vágyom.

S ha ott leszek majd, nem beszélek
arról, mit Észak-ákon érzek,
befogadván a zord, különc öl,
s midőn fejemre hág a Göncöl –
hiszen közelbe ér a messze
Dél Keresztje...

Aznap (1998)

Aznap hogy ég és föld leomlik
földrünk Semmiség komorlik
semmi világ és semmi ég
a Semmiség is semmiség

Aznap hogy ég és föld felépül
fölrünk a Mindenség fejrül
minden igen és mind e nem
mindenem légy a mindenem

Négy évszak (1998)

Meghervasztja virágod a termő ősz: televényen
nyár-pour-nyár ragyogás nem számít érdemi tettnek.
Formáid csuda báját eltemetik lavínák, hogy
róluk a csúfságot le nem oldja száz kikelet sem.

Rosszkedvű rondó (1999)

A székesfővárosra ült a szmog
s a szmogra ültek puffadt angyalok.
A műveltséganyagba fulladok –
már nem tudom, hogy érlek el gyalog
s ki megjő, nem lesz-é robot-halott,
írástudatlan, írva bár a jel...
A száj – ha szólna is – habog, dadog.
Hazug vagyok, ha szépen mondom el.

Hazug vagyok, ha szépen mondom el:
a bőröm alól fölfeslik az ing,
a létezés a látszattal perel,
magamba búvó gyöngy vagyok megint,
levél ha jön, csak direktmarketing,
a híradóban showman konferál –
a Bárka életünkkel messze ring
s vagyunk az öröklétbe fúlt halál.

Vagyunk az öröklétbe fúlt halál –
bár más alakban, mindig ugyanaz:
az önnön húsát tépkedő sakál,
a saját farkát kergető kuvasz;
mit rejtegetnénk, kinn van és csupasz,
ki beszippantja lelkünket – kahog.
Napot ne láss, te vaksi kis csimasz:
a székesfővárosra ült a szmog.

(Második befejezés)

Vagyunk az öröklétbe fúlt halál –
hát csoda-é, ha folyvást kapkodok?
A pirkadat már útközben talál
és decens vagyok, mint az angolok
s a vágyam félre rég nem andalog:
egy építész se szül, csak holt romot –
s mért én volnék kivétel, kétbalog?
A székesfővárosra hűlt a szmog.

Ezredvég (1999)

Az elszabadult óriáskígyó
nyakunkra tekeredik
mint belsőzsebből a szívünkre
az ellopott harangkötél

És mégis van menekvés
húzzátok fel a bánatvitorlát
el innen
minél gyorsabban el

Kiűzetés (2000)

Megjelölt bennünket a szégyen.
Lombhullató a tudás fája,
ölelni lehullunk alája.
Fáj foganni. Kopár az Éden.

Egyéjszakás kaland (2000)

A hajnal bekukkolt a függönyrésen,
én nyújtóztam, s vakon tapogatózva
a tegnap esti kacér lányt kerestem,
kit éj ölére vonva úgy szerettem –
és ott szunnyadt a kócos Európa.

Már rég igézett halk vadmacska-lépte
és fényképeztem vádli-villanását –
de szóbaállt a pórlegénnyel végre
s már nem vitás, hogy néki is megérte:
én őt öleltem, és nem égi mását.

A nap sugára nem tesz jót a sminknek
s reggelre kelve bántóak a foltok,
de nem izgatnak prüd esztéták minket,
ha lelki szemünk benn is széttekinthet:
a bika-Zeusz sem tudja, ha boldog.

Majd kávézunk, s tán lesz egy lusta repríz,
de nem biztos, hogy este újra látom.
S bár jön kaland még őutána sok tíz,
de szép méhében immár úgyis elvisz
és természetében ott az én világom...

Elrendeltetés (2000)

Fehér folt még a láthatatlan,
bár az időt nem látni: jobb.
Miféle sorssal vár a Katlan:
kormolt üveggel láthatod.

Megállj a transzcendenciának!
Ne ismerd szagát és ízét...
Mért jó, hogy száz közül kiválaszd
őrangyalodnak arcvizét?

Vérben és gyönyörben (2001)

Ha óv tőled az íratlan szabály,
én átlépek a prüd konvenciókon.
Mért rőt a szív és mért fehér a máj,
ha turistának tilalmas az ózon?
A vér, ha megvált, mért szégyenletes?
Úgy szomjazlak, te Szent Tisztátalan!
A vágy izzamos-szép öledre les –
az ölelésnek holtsszezonja van...
Add meg magad – vagy vívjunk első vérig!
S ha feloldódunk majd e bíbor körben,
hadd botránkozzanak a boldog végig,
míg elterülünk vérben és gyönyörben.

Pogány ima (2001)

Tilalmas éjek istennője, te!
Oltárodon a pogány ösztön áldoz.
Kiátkozottan fölemel magához
az evilági kárhozat kegye.

Hajszol a vágy, hogy vágytalan legyek.
Te szabadíts meg mindentől, mi égi;
igazulás, ha kereszteden végzi
gyarló testem. A Föld legyen veled.

Oda, a nyugati szélhez...

(Péntek Imrének, 2001)

Ami fénylik, az arra túl van,
túl a fonott drótkerítésen,
túl a tavaly vágott sövényen,
lappangó idegháborúban,

amitől meghátrál a lélek,
korcs kutyák farkukat behúzzák,
arra túl él egy másik ország,
csupa macska és semmi véreb,

arra túl boldog minden polgár,
aki van már és aki lesz még,
arra nem vagy te kedves vendég,
az maradsz mindig, aki voltál,

arra nem vonz az ó szemérem,
kípszmájlíngben volnál-e bajnok,
gyűjtögetnéd szádban a slajmot
s leskelnél vissza a sövényen:

zöldell minden, míg a szem ellát,
ínyenc falat a szárnyas lóhús,
zeng a polifón égi kórus...
Mit ér rekedtes akapellád?

Szürkület (2001)

Torkunkban erjesztő-gomba érik.
Mért mennénk e baljós úton végig?
Életünk' lélekkufárok élük.
Alkonyul. A lelkünk feketéllik.

Utószó (2002)

A rettenet, hogy nem leszünk
és mindez semmivé lesz –
kifejéríti napjaink:
semmibe tűnő kép ez.

A rettenet, hogy nem vagyunk
s mindez csak pusztá képzet –
virtuális elkárhozás:
végtelenített végzet...

SZONETTEK KÖNYVE

Hervadt szonettkoszorú

(Takács Józsefnek, 1980)

I.

*Az emberlét keskeny résein
ránk kukucskál aszott tegnapunk,
megidézett szenvedéseink
keresetlen tanúi vagyunk.*

*Egyszer majd megkövesül a múlt –
de most még képlékeny az anyag;
s talán máris túl kifinomult,
mint a Napóleon-aranyak.*

*Mikor lépünk, megcsörren agyunk,
fölneszelünk, aztán ballagunk
tovább, hiszen ránk vár a jövő.*

*Mégis ural minket a jelen,
bár a mozgó porhüvelyeken
átszüremlik a fondor idő.*

II.

*Átszüremlik a fondor idő
életünkön; s magával ragad –
annyi ez csak, mint a rekkenő
hőségben a szomjoltó szavak.*

*A delelés pedig messze még,
alighogy előbukott a Nap:
nedveinket tikkasztja az ég
s emberöltő minden pillanat.*

Ám az élet csordogál tovább
és mi nem mindig lelünk kovát
a nappalok anti-másain.

Egyszer fázunk, másszor izzadunk –
az időnek kelléke vagyunk
észrevétlen alkotásain.

III.

Észrevétlen alkotásain
keresztül a lét is hazudott
és az ember kell, hogy lássa: ím,
az őszinte – kiszolgáltatott.

Kívánjuk, hogy végre jöjjön már
el az eredendő tisztaság:
férfi és nő lábujjhegyre áll
és felágaskodik a világ.

Szivárványhártyánkon függ az ég,
rajta a Föld csupán függelék,
súlyát vesztett lelkünk repdeső.

Arra száll: túl a fellegeken
s látjuk fentről, hogy a földeken
barázdát von áztató eső.

IV.

Barázdát von áztató eső,
ráncok gyűlnek majd szemed alatt;
most még szempillád is verdeső –
lassan hírmondója sem marad.

Ilyenek vagyunk mi, emberek:
csak a fal tövében osonunk
és ha a fénycsóva közeleg,
azonnyomban összekushadunk.

Pedig gyártunk filozófiát,
prédikálunk üdvös etikát –
de csak hirdetjük az elveket.

S bár a szándék már bennünk morog,
minden tervünk buggyan, lecsorog:
hordaléka arcunkon pereg.

V.

Hordaléka arcunkon pereg
bánatunknak: ez a náció
örök vesztes fekete sereg –
sorsa a kapituláció.

Lelkesedünk – könnyen megtörünk;
szólni kéne – és mi hallgatunk.
Gyakran ábrándokat kergetünk
és a valóságban felbukunk.

Történelmünk olyan, mint magunk
s új jövőt növelni nincs magunk:
vagyakozunk vissza, mint Mikes.

És ha őseinkre gondolunk,
három tenger fodrozza agyunk –
bőrünk szinte már sótól szikes.

VI.

Bőrünk szinte már sótól szikes;
vergődünk, mint egy hajótörött,
ki a tengeren földet keres:
reméli, hogy egyszer majd kiköt

és ha végre mégis partot ért,
elnyúlik a bársony fövényen.
De a küzdelem az életért
most kezdődik csak a szigeten.

Várjuk mi is a mentőhajót;
társunk nincsen, csak a csillagok
gyúlnak ki az óceán felett.

Egyre kevesebb lesz a talány –
rádöbbsz a kényszerű magány:
szívünk csupán elhagyott berek.

VII.

Szívünk csupán elhagyott berek:
elhagytuk, mert keressük magunk
s ahol összefutnak az erek,
az anyaggal eggyéolvadunk.

Mi vagyunk már az anyag maga,
bár regélünk selymes álmokat –
s hogy színigaz minden ballada:
arra életünk a cáfolat.

Mégis egyre ámítjuk magunk,
egyre küzdünk, egyre vádolunk –
hisszük: mi vagyunk a felperes.

Ám a kozmosz csak nagyot kacag
s akaratos fejünkre mutat:
hajunk, mint az őszi rét, deres.

VIII.

Hajunk, mint az őszi rét, deres.
Összeszűkülnek a távlatok:
hiába kérnélek, hogy szeress –
úgysem volna jó a válaszod.

Magam sem tudom, mit akarok –
megbéklyóz az örök félelem:
tudni azt, hogy egyszer meghalok
s egyre kevesebb az életem.

Tenni kéne végre valamit,
ami nemcsak foldoz: alakít
és nem foszlik köddé egyhamar.

De nem nyújt erre senki szabályt –
így hát várjuk a soros halált;
nirvánánkban senki nem zavar.

IX.

Nirvánánkban senki nem zavar
s néha fölcsillan még a remény:
megcsörren a törékeny avar
s a fák között fészket rak a fény.

Sétálunk a kerti utakon,
észrevesszük, hogy lesz alma sok
s nem lesznek úrrá a sorsokon
itt az újkori hatalmasok.

Újraívunk forradalmakat,
érleljük a tiszta vágyakat –
asztán mindent feledünk hamar.

Dolgozunk, mivel dolgozni kell,
nem kábít el a könnyű siker –
bölcs nyugalmunk már halált takar.

X.

Bölcs nyugalmunk már halált takar,
bár az élet még bennünk zihál:
a szerelem gyakran felkavar –
örvényével elsodor az ár.

S az örvény nem ismer logikát:
az egész csak biológia –
génjeinkben öröklődik át
az emberi diszharmónia.

És a többi már csak tódítás,
eszményítés, gyáva lódítás,
kényelmes érv, hasznos katapult.

Mégis, hallván a szót: szerelem –
elmerengünk szép emlékeken
s leülekszik bennünk mind a múlt.

XI.

S leülekszik bennünk mind a múlt.
Az iszapban gyöngy is megpihen –
s a fürdőző, aki vízbe fúlt,
gyönyörködhet csilla fényiben.

Ki mondja meg nekünk, mi a szép?
Vászon ez csak, merev kötömeg –
mégis szobor lesz és helyre kép.
Mi az, amitől minden lebeg?

A titkot keressük; s nem lelünk
kulcsot hozzá: mit jelent nekünk
egy szonett vagy egy szimfónia.

S ha a megtalált szép felröpít,
rájövünk, hogy értelmetlen így,
mit sem ér e torz agónia.

XII.

Mit sem ér e torz agónia,
melyet száguldással leplezünk;
az életünk polifónia –
s hol sok, hol meg nincs karmesterünk.

Áramvonalas kocsicsodák,
embertelen, hideg technika,
előmelegített vacsorák
és gépek alkotta muzsika...

Ám a robot csak egy szerkezet,
megalkották gyarló emberek
s tévedhet, mint az ember maga.

S arról, hogy majd fellázad a gép
és az alkotó nyakára lép –
érezzük, hogy csak paródia.

XIII.

Érezzük, hogy csak paródia
minden, ami papírra vetül:
hamisan füttyült melódia,
amely elszáll – s megmarad az űr.

Mégis áldassék a szent betű,
melynek nyomán tisztábbak leszünk –
s a jobbulás bármily méretű,
máris hasznos volt az énekünk.

És a költő, ki magába fojt
minden álmot, és rajta csügg rojt
gyanánt a sejtés, a borba fúlt:

talán minden hiábavaló,
hiszen semmit el nem ért a szó –
életünkből senki nem tanult.

XIV.

Életünkből senki nem tanult,
de még talpon áll e nemzedék
s habár a kín már a porba sújt,
dacos fejünk fölemeljük még

s égre kiáltjuk, hogy már elég!
Nem enyészünk el – még itt vagyunk!
Érces hangunktól remeg a lég
s forró lázban dolgozik agyunk.

A mi harcunk igaz küzdelem
időmalom-kerekek ellen:
köszörülünk csorbult késein.

S bár koszorúm meghervadt kicsit,
optimizmusunk majd átsegít
az emberlét keskeny résein.

Mesterszonett

Az emberlét keskeny résein
átszüremlik a fondor idő –
észrevétlen alkotásain
barázdát von áztató eső.

Hordaléka arcunkon pereg:
bőrünk szinte már sótól szikes;
szívünk csupán elhagyott berek;
hajunk, mint az őszi rét, deres.

Nirvánánkban senki nem zavar,
bölcs nyugalmunk már halált takar
s leülepszik bennünk mind a múlt.

Mit sem ér e torz agónia;
érezzük, hogy csak paródia:
életünkből senki nem tanult...

Elmaradt randevú (1983)

Ülni egy cukrászdában, ahol
kétfelől nyílnak az ajtók,
szíved agárként egyre csahol,
csendre sem intik a hajtók.

Nézni a népet a függönyön át,
mint sunyi, gombszemű kémek,
tejszínváros, kólavilág,
szép nők benne a krémek.

Inni a trópusok tűz-italát,
szűz-keserűn – s mert égeti szád,
számot vetni sziveddel.

Várni reá, ki ha rád mosolyog,
kockacukormód édes a gond –
s tudni, hogy máma se jött el.

A tárgyilagos szerelem szonettjeiből (1984)

(1)

Mint kazán, fehérré hevülnék,
amit vasszörny lovásza fűt,
ám pillantásod vízszugárként
gőzzé porlaszt és észre hűt.

Rajtad nem kérek semmit számon
(ismertem szűzibb életűt):
közös perceink úgy vadászom,
mint kopasz fejen hajtetűt.

Okot firtatni önmagamban,
mert hogy közöttünk mennyi baj van:
tűkaszalban keresni tűt.

Szerelem – magzatvízbe fojtva,
mégse ríhat föl átkozódva,
hiszen semmibe nem került...

(4)

Volnék a szeleknek szilaj orgonája –
volnál te szélcsend, mely óv és duruzsol.
Volnék méneseknek pusztán-robogása –
volnál a pusztában langymeleg akol.

Volnék jégpáncélnak riadt rianása –
volnál te kandalló, pattogó hasáb.
Volnék boszorkányos éjszakák varázsa –
volnál lidércfény, hogy elnyeljen a láp.

Vagyok érzelmeim tömegtemetője –
vagy te az értelem felszentelt papnője,
aki a szertartást törvénné teszi.

Vagyok torkos lurkó, ki befóttet áhít –
Vagy te gondos anya, ki sarokba állít
s fiát ölbe, csak ha jó volt, úgy veszi.

(9)

Ágyad s ágyé kod befogadhat
(mint mókuskuckó, jó meleg),
testemre kint és gyönyört szabhat –
ám kirekeszti lelkemet.

S kívül áll fázva, dideregue:
vándor, kit dermeszt az idő;
s újra kopogni hogy is merne,
bár a ház vendégszerető.

Feloldódni egy ölelésben,
egésszé válni, s nemcsak részben:
erre vágyódom szüntelen.

Ám poliptestünk ha elernyed,
tapadókorongod elenged:
ez – tárgyilagosszá válok.

Midőn belegázolt az Adriába (1984)

Kék és fehér minden, merre látok,
tengert tükröztet az ég sötétje,
sóbálványként torpannak fölémbe
Adriától hőkölt óriások.

Az augusztus tüzes katlanában
főnek az önként elkárhozottak,
kendőnyi árnyékba oldalognak,
bár szemükben izzó hallgatás van.

Lábszáramat csapkodja a tenger,
sót kövesít rajta türelemmel
s elkápráztat túlvilági fénye.

Részeként a zajgó óceánnak
egyszer így majd habjaimba állnak –
értük játszom kékbe és fehérbe.

Esti szonett (1985)

Az alkony, ez a kényes, lusta macska
behízelgi öledbe magát.
Szőre bársony – találkozik rajta
kezünk; s ránkmelegsik a kabát.

*S lassacskán már azt sem vesszük észre,
hogy a dorombolás elmarad.
Bár a gazda nem ügyel a vészre,
amit simítok, az a hajad.*

*És az alkony éjszakába fordul
és a Holdnak éhes gyomra kordul
s érzem: benned lüktet a világ.*

*Fekete a hajad, mint az este –
nem lehet ma szerelmünk eleste!
Kóbor macska fut az úton át.*

Szonett

(Tamási Orosz Jánosnak, 1987)

*kamera egy bravúrsvenket
Hašek úr a derék Suejket
poéta egy képzett képet
nedveseink nedvességet*

*kutyáinknak kutyahúség
nőnek férfiúi készség
mi-nőséget nőttön nőttet
kivételt a tiszteletnek*

*művészet műveszedelmet
műsort műbort műszerelmet
jóslatot jóllehet jót ám*

*prima mama-primadonnát
Pelé belé Maradonát
hátha kifogunk a kvótán*

Az ifjúság szonettje (Vitéz Ferencnek, 1988)

*Kedvére tombolt bennünk a tavasz,
nem adott semmi halvány vészjelet.
Félszeg vigyorunkon csüggöttek ravasz,
negédes donnák: talmi ékszerek.*

*Nem fenekedett reánk az Idő,
nem forgatott meg pörge fergeteg.
Hagymázás éjeken lélekőrjitő
lázálmaintól nem vert ki hideg.*

*Ez volt az első szemnyitogató,
csókokkal terhes álszent kikelet.
Csattogó szívünkben zajlott a folyó,
de nem tudhattuk: mivégre, kinek.*

*Arcunkon hirdette pattanás-virág,
hogy ez a levedző, suttyó ifjúság.*

Mellékes szonettek (Keresztury Tibornak, 1988–1991)

Szesszonett

*Fölnevelt a drága bögrecsárda.
Szétmállott a fonott nádfotel.
Más szidalom, más adoma járja.
Apánk, ha tölt, véle-inni kell.*

Rég volt, hogy belényaltunk a fröccsbe.
Első kortyunk felhőn ver habot.
Nem bukunk szomjazva bármi csöcsre.
Pálinkával enyhül a robot.

Felocsúdva átkozzuk a mámort.
Szénsavgömbök fénye mily hamis!
Végigittuk, sej, a békétábort...
Minden hajnal egyben másnap is.

Kamerádja voltunk hű szeszeknek.
Most már józanodnánk – de ezeknek?

Dzsesszonett

Forradalmi szélcsend. Tornynos Krakkó.
Kávéházak. Toccsanó latyak.
A Visztula zabolázott vadló.
Posztóházban ősmagyar szavak.

Büszke Wawel. Főtér. Pávatollak.
Éjszakai virágárusok.
Trombitaszó – hallgatásba fullad.
Kapu alá elrejtett klubok.

Gót ív alatt száz decibel reszket.
Tea, füst. Szerelmes jelbeszéd.
Elfelejtett sorbanállás. Dzsesszkedd.
És muzsikák. Loboncos zenék.

Varázslat egy varázstalan korban.
Január, kilencszáznolcvannyolcban.

Stopszonett

Csipás szemet kápráztat a napfény.
Megolvad az olcsó bitumen.
Szobrozunk az elfelejtett strasszén.
Se facér hölgy, se ingyenc vumen.

Amott vár az üdvözítő város.
Bár lehet, hogy mögöttünk maradt.
Fejünk körül szúnyogfalka szálldos.
Az életünk préda-pillanat.

Elszunnyadtak bennünk a remények.
Húznak el a kurva gazdagok.
Vagyunk átkos országúti lények.
Be vesszük a stoppos maszlagot.

Álminkban Ferrárin repesztünk.
S ha lóbálnak, nincs megállni merszünk.

Garszonett

Kókuszpálma, szardíniakonzerv.
Azúrpart, szakadt nejlonszatyor.
Halpiacon lázadó belserv.
Röptetett szem, csitított gyomor.

Alpesi nyáj bazalt díszdobozban.
Tengerszem a hóhatár felett.
Hálósákos éj századnyi hosszban.
Fél életre vett lélegzetek.

*Közhelyek szent dramaturgiája.
Kuszkusz-kuckuc Párizsunk felett.
Bőrök színe, Éva sárga lánya.
Szépítélet Párisunk felett.*

*Húsz napig mutált a könnyű sanzon.
S férfivá busult a hetyke garszon.*

Csusszonett

*Jégre vittek dörzsölt nagy vagányok.
Nem kívánták bár, hogy seggre ess.
Kifent szívvel siklottak a lányok.
Jégre mész – vagy eljő a jeges.*

*Kifordult bokák a rossz bakancsban.
Hahotázó képzelt pontozók.
Sík dumák a suttyó téli brancsban.
Arcpirulós elsőáldozók.*

*Melegedő talpas menedéke.
Olvad rólunk több tócsányi félsz.
Borosteák borostás erénye.
Bentről olyan semmi az egész.*

*Minden szezón lassan leperereg.
Addig is a lelked jegeled.*

Restiszonett

Kocsonya és cseh sör. Staroprámen.
Negyven perc még, s beáll a vonat.
Litániás napra füstös ámen.
Foltos abrosz, foltos gondolat.

A kopasz pincér állva elalszik.
Füle mögött gyötrött rostiron.
Álmos szemmel viszi ki a kajszit.
Nem legelteti a prostikon.

Szemközt vélem is leül egy olcsó.
Szemezne, de kissé kancsalít.
Borzas vénusz, túlادagolt torzó.
Győzné szusszal holnap hajnalig.

Elviszi egy tuskólábú bakter.
S még visszánéz, kocsonyás szemekkel.

Szexonett

Három hétig hangyányit sem ittunk.
Végül összejött a dugi-pénz.
Sarkcsillagra futja csak a jattunk.
Tornaszernél nem számít az ész.

Gangról nyílik örömünk tanyája.
Függöny mögül vizslat kandi szem.
Salétrom szagát az orr nem állja.
Prelúdium, közlik: nem leszen.

*Belevágunk hát a közepébe.
Fölszippant a húsevő növény.
S máris öltözik az utca szépe.
Ezrek skalpja fityeg az övén.*

*Kinn az utcán kedvünk is lekókad.
S irigyeljük a másképp...*

Roxonett

*Az ajtóban drabális taváris.
Kristálygömbök, elhaló okék.
Extázisra hangolódunk máris.
Díszmagyarban flitterdiszdzsokék.*

*Simulunk, amint elő van írva.
Dagad rajtunk a lévistraussz.
Smink alatt lapul az orca pírja.
Ágyékunkból kiszorul a szusz.*

*Toaletten férfias duellek.
Orrvérzésig dül a büszkeség.
A parketten félbeszelt duettek.
Hímre várnak a kinyalt spinék.*

*Diszkószívünk kívül csillog-villog.
S elfeledtük rég az uncsi rockot.*

Presszonett

*Adj egy bélást: szétverem a csendet.
Hadd teszek fel egy kovácskatit!
Az ember így, vasárnap kienged.
Hamvasarcú kisgyerek lapít.*

Illegális láthatási krémes.
Kék az ég és zöld a kiskapu.
Kedvünk nincs-ki-átugorja-széles.
Fél ötig még apu az apu.

Felszolgálólányok maxi bája.
Magasszárú befűzős cipők.
Leng a bánat fecskefüstös sálja.
Szőni tervet nincsen már erőd.

Majd az alkony, haza bandukolva.
S fülbe hal a zenegép tatamja.

Plusszonett

Hát dudorodj csak, zsurnaliszta ciszta!
A vég, a fennkölt, úgyse válogat.
Szárnyas stopra nem vár publiciszta.
Ki mérne föl abortuszkárokat?

S mégis, fanyarnak számkivetve, dallón.
És megtiporva masszörmasszaként.
Egyensúlyozva szálkamentes pallón.
Bulvárosítva külvárosi ént.

És mégse, mert a napok napra dőlnek.
Elárvereznek: észre sem veszed.
Mellékesen a föld is főve főhet.
S elhagyni nem lehet e főtt fejet.

El ne sasulj, mert nem vagy ám giliszta.
Előre nézz, ne ketté, zsurnaliszta!

Fuccsszonett

Ím, feltálaltak, ékes alkalomra.
Bár nem vagyunk, csak ízes plágium.
Körénk körítve: szent olíva, halva.
Aperitifként értünk ég a rum.

S elénk járulnak. Koccannak a tálak.
Vizslatják az Úr svédasztalát.
Gurmand-gyomrok sautelin potyáznak.
Jó étvággal ront ránk a világ.

Reflektor már nem pásztázza sorsunk.
Drága ám a gyomortükrözés!
Szétszóratva, éjbe-mélybe bomlunk.
Ez a munkánk, és nem a levés.

Tegeződik velünk az enyészet.
Csüggnek ajkon fuccsba ment ebédek.

Luxonett

Vámold meg az aluljárók népét.
Rámold ki az éjjel-nappalit.
Rúgd csak le a smucig disznók képét.
Jattoljon, ki kussol és lapít.

Vagy köss csokrot frissen vasalt ingre.
Vakítson a fém mandzsettagomb.
Vedd az ábrát nagyvilági linkre.
Ugráljon sok újgazdag bolond.

S hogyha leszakítottad a lóvét?
Légy igényes. Vernisszázsra járj.
Számolj, aztán pénzzel tömd a csórét.
Mért adóba kapja a király?

Vedd eszedbe: halandó porod.
Nem úgy ám a luxus-szponzorok!

Meccsszonett

Petárda a hurrás gólörömmek.
Gyomros annak, aki szidni mer.
Lábunk előtt lódinnyék görögnek.
Ki nincs velünk, nincs számára hely.

Oltárunkon díszhelyen a pettyes.
Tombolunk, ha jófelé gurul.
Csak egy mez van, legfeljebb a meggyes.
Aki mást mond, nem tud boxerul.

Ez van nekünk: szerda és szombat.
Leshetnek a bunkó nációk.
Egy bajnoki sírverme a gondnak.
S biztos totókombinációk.

Ordítson, ahogy kifér a száján.
S elfelejti majd, hogy nincs a pályán.

Sanszonett

Prófétáltunk, ahogyan az illik.
Lüktetően, sorssal érdesen.
Szavainkból sugárzott a színhit.
Zászlót hurcolásztunk véresen.

Azután meg mesterséget űztünk.
Csillogott a suvickolt szonett.
Hexametert kopjahegyre tűztünk.
Becserkészttünk kósza rímeiket.

Nemsokára terhes hallgatás jött.
Tehetetlen, megszolgált csömör.
Ferde szemmel néztünk csöbröt, vödröt.
Tömör gnómát nyelt falánk töbör.

Ránk száradt más konyhák hagymaszósza.
És a versből megmaradt a próza.

Őszi szonett (1991)

Betelt a nyár. A lángolások
napfoltjait a bőrünk őrzi,
akár térkép az elpotyázott
tartományokat. Koraőszi

lemondások kútjába hullva
kiáltanánk, ha hallanák,
ám benő lassan már a dudva,
földröttünk bogáncs a virág.

Jó öreg Ősz, a nagy varázsló
hamiskás szeme nem parázsló,
nincsen, akit halálra rémít –

midőn a közös nagy mezőre
(vágyak tudója, álmok őre)
széthinti első őszikeit.

Rendetlen szonettek (1993)

I.

Világvége utáni reggel.
Bágyadt Nap szánt kásás ködöt.
Hómező, pertuban a csenddel.
Emberszív gőzölög.

Elbujdostak gőgös hatalmak.
Repeszbiztos a bunkerük.
Helyettük halunk – értünk csálnak.
Vesszenek Bizonyos Betűk.

Túlélés, százhusz százalék.
Túlteljesült lélegzetek.
S egy félmosoly (már odaát).

Az Ember: végül is ázalék.
A világ elveszett.
Veszett a világ.

II.

Csendet bont és rendet háborít:
őre a póznak.
Közelíti a távolit.
Ing a csónak.

Révész; átvitt értelemben réved.
Obulusán áfa. Szálfaszálka
bőre alatt is. El se képed,
ha diszpécser küldi Sehovába.

Csak posztol a styxi droszton,
hiénánál is vérmesebben.
(Poklen se látott ily' fukart...)

Lélekvesztőjén kosz, lom.
Megvesztegethetetlen:
csak pénzért csinál fuvar.

III.

Kihasztnálatlan a szerelmed.
Figurázás, korongozás.
A férfi elmegy, aztán elmegy.
Genetikus programozás.

Csak a mítoszok maradnak meg.
Spermalegenda. Kéjtoposz.
B... meg:
(pontozz, de) ne kornyadozz!

Vagy légy magvető,
ágyat,
halált

megvető
botorságú állat,
mi önvesszejével magára talált – – –

El nem küldött ajánlások (Félbemaradt ciklus, 1994)

A tízekből, kik' tetszését s pofonját
számba venném – bocsánat – Ön csak egy.
(Mit erőltetnek ránk a földi formák?)
A végső igazság az egyszeregy.

Ön úgy találja tán: pokol világol
e mesterséges fényű szóközön
és nem deríti aranyeső s -zápor:
mit ér noétlanul a vízözön?

A tízek, kiknek orcám odatartom
(de elhajolni immég nem bajos),
mért tartóztatnák, ha roskad a balkon –
mit ér az élet, hogyha túlkoros?

Hogy hasonultam, rőt pecsétet rámnyom.
Magam helyett e holt viaszt ajánlom.

*

A tízekből, kik' tetszését s pofonját
számba venném – bocsánat – Ön csak egy.
(Ebből mit ért a finn, a lett, a horvát?)
Az egyöntetű vastaps egyre megy.

Ön úgy találja tán: félrebeszélek,
pedig kell azt is minden színpadon.
A létezésben elsikkad a lényeg,
ha krupiéknál gyűlik a vagyon.

A tízek, kiknek orcám odatartom
(hisz ott tartják rég ők is az övék'),
nem ámulnak a félszcsinálta szaltón,
mi megoldja a hölgyek völgy-övét.

Hogy ért-e Ön – ez nem rébusz e tájon:
magam helyett e nyílt talányt ajánlom.

*

A tízekből, kik' tetszését s pofonját
számba venném – bocsánat – Ön csak egy.
(A párka sorsát mily takácsok fonják?)
Az egyveleg – tudom – még nem elegy.

Ön úgy találja tán: miféle pípsó –
a létezés szemérme hol van itt?
Mit futtat ez az öklenincsen gádzsó?
S már préseli az „öt kis kínait”...

A tízek, kiknek orcám odatartom
(míg talpbélésem gyűrt földrajzi tény),
mért várnák be, míg átszínez az alkony
és ránc feszül az ajkam szögletén?

Hogy bármit bántam – immár bánva bánom.
Magam helyett e bánatpénzt ajánlom.

*

A tízekből, kik' tetszését s pofonját
számba venném – bocsánat – Ön csak egy.
(Galamb hiján mivégre szórna morzsát?)
A röpt kecses, ha telve már a begy.

Őn úgy találja tán: dörzsölt a mandró,
de mesterséggel engem nem ver át.
Ha széltiben skribál vagy épp hosszant ró –
a bárkáján kifog az Ararát.

A tízek, kiknek orcám odatartom
(csak üssenek már, mert elfáradok),
tudják, mit ér a líra és Cavinton –
a vers, a vers, a vers, a vers a drog.

Hogy s mint vagyok – a kedvem lesz a károm.
Magam helyett e bonmót (sem) ajánlom.

*

A tízekből, kik' tetszését s pofonját
számba venném – bocsánat – Őn csak egy.
(A kitaszított hol találja honját?)
Az üdvre várót nem zsibbasztja kegy.

Őn úgy találja tán: az ösztönöknek
az ily karám túl szálkás és rideg.
A szófukar, „kit élce gondja öl meg”,
nem tartozik gyönyörrel senkinek.

A tízek, kiknek orcám odatartom
(hadd köpjének: mi láz az amiláz!),
ha úgy adódik, tartják majd a tarkóm,
ha – lesz ez így – a szent hideg kiráz.

Hogy sárba hulltam, szennyezve a sáron –
magam helyett e sártekét ajánlom.

Koldus-koszorú

(Sikertelen pályázat a Móricz Zsigmond-ösztöndíjra, 1994)

(1)

Móricz Zsigmond úr szent nevében
urak, hét krajcárt adjatok!
Fővök epém kondér-levében,
savanyú-szőlőn fortyogok

tudván, hogy mi minden lehetne –
és ehhez képest semmi nincs.
Kezeitekbe van helyezve
az üdvösséges földi kincs.

Annyi a költség; s miből költsek?
Naiv valék – már egyre bölcsebb,
ám elhallgatni még konok.

Rátok is száll ez édes átok;
emlékezzetek – ti mondtátok:
tollat ragadni szép dolog...

(2)

Tollat ragadni szép dolog,
Ha vonásai megragadnak:
urak, hét krajcárt adjatok,
aki adni tud, az a gazdag –

ez egyszer nem leszek szerény.
Amennyit kérek, annyit érek,
földönfutó szegénylegény:
finánc-korokban ez a lényeg.

Cserébe mit sem adhatok –
legfeljebb majd kisajtolok
magamból minden vért egészen,

mint poéta, ha nagy falat:
ötödfél holdhónap alatt
szonettből regényt rak kevélyen.

(3)

Szonettből regényt rak kevélyen
napestig verve vályogot
fürtös virtus – fizetségképpen
urak, hét krajcárt adjatok.

Egy álló nyáron át hevert,
fél évet ült rajt' Bella mester,
s tetszésén új életre kelt:
gyarapodott pár friss elemmel.

Magiszter Somlyó őrzi mostan:
sorsára vár, s így, olvasatlan
morzsolódnak a hónapok.

S míg a gép elpihenne hóttig,
az alkotó csak forgolódik,
s alamizsnáért oldalog.

(4)

Alamizsnáért oldalog
bennem a túlélési ösztön:
álmban független vagyok
s függelmeimre nyelvem öltöm.

Urak, hét krajcárt adjatok:
baksisnak talán még elég lesz,
ha a Költészet lógva ott
múzsája lángölén elélvez.

És csigolyám ha végsőt reccsen,
bámulóimra tinta freccsen
a hirtelen nagy vurstli-csendben.

Ugrik a liktor letörölni –
azt hiszi: pacsmag, holmi kölni
a kanalizált szabad szellem.

(5)

A kanalizált szabad szellem
embere csak csatornapatkány:
nem tör kanális-sorsa ellen,
néha ejtőzne csak a padkán.

Ha van Isten a fodros égben,
urak, hét krajcárt adjatok:
sörözhetnének békeességben
mafla pásztorok, vad jakok...

Katakombákban, Andesekben
egyre vaksibban-szőrösebben,
domesztikálva élek én.

Málhát hordok szuszogva-nyögve,
s mint légy az ablakot, úgy köp be
a kompromisszumkész erény.

(6)

A kompromisszumkész erény
sok szürke mondatot fogalmaz;
magabízó és álszerény
merényletekből áll e halmaz:

gagyog s ragyog. Én elvagyok
estelig fröccsön és kenyéren –
urak, hét krajcárt adjatok,
hátha a holnapot megérem!

Akár a szív, ha lángra gyúl
s régi tüzekből nem tanul;
lépre már sokszor mentem: el nem.

Kéjenc aszkéta, mondhatom:
csiszolt márvány e zord orom,
dörzsvásznon koptatott e jellem.

(7)

Dörzsvásznon koptatott e jellem
s cifra rámában csak a vászon –
nemkívánatos anti-kellem
egy túl jól fésült vernisszázson.

Érte, ha indul a harács
s repesztve az asztallapot
harmadszor sújt a kalapács:
urak, hét krajcárt adjatok!

S midőn jogos birtokba vesztek,
titkolnám, hogy a csuklóm reszket,
bár alkalmi e költemény.

Az ám, mit sose hittem volna:
csavarodtam Attila-korba –
harminckét éves lettem én.

(8)

Harminckét éves lettem én:
lassan a KISZ-korból kinőve
az emberélet alfelén
tapogatózom körbe-körbe;

skribler-klub és poéta-páholy
betagozott, s e téeszcsében
fenekem alatt írózsámoly:
acsaroghatnék véres-szépen...

Urak, hét krajcárt adjatok
s nem zsibbadok itt egy napot:
viszolyogtat minden bigottság.

Ím, megfagyott (s mi mű!) a jég,
s késélre állni semmiség:
feláll a pontozó-bizottság.

(9)

Feláll a pontozó-bizottság,
ám a kűr senkit nem zavar:
nem az ok fontos, csak az okság –
européer és magyar

együttal az a kiszorítás,
ami eztán következik;
e pályán még a jég se síkos,
s aki ül, seggre nem esik.

Mosolyok, meg ne fagyjatok:
urak, hét krajcárt adjatok,
s kezdődhet a gálás vigasság!

S aki elbukott, némán tűri –
gyarlók vagyunk, nem úgy a zsűri:
tábláikon az egy-igazság.

(10)

Tábláikon az egy-igazság,
s felmutatják, mit nem tudott
cáfolni senki – így mutatják
föl a szent szakramentumot...

Összeróttam egy riportkönyvet,
egy prózást meg két verseset,
elmorzsoztam pár férfikönyvet,
s volt, hogy szárnyam is verdesett:

produkciómért jár-e pont?
Ha nem, akkor sincs semmi gond:
urak, hét krajcárt adjatok!

Lehet, túllontúl nagy a szám
s hasztalan ihlek óraszám:
magam csupán egy szám vagyok.

(11)

Magam csupán egy szám vagyok:
talán annyi, ahány a fog,
s lassacskán én is megfogyok,
mint ha a fog hullásba fog

s egy műfogsor az kész vagyon.
Majszolhatok majd papit, pépet.
Később még ezt is elhagyom:
hódolok ambrózia-lének.

Meglehet, pincér hozza ki,
esetleg megszán valaki,
„ótómatába” dobva érmet.

Urak, hét krajcárt adjatok:
whisky vagytok s én jég vagyok –
bizony mondom, hogy elhúlnétek.

(12)

Bizony mondom, hogy elhúlnétek:
kriptahűvösben harsonák
riasztójára meg nem éled
ez a gémberedett világ.

Csak a csendes emberi szóra
emelkednek a kőlapok
és támad fel a fön, a bóra
s ahányunk hamvát fölkapott,

annyt szítál az arcotokba:
mert mi vagyunk az idő mocska
s el nem földeltek soha végleg...

Szavam és szívem nem halott –
urak, hét krajcárt adjatok:
ha elmondanám, miként élek...

(13)

*Ha elmondanám miként élek
gangországbán! A naptalan
falak között! S a csőtenyészet
éjeinek mily hangja van!*

*S a házmester szomszéd, a Borka
lyukat ütött a spájz falán!
S éjféltájban, fulladva borba
európázik, bénalány-*

*szeretőjével ordítózva!
Mintha a falnak füle volna!
(Majd átalussza a napot...)*

*Ez török átok, mondanátok.
Gyaur voltunkra apellálok:
urak, hét krajcárt adjatok!*

(14)

*Urak, hét krajcárt adjatok,
vagy legalább hat és felet;
no jó: mondjuk kerek hatot –
ennél lejjebb már nem megyek.*

*Rendbetenném végleg belőle
szonettregényem (koszorú,
úgyszólván „négyzetre emelve”)...
Ám ha nem adtok, szomorú*

*szívvél széttépem ezt a verset,
mi most a pennám alatt herseg
félérett starkingalma-képpen.*

De ha hozzám jó szívvel lesztek,
még egy imát is megeresztek
Móricz Zsigmond úr szent nevében.

(15)

Móricz Zsigmond úr szent nevében
tollat ragadni szép dolog:
szonettből regényt rak kevélyen
s alamizsnáért oldalog

a kanalizált szabad szellem
s a kompromisszumkész erény:
dörzsvásznon koptatott e jellem –
s harminckét éves lettem én.

Feláll a pontozó-bizottság,
tábláikon az egy-igazság
s magam csupán egy szám vagyok.

Bizony mondom, hogy elhűlnétek,
ha elmondanám, miként élek –
urak, hét krajcárt adjatok!

Velencei tükör (Oláh Jánosnak, 1995)

(Szonett-színe)

Velence, tenger színén égő
s mindennap oda áldozó
Nap, csiszolt muránói ékkő,
lagúnákon királykodó

szertelen délvidéki herceg,
fenséges lábát áztató,
aki fényével sose henceg,
mert azt festeni híg a szó:

siklasd elém – látod, mi fáradt
lábam – legszebbik gondoládat,
hadd áldozzam méltón neked;

csodálni vágyom tiszta orcád,
mit büszkén hord e cserfes ország –
s hagyom cserébe szívemet.

(Tercina-visszája)

Mi rejtezik a foncsorok mögött?
A Lidót paskoló mélykék vihar?
A teleszemetelt hullámtörők

rákok s halak pácolt hulláival?
A partot bevont medúza-moszat,
e lúdbőröztető hullámvonal,

mely nyolcvankilencben a fél nyarat
magának hódította el? A félsz,
mi eltölt jámbor nászutasokat,

ha mennydörgősen rájuk tör a vész,
s nem mernek átfutni a fahidon
villámcsapástól tartva? Az egész

kliséváros, amelyet egykoron
itt feledtek egy operából grátisz?
Vagy négy év múlva, a tűző napon

aszalódva, a beosztott ivóvíz?
A líraszegény portyázó Kelet?
Az Adria, mely páncélos hajót visz

hátán, komor NATO-zászlók alatt?
Vagy a polgár, ki ellene tüntet,
mert a Balkán flambírozott falat?

Vagy még régebbről, midőn nyomor büntet
talján őseim közt egy bizonyost
és átcsempészve vérünket, hitünket

átkel az Isonzón hamarost,
majd családfát ojt kárpáti alanyba?
S ha tényleg így volt, felneszel-e most

félfivérem a San Marcón, hogyha
elvegyülve a bábész nép között
őt súrolja épp a zakóm ujja?

Mi rejtezik a foncsorok mögött?

Szajnaparti szonettek (Ditrói Ákosnak, 1995)

(1)

A Montmartre-grádicson szivárvány kertek,
a friss avarba fényes gesztenyék
(e dundi dandyk: tunyák és henyék)
sziesztázó csapatként elheverték.

Rectangulumban lelkes (bár elaggott)
golyójátékosok kocódnak, át
se borzongván bogyószüret havát,
mi úgy leverhet, mint a szél a makkot.

S a dús, ezerszinű levélözönben
lám, itt pihen (legyen bár aranyélte
vagy ezüst tincse) pár pipec pozőr.

Senkit sem érdekelnek már különben:
miként magaslik nyughelyük fölébe
a gőgös álbizantin Sacré Coeur.

(2)

A hippodromnál zöldponyvás kifőzde,
tikett-pázsitra lépni nem tilos,
a Porte d'Auteuil népektől huzatos:
hisz egy a mór s a bantu szenvedélye.

Az őszi gyepek már új idénybe évül,
a Költők Kertjét váltig öntözik
s a parki ódák íve megtörik,
ha permet hull a karc-szavakra érvül.

A pálmaházi paradús idillben
lavórnyi tavirózsa-levelek
és többkilós bankár-aranyhalak.

A sétaúton délszak lonca libben
s a Périphérique-mélyben kerekék
robajlanak az édenkert alatt.

(3)

Ha művi forrás itt-ott felbuzog,
az ér a járda kanyarulatát
úgy tiszteli, mint menet az anyát
s akár sofőrszeszélyt böhöm buszok.

S a tessék-lássék kedvü utcaseprőt
nem lankasztja betonra hullt haraszt:
mért tisztogatna minden félaraszt –
folyam gyanánt rekeszti el a teknőt.

S a nyíladékban eltűnő kanális
emészt lejárt bilétát és napot:
minden mulót, mi már az utca piszka.

Ott hömpölyög velünk a lenti Párizs
s ha várnak is felszíni holnapok –
ki tudja, mint köhint a Szajna vissza?

(4)

A büszke Bastille rég a földre omlott –
a hűlt helyén emeltek Operát
s elirigyelve Wagner modorát
a szürke kő az istenekre rontott.

A szív odébb: egy kálvinista mentsvár
felé dobog, fojtott fuvolaszót,
ércorgonát visszahangozik a gót
mennyeboltozat – s aláducolt az oltár.

S a délutáni mákony-áhitatba
elandalító Bach-fugák után
(Egy est' a székegyeknél) zeng Kodály.

A publikum varázssal átítatva,
japán szepeg – csak én ülök bután:
honvágy terít be, langy hodályhomály.

(5)

Az Agg Matróna flitterdús uszályán
magával vonszol lurkót milliót –
e szoknya mellett jóleső a bók
egy bohém bisztró utca-verandáján.

De még jobb volna látomást se venni
az égcsiklandó kalaptű felől:
e sikknek annyi gavallér bedől
s a tánc hevéből nem marad, de semmi.

Majd rábökünk a helyre: földi holdunk,
mit ó diánkként hív a perc elő –
s a toronyhágó: csak liftgombnyomó.

Ám fentről nézve tudni törpe voltunk:
csöpp háborúsdi-tér a Mars-mező
s kis pössentés a sokhidú folyó.

(6)

A Notre-Dame: állvány-fátyol mögött.
Miasszonyunk oly szűzi és szemérmes:
orcája pírja férfinép (a vérmes)
mohó tekintetével üldözött.

S amúgy minő? Azt tudni sokszorított
szent-képek búcsucéduláiról.
A lelke-üszkéért harang se szól,
tört szív-ütem – pulzál az elszorított.

S bár bédekker-bölcselmem végtelen
s a kirakósdí ínyenc élvezet –
nem lelkesít ez erkölcsös divat.

A mesterek mögött a félelem,
mint rózsablakán az ég-szemek
(se tám, se gyám) azt kérdezik: ki vagy?

(7)

Az este hűvös márvány és brokát,
az aszfalt-passzázst gyeptéglák fedik
s a klientúrát megvendégelik –
így ünnepelvén Bolhák Piacát.

S a sosemlátott operett-kulisszák
reflektorában biznysz-farsz ha fut,
halandókat kizáró vaskapuk
szűk résein a sztárokat skubizzák.

Egy lányka gólyalábon, tollboákkal
kocog tova; s csak jó, csak jó a nép:
Itt talpon lesz az éjjel Saint-Ouen!

S a műkereskedők nemes borával
(a kínai lötyyből egy korty elég)
e békebeli föld is elpihen.

(8)

A Champerret-i dolmeneken innen
a Sárga Kéz-park Dél-Amerikát
plein-air kőpanteonba menti át
s a tűnt nagyok figyelme csügg a Szfinxen.

Bukszus-sövény tövén patkánycsalád
(oly őshonos) megélhetést ügyel,
arab kamasz szobor mögé vizez –
s Miranda tábornok semmit se lát...

A föld alatt még tart a dáridó:
vidéki Frankhon ingyenc kóstolója –
a sajt, a bor barátkoznék amott benn.

Gurmand ficsúrnak volna lenni jó,
az ízlelés: az minden érzet sója –
s én nem tudom, ma délre mi-s-mit ettem.

(9)

A délután aszú-verőfényt hint rád
s nyeled mohón az indián nyarat
elüldögélve eszterhéj alatt –
a címed: Malakoff, Boulevard Stalingrad.

A bordó-kékek egy-nullra vezetnek
(a vendégek a sárga-feketék)
s a foghijas tribünnek ez elég:
maastrichti szabvány-hossza nő a gyepnek.

Itt minden oly nett, nyírt és hengerelt,
a szurkoló nem köpköd szotyolát,
sört sem vedel – bár nem vennék zokon.

*Az összjáték nem tűr öncélu cselet:
senkit se lát köténnyel fűzni át
a távolból a Montparnasse-torony...*

(10)

*A metró Mínosz-labirintusában
a skiccelt Ariadné-fonalak
csak kuszálják a vágyott vonalak
mord mértanát a város vadhusában.*

*A páciens nem vár bölcs doktorokra,
hisz hasztalan e végtelen műtét:
ugyan ki is tapasztaná fülét
a bent felejtett titkos varratokra?*

*S már mit se tudni arról, lenn mi zajlik:
harmónikáznak és verklit tekernek
pár szantiméért munkátlan apukák.*

*A kerge lélek békességre hajlik,
miközben észrevétlen áttelelnék
a bombabiztosan lezárt kukák.*

(11)

*A Vaugirard – az már csak Vaugirard:
hisz innen indulsz s térsz meg újra, hun,
elbámuló az Óriás Falun,
miért egy rossz dikó talán kijár.*

*S elnyúlva éji illegalitásban
ha eltűnődsz egy kóbor nap felett,
vagy egytucat (de nem tucat!) szonett
se ringat el családtalan magányban.*

*De merde! A balkonon csak épp dereng
s feléig sem jutott a szappan-álom,
már felriaszt a fantom-rádió.*

*A kísértetszobákban ósdi csend –
s amíg a szcénát újra megtalálom,
a Vaugirard-ra is lehull a hó.*

(12)

*„Csak azt feledném, azt a franciát...”
A kontójára jópár durva hecc
elsüttetett, a lábán ócska necc –
a testét áruló transzvesztitát...*

*S a pirospozsgás hárfapengetőt,
a háziasszony-arcu bűvművészt,
ki mágiával úgy odázna vészt,
hogy tisztességes volna még előbb...*

*S a drótszakállu, csúf szavú klosárt,
ki rút Beaubourg-ba véve bé magát
csepülte csak a multimédiát...*

*S a tengilengi munkátlan komát,
ki bekószálva Nagy-Lutéciát,
mindezt legenda-pózba gyúrja át...*

Mint

(Nagy Attila Kristófnak, 1996)

*mint a falakban a csövek
s miként az ér a bőr alatt
csörgedező búvópatak
csiszol bennem egy vérröget
szennyes áradat öblöget
sápadt vagyok (uram fakó)
kívül alig is hallható
csendjével tüntető szünet
karistolja hártyáimat
ahogy a gyémánttű kapar
elveszi amit csak akar
övé a múlt s a máj nap
s össze is tart mint kint a heg
mint a falakat a csövek*

Angol szonett egy londoni októberről (1997)

*Alkonyattájban a Waterloo-hidon
skótkockára vet a Nap sugarat;
nem gentleman, ki odates, tudom:
nyakig dob szoknyát a temzei huzat.*

*Pirul a miss és én is pirulok,
velünk pirul az indiszkrét idő;
továbbmegyünk, de tudjuk: vissza fog
peregni bennünk az egyszer-létező*

*pillanat, meghazudtolva gyöngy-szabályt,
mely az obligát egy-irányhoz szokna;
ha tagadná, mi kínos volt s mi fájt –
nyakába borul a nett skótkockás szoknya.*

*Nem pornográf e példázat, ha mondom.
Tanúm rá a Waterloo-híd és London.*

Csonka szonett az ölelésről (1997)

*Ha a szeretők felriadnak,
félálomban is úgy ölelnek,
amint az elmúlás ölel meg,
mielőtt végálomba ringat.*

*Ha a szeretők ölelkeznek,
ritmusuk egy világot ringat,
ügyelnek rá: föl nem riadhat,
mielőtt el nem csendesednek.*

*Ha a szeretők ringatóznak,
fittyet hánynak világnyi csendnek,
nem vigyáznak míves szonettet.*

*Ha a szeretők felriadnak,
ha a szeretők ölelkeznek.*

Téli depresszió (1997)

Szívünk körül a tél matat.
Jégcsapok lógnak génjeinkről.
Összehordunk hetet-havat.
Világot teremtünk a nincsből.

Kijelentünk pár mondatot.
Kérdés, hogy felszólít-e bárkit.
Óhajtjuk bár a felkiáltót,
dobhártyánk gennyes csendben ázik.

Istentelen hófuvallomban
azon tűnődünk, volt-e Isten.
Helyét pályázzuk alattomban.
Gőgüinktől a Föld félrebillen.

Nem hiszünk magunkban se már.
Vagyunk a prolongált halál.

Ausztrál szonett (Lukovich Tamásnak, 1998)

„Csillagok, csillagok...”

A cápahálót óvólag bevonták,
a nyárra várva hűlt plázson hever.
Didereg a kifűtetlen ország –
mártózásom baljós téli jel.

Fonákja egy fordított világnak –
hitted volna? Mégis itt vagyok.
Más kört ír a víz a lefolyóba,
odafenn meg talmi csillagok.

Az Opera albínó gerezdje,
bőrös flórák, furcsa faunák –
s bennük én a legnagyobb talány.

Mért oly idegen a Dél Keresztje?
Áthágván az Ének tabuját
csendes vagyok. Mint az óceán.

Ódivatú szonett (1999)

Én úgy szerettem volna mindig élni
és azzal élni, ki szívemben él.
Az életet napokra nem cserélni,
hisz minden nap csupán futó szeszély.

Én úgy hittem soká, hogy abban élek,
mi élnem – s halnom – elrendeltetett.
Az üdvösségben benne volt a véték
s a bűn szentelte meg az életet.

Én nem tudom már végét a valónak,
hogy homokon vagy vízen-é a csónak
s hogy hol kezdődik álmaim világa.

Mit tüzes billoggal szívembe éget
a költészetre rálegyintő élet:
csak holmi kriksz-kraksz, vérző rózsza ága.

Nyári vigalom (1999)

Izmainkban a nyúliram.
Izzadt agyunkon kandi szeplők.
Bordáink közt a nyár suhan.
Piros a kedvünk, mint ki meglőtt.

Élj, metafora-dzsungelünk!
Éljetek, szép üres tirádák!
Jobb helyre úgysem lelhetünk:
minek nekünk három kívánság!

Istenfélelmünk tárgytalan bár,
megtartjuk szertartásainkat.
Teli a szív, kövér a hombár.
Vén, lomha bolygónk egyre ringat.

Nincs halál s nincs feltámadás.
Napunkban nincs fogyatkozás.

Szavanna (Meszleny Lászlónak, 1999)

Megzabolázták álmainkat.
Nem áztat vágy, sem ámbraillat
s szívárványos remény sem áztat.
Élünk, mint szavannán az állat,
mintha elhulltunk elmaradna.
Bennünk is fű, bokros szavanna
s bokrosodik a halandóság:
ámbraillatú balga jóság,
zsákmányra éhes enni-vágyás.

Talán egy más világra várás,
ahol a vágyon semmi zablá,
szívárvány jó az esős szakra...
Ám szavannánkon más az ábra.
Oroszlánszag van. Semmi ámbra.

Szon (2000)

Csend,
éj.
Csent
kéj.

Rőt
árny:
lőtt
lány.

Folt,
mag,
nesz.

Volt,
van,
lesz.

Gépszonett (Osztoivits Ágnesnek, 2000)

Ki gépbe ver szentséges szonettet,
káromol, de bocsánatra számít.
Kárhozattól az ártatlan retteg
és vezekli „vont litániáit”.

*Aki vét a Szép parancsa ellen,
azt szajkózza, mi a korparancs.
Tivornyáin nem kísérti Szellem
s nem kontrázza kebelbéli brancs.*

*Aki mindennek fölötte áll
s nem izgatja szétmálló morál,
tehetné bár: nem szól, nem pöröl –*

*csupán tudós gépével cseveg
s minden más a rostán kipereg.
Ír és töröl. Prüntyög és töröl.*

Békekötés (2001)

*Ne játssz velem – jó? – Trianont.
Szívem hasztalan harmadolnád.
Ki lakná be e fura hont,
ha más mellkasban ver az ország?*

*Marcangolják Erdélyemet,
kínzó fejfájás Felvidékem.
Bácskai humuszom befed,
s tovaúszom clevelandi égen...*

*Ha egyben nem maradhatok
édes kedvedre elenyészve,
ne ítélj töredékben élnem.*

*Rímrögökbe botolgotok;
vágyam egy hosszú, léha béke –
ne hagyd, hogy így essék a végem.*

THE HISTORY OF THE

REIGN OF

CHARLES THE FIRST

BY

JOHN BURNET

OF

THE UNIVERSITY OF OXFORD

IN TWO VOLUMES

LONDON

Printed by J. Streater, at the

Sign of the Anchor, in

St. Dunstons Church-yard

1704

By J. Streater, at the

Sign of the Anchor, in

St. Dunstons Church-yard

1704

By J. Streater, at the

Sign of the Anchor, in

St. Dunstons Church-yard

1704

By J. Streater, at the

Sign of the Anchor, in

St. Dunstons Church-yard

1704

By J. Streater, at the

Sign of the Anchor, in

St. Dunstons Church-yard

1704

SZONETTREGÉNY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Szonettregény (Zitának, 1991–1992)

(1)

Önéletrajz minden sorod,
terhelő vallomás, melyet
fölhasználhatnak ellened
s még fellebbezni sincs jogod;

fütyörészve a kalitkában
úgy váltják egymást a napok,
lassan már nem is gondolod:
odakint nagyobb tágasság van;

összeolvad a két világ,
helyzeted nem tűr létvitát –
egyetlen tény: a pántolat;

nem vágy szemed, hogy látva lásson:
haszontalan vagy, mint a rácson
szanaszét hagyott ujjnyomat.

(2)

Szanaszét hagyott ujjnyomat
elárverezett bútoron,
sok tovaillant alkalom
népesíti be múltadat;

romokban annyi büszke szándék,
félbemaradt bábeltorony –
fűszál nő porló ormokon:
gyarló engesztelő ajándék;

meg sem érdemli tán, hogy álljon,
lélek se jár e hold-világon –
olykor egy kóborló lovag;

nem fülel senki, hátha tüsszen
hajszolt álmoktól fölhevülten
kitakarózott gondolat.

(3)

Kitakarózott gondolat
borzongja életre a hajnalt
nyöszörögve egy sápatag dalt,
melyre nincs basszus-cáfolat;

nem rögzítheti partitúra,
karmester-pálcát nem vigyáz,
nem rendíti meg báva gyász:
derűvel néz a tengertúlra;

nem keres büntársat a szóban,
hallatán minden büszke szólam
szégyenülten eloldalog;

s elkergetvén a Fényhozót,
rabtartója sötét bozót:
csapást követni még konok.

(4)

Csapást követni még konok,
nem tűr magán nyerget, se zablát,
szemellenző sem óvja, mit lát,
abrakért nyála nem csorog;

futását tikettek se mérik,
vékonyába nem tapos zsoké,
győzelme nem lesz másoké,
mígnem fölszántják majd a prérit;

ne dézsmálj magtárt, szénaboglyát:
tolvaj társaid mind befogják –
rémhírt susog az éji szél;

vakon végzed tán, bányalóként,
koncertet adnak csörge csillék:
robban a ritmus, rím zenél.

(5)

Robban a ritmus, rím zenél
gerjesztve végtelen vigalmat,
vége-hossza nincs már a dalnak,
el nem halkul, míg ember él;

nagy becsük támad nótafáknak –
siketnémák is tisztelik:
képességüket elhiszik,
ellenük nem szól néma látszat;

hullik az ember, nő a véreb,
ahonnét száműzve az ének,
harc és gyűlölség újraéled;

nem danáz énekes halott –
kacér legyek és szúnyogok
kínálkoznak a lámpafénynek.

(6)

Kínálkoznak a lámpafénynek
Éva lányai és buján
pillognak minden hím után,
régi vágyak új édenének

ígéretével – s mert a kígyó
hüllőházakba zárva él,
nincs többé lángpallosveszély,
mégse sóhajt fel Ádám: így jó;

kiűzelve és folyton űzve
kiűzetőt vet földi tűzre
örökre elbukván a tétet;

s bosszúszomja rá visszaszáll:
kert-játékait játssza bár –
mögöttük elfedve a lényeg.

(7)

Mögöttük elfedve a lényeg:
paravánok rikítanak –
rájuk pingálva tűz a nap,
reflektorozzák talmi fények;

zsinórpadlásról hull a por,
allergiás sugó harákol,
kitörni vágyik szűk lyukából:
térdeknek sügni kész pokol;

a páholyokban mindeközben
rafinált szoknya széle lebben,
kis kacsó vaskos kézhez ér:

szép a lélek és szárnyaló,
megelevenült vízió
az elixír, mely mégsem él.

(8)

Az elixír, mely mégsem él,
hírével, hogy van, mégis éltet
elodázuán a durva véget –
mégiscsak több a semminél;

s hogyha a vég mégis közelget,
mért is kérjen bocsánatot:
semmit se kért és nem kapott,
nem ígért múltatlan szerelmet;

figyeld: ha kérdezed, kitér –
nagy bölcsessége így mit ér:
semmit se mond, ha társalog;

s hogy kicsikarhass bármi választ,
szolgáltatnak tán némi támaszt
zsigerből jött varázslatok.

(9)

Zsigerből jött varázslatok
fenntartással a lét iránt
egy fordítottat, egy simát
váltogatva fűzik a láncot,

hogy rakoncátlan kromoszómák
kénye-kedvének alávetve
csodálkozz immár mindenekre:
porciózuán a rossz s a jóság;

jövendőt ők rendelnek néked:
borúra derűt, rútra szépet,
tivornyáidra másnapot;

kábít e törvény, mint az éter:
csak a lázongás és a kétely
hívogatnak egy más napot.

(10)

Hívogatnak egy más napot
óvatos anti-napimádók,
kánikulában fázva fázók,
kiket nem fűt forró homok;

ablaktalan szobákban ülve
teóriákat gyártanak
szítva kandalló-vágyakat
eszméiktől barnára sülve;

hallatják fontolt hangjukat,
hogy az ózonpajzs átlyukadt
s programozott félsz, bágyatag frász

terjeng, hogy már-már vágysz is arra:
fedetlen fővel állj a napra –
nem érdekes, hogy odaporkálsz.

(11)

Nem érdekes, hogy odaporkálsz:
forró karok hevítsenek,
ingoványra segítsenek –
nem bűn, ha gyönyörködve szolgálsz

pogány istennőt, akiben
nyoma sincs halálfélelemnek:
átadja a négy őselemnek
magát benne a szerelem;

incselkedik az ég a földdel,
szomját oltja a víz a tűzzel –
nem tehet mindez benne nagy kárt;

igaz, te vízbe fúlsz s elégsz,
égből pottyansz s a földbe mész
hanyatt révülve, kúszva hasmánt.

(12)

Hanyatt révülve, kúszva hasmánt
mámorod majd elpárolog,
krákog a meggyötört torok,
szomj fojtogatja, mint a vaspánt;

füvet rágsz, csevicét vedelsz,
kuruzslót hívsz, ráolvasol,
múltat s jövődöt vizslatol,
fortyogó főzetet keversz;

javasasszonyok praktikáit
boncolod, rontást hogy mi hárít
fejed fölül – hát szopós bárányt

áldozol s borral öntözöd
s ha a kórság kiköltözött,
játszod a nagytudású sámánt.

(13)

Játszod a nagytudású sámánt
tartva a törzsben a hitet:
tudod a vadász-szellemek
kedvét s kivédni vak haragját,

jóllehet már magad sem érted,
mit is rebegsz: az ősz igék
íze a szádban szerteszét
árad, de aggyal föl nem éred;

ám amíg égre száll az ének,
van bizonyság, hogy él az élet –
hamis tanúként egyre kántálsz;

birtokodban a szent szöveg –
s értelmét föl nem fejtheted:
fényre születesz, mégis botorkálsz.

(14)

Fényre születesz, mégis botorkálsz
érzelmek labirintusában
s bár nem hiszel ember-bikákban,
jobb lesz, ha mégis félreállsz,

ha dobbannak a félhomályban
szilaj paták, vadult szívek
nem kegyelmezve senkinek –
bízz Ariadnéd fonalában:

nélküle mit sem ér, ha futsz,
segedelmével tán kijutsz –
olvass rajta, mint a vakok;

s cserbenhagyván memóriád
formálj bár mitológiát:
önéletrajz minden sorod.

(15)

Önéletrajz minden sorod,
szanaszét hagyott ujjnyomat,
kitakarózott gondolat,
csapást követni még konok;

robban a ritmus, rím zenél,
kínálkoznak a lámpafénynek,
mögöttük elfedve a lényeg,
az elixír, mely mégsem él;

zsigerből jött varázslatok
hívogatnak egy más napot:
nem érdekes, hogy odaporkálsz;

hanyatt révülve, kúszva hasmánt
játszod a nagytudású sámánt:
fényre születesz, mégis botorkálsz.

(16)

Fényre születesz, mégis botorkálsz
vaksin, tétován és sután
mészkőbörtön-sötét után:
mi mindent látsz, ha világot látsz;

véznácska lábad egyre reszket,
összeakad és imbolyog:
járni nem egyszerű dolog,
első lépésnél nincs groteszkebb;

s ha már nem táv az utca hossza,
könnyedén jössz-mész oda-vissza
s nincsen, ki még így járva jár,

nem bírsz már akkor itt megállni –
szállni szeretnél végre, szállni:
szárnyaszegett, borzas madár.

(17)

Szárnyaszegett, borzas madár
incselkedik a nyurga széllél:
dacolva békés légveszélyvel
övé a csábos láthatár;

mit sosem lát a földi átlag,
születéssel röghözkötött
(szemükön hályog, szürke köd),
feltárja azt a madártáulat;

de most még marasztalja és
cáfolja a nehézkedés –
földhöz ragadni: tetszhalál;

s vesztegel évezredek óta:
szárnyait bontó sasfióka,
kit fölrepít a vágya már.

(18)

Kit fölrepít a vágya már,
ismerős néki a magasság,
ő a szelídség és a vadság,
lendületének nincs határ;

veleszületett ösztönök
navigálják, míg fenn kereng,
honnán a peckes emberek
szánalmas szegény ördögök;

semmi nincs, mitől félve reszket,
nem riasztják a célkeresztek:
kiterjesztett szívvel vitorláz;

öröm a bajhoz így aránylik:
óriássá növeszt parányit
s eltörpül város, utca és ház.

(19)

Eltörpül város, utca és ház –
innen a Föld is pettyes labda,
gazdátlanul, magára hagyva,
csalogatván, hogy véle eljátssz:

csőröd vigyázva megpörgetse
s kedved apadtán tovaszállva
vakító tejút, csillagláva
emlékeidből ki ne vesse;

lavírozván az égitestek
között, földszülte madárlelked
foglyul ne ejtse semmi más:

mert ha akármily messze érsz
s tudván tudod, hogy visszatérsz –
megistenít a szárnyalás.

(20)

Megistenít a szárnyalás,
fittyet hányatsz a fizikának,
illemtanok intő szavának:
legyél fecske vagy lódarázs,

denevér, lepke, sárkányember –
egyazon néphez tartozol,
szélfúttá kürtök hangja szól,
kedvedet visszafogni nem kell;

szárnyad ha nincs, ragassz magadnak
s repülj, míg felröppenni hagynak –
élvezd a légáram hűsét;

ne higgy átvágott szárnyú bölcsnek,
annak, hogy életedre törhet
harmónia és könnyűség.

(21)

Harmónia és könnyűség:
légből kapott e létöröm,
földindulás és égözön,
holtodiglan hűtlen hűség;

elszakadás, megérkezés,
elrugaskodás, landolás –
s közben a prolongált varázs,
erővel föl nem ébredés;

koncentrálás és szenvedély,
mámorító halálszeszély,
gyönyör, kihíva végétét;

s ha már hontalan lesz szíved
s föld és víz egyaránt kivet:
hazád a tenger-tágas ég.

(22)

Hazád a tenger-tágas ég,
fellegtaréjos óceán,
siklasz a szivárvány nyomán
követve szégyenlős ívét;

véle pirulsz s tűnsz zöldbe át,
sárga leszel s ibolyakék:
darvak kifestőfüzetét
satírozzák a karcsú fák;

színdiktatúra nem szorít –
lesz e tündöklő kolorit
létezésedre áldomás;

kolibri-lényed tarkasága
rátelepül egy hamvas ágra:
életed fénylő látomás.

(23)

Életed fénylő látomás
s kit érdekel fakó valóság:
akárhogy kandikál a lóláb,
megenyhül a lidércnyomás

felülnézetből látva mindazt,
miféle díszletben mozogsz,
mikor a porban lenn csoszogsz
s más dimenziók szomja tikkaszt;

mindig jönnek forgószelek,
hogy a légbe emeljenek
mázsák hatalmát téve tönkre;

lebegő kezdet, lebegő vég –
körülölel a levegőég:
földszintes gond nem húz a földre.

(24)

Földszintes gond nem húz a földre,
felhőt karcolsz, eget hasítasz,
szárnyas heroldhoz hasonlítasz,
kit örömteli hírrel küld le

mindentudó mindenható:
„olvasni tudván álmotokban
holnaptól fogva szárnyatok van,
szálljatok hát, mert szállni jó”;

s míg kétkednek a kishitűek
s nem hisznek szónak, sem betűnek
(ne csalja őket senki törbe),

addig, kik tárt egekre lesnek,
függőleges hívást követnek
mindennél magasabbra törve.

(25)

Mindennél magasabbra törve
szárnyal a lelked, szentigaz,
ám könnyen olvad a viasz
s elpártol tőled a szerencse;

méltóság és tapasztalat
kíváncsigit a szárnyaláshoz,
hiányuk rontó pusztulást hoz:
érted tajtékzik lenn a hab;

ha felröpít egy gépezet,
mit mérnökélme tervezett,
ne hidd, hogy mindenképp állsz;

intsen atyád fontolt szava:
ne torkolljon halálba, ha
napkirálynővel is kokettálsz.

(26)

Napkirálynővel is kokettálsz,
holdherceggel barátkozol,
vonz a menny s izgat a pokol,
egy van, mit kerülnél: a tornác,

honnan se ki, se be – maródi,
báb vagy, ha odacövekel
ez az ízetlen, langya hely,
ahol örök várás a módi;

hívjon a mély, vagy boltos ég,
szárnyad patyolat vagy sötét:
angyali vezényszót rebeg

parancsnokod, ha húz a század –
s kezdete nyúlt agóniádnak,
ha már a lelked nem lebeg.

(27)

Ha már a lelked nem lebeg,
agyad hiába katapultál,
mert amint sós vizekbe hulltál,
felfalnak torkos tengerek;

vergődsz, mint öngyilkos cetek
sekély lagúnákban rekedve,
gyűlölt elemek kénye-kedve
szaggatja cserzett bőrödet;

s ha már azt sírod: úgyis mindegy,
odavan minden féltett kincsed –
elringatnak bölcső-szelek

s álmodsz majd hősies halálról:
tűzes zenitről lebukskázol
s éhes hullámsír eltemet.

(28)

Éhes hullámsír eltemet,
mégis éltet a régi dal:
volt egy édesbús diadal –
másolják szorgos tollhegyek;

s lesz egy férfi, ki nem feled:
mérést csinál és vázlatot –
így lesz repülni újra jog,
élesztve Ikárosz-hitet;

s benépesül a pusztá lég,
hangjegy lesz minden furcsa gép,
mit mesterkéz az égre kottáz;

szavad vigyázza földi város:
nem lehetsz tévedő madárjós –
minden állítmányodban ott állsz.

(29)

Minden állítmányodban ott állsz,
hasztalan nézed idegen
madarak röptét idelenn,
ha gondolatban odafenn jársz;

hiába fürkészed irányát
vonulásuknak, hogyha itt
telnek ki tengő teleid
s nem látod szíved Afrikáját;

s ha mégis, érzed: nem ám holmi
porondmutatvány megtanulni
térkép nélkül is tudni, hol szállsz;

mégse kéne, hogy meghajolj
s pislogj, mint nappal a bagoly:
fényre születesz, mégis botorkálsz.

(30)

Fényre születesz, mégis botorkálsz:
szárnyaszegett, borzas madár,
kit fölrepít a vágya már,
eltörpül város, utca és ház;

megistenít a szárnyalás,
harmónia és könnyűség,
hazád a tenger-tágas ég,
életed fénylő látomás;

földszintes gond nem húz a földre:
mindennél magasabbra törve
napkirálynővel is kokettálsz;

s ha már a lelked nem lebeg
s éhes hullámsír eltemet –
minden állítmányodban ott állsz.

(31)

Minden állítmányodban ott állsz,
bár aki állított, sehol
nincsen: az éjben bujdokol –
ím, kiürült az ősi tárház,

melyből a teremtés merített
létezéshez fantáziát;
lombot hullat a semmi-ág,
harasztja állig beterített;

és most csak nézel megadón
néma gyásszal az avaron,
fájdalmad nem lehet nagyobb;

megállíthatod bár a szíved,
hiába érvek, rejtőszínek:
magad el nem tagadhatod.

(32)

Magad el nem tagadhatod,
meg nem történtté nem tehet
semmi elkésett ismeret,
utólag feltalált okok:

még a csiga is hagy nyomot,
ahogy a fűben tovakúszik –
így leszel kiváltképpen tús itt,
bár túsztartónak gondolod

magad, és tarka álmokat szősz
váltságdíjakról, míg a zord ősz
téged vámol meg – létadód

garasonként lassan behajtva
s miközben fújtatsz fel a partra,
saját golgotád kaptatod.

(33)

Saját golgotád kaptatod
hágva csábító ormokat,
torkodon akad a falat,
amint a látványukat falod;

igéznek pózoló paráznák,
nyálpezsdítő szájszegletek,
férfiasságod felmered
s hogyha töppedtté nem aláznák

folyton – szegeznéd a világnak,
félre véled, fals férfibánat:
úri divatot úgyse formálsz;

tördelik szarvad – így szeged
te is tépázott kedvedet,
midőn a más hitéért jótállsz.

(34)

Midőn a más hitéért jótállsz,
röppen véled a hanta-hinta,
ez is oly falra-borsó, mint ha
vásári díszhordókon ágálsz;

fillér csördül letett kalapba,
jutalmad taps és tisztelet
s perc múltán már felejtenek –
hagyd hát a tósztot szépen abba:

kontót nyiss és szerezz hitelt,
ne hidd: időd hiába telt,
amíg elnyelt a pincegádor;

hűsre-hűségre hajlamod
őrzi a csapot és papot:
leragadt vándorprédikátor.

(35)

Leragadt vándorprédikátor,
kuksolva sámlibiblián:
léket ver benned a hiány,
habár a vakhit felnyalából

abban, hogy egyszer osztanak
mennyek honába vízumot
s jogosító pecsétnyomok
honosítják a hontalant;

s eljő a nap, mit várnod oly jó,
felnyílik lassan a sorompó,
s a vámőr rábólint: igen;

addig előleg-élted éljed:
kiporciózott örökélet,
lakoma kenyéren s vizen.

(36)

Lakoma kenyéren s vizen,
bőröd pergamenné aszó,
verset tetovál rád a só,
késő koroknak így izen;

vizslatod hűs oázisát
éltednek – s nincs rá opciód,
majszolsz egy száraz rozscipót,
verdes a lappadt hátizsák;

fata morgána elkerül,
tevéd hátán az ördög ül –
nem firtatja, mi fáj, mi nem;

tűz rád az égi piromán
s baktat a bágyadt karaván
tengődve kétségen s hiten.

(37)

Tengődve kétségen s hiten
palotád szökken harmadnapra
s hálálkodó nagy áldozatra
virágmáglyát rak sebtiben

háznépe a vár tövében,
illata messze kunkorog,
megdicsőül az orrotok:
krumpli, karvaly, fitos, törékeny;

dúsan terített asztalok,
pecsenyék várnak és borok
kifulladásra a fürge táncból;

s ha már a bú-baj elmerült
és az ünnep beteljesült –
szétszéleszti nyáját a pásztor.

(38)

Szétszéleszti nyáját a pásztor:
hulló csillagot nem követ,
nem lesz bojtár, se szent öreg –
nem vonzza már idilli mámor;

nem költözik sem költeménybe,
sem bölcs könyvekbe – nekivág
látni: meddig ér a világ,
Árkádiának van-e vége;

s Athén falán belülre érve
szétfoszlik minden régi érve –
füst marja, hogyha hull a könnye;

más dala rég elég neki,
az ég alját se kémleli –
bár e böjtnek meglesz a böjtje.

(39)

Bár e böjtnek meglesz a böjtje,
termékeny ez a koplalás,
mely a szándéknál fogva más
s nem pányvázta ki kényszer örve;

módjára nincs biztos recept –
az is lehet, hogy belepusztulsz
vagy legalábbis belepistulsz
s túl magas lesz az egyszeregy;

lehetnél éhségstrájkoló,
szerveid ellen lázadó:
képzelt fegyvered csőre töltve;

korgó gyomorral, kongó aggyal
eljön érted egy lenge angyal –
indultok, kart a karba öltve.

(40)

Indultok kart a karba öltve,
kattog alattad a vonat,
benne látod az arcodat –
diszkrét cinkosotok Velence;

sikátorok, kanálisok
díszleteiben gondolázva,
kapualjakban bőrig ázva
tegnapi éned hurcolod;

ívelt fahídon óv a villám
s következhetnek csupa hullám
éjekre léha nappalok;

s ott, a fövényes Lidó mentén
letisztul bennetek a törvény:
téged akar – s őt akarod.

(41)

Téged akar s őt akarod:
párbarendezett vágy, amely
kirekeszt, amíg fölemel,
vihart támaszt és haragot;

s ez az önzés nem holmi szellő:
ciklon, tornádó, hurrikán –
átgázol érven és imán,
ha már a testben szívig megnő;

áradás, zabolázhatatlan;
tűz, tengerrel is olthatatlan:
magát perzselni sem szabódik;

s ha az extázis elcsitult,
lesztek a jövő és a múlt:
tükörképed társul szegődik.

(42)

Tükörképed társul szegődik,
hiába zúzol tükröket
s eszelsz ki fondor trükköket:
palástolhatsz, de úgyse szépít

ez meg senkit, kitől a szépség
öröktől fogva idegen –
ősi mesterek ridegen
arányait márványba vésték;

s aggass magadra göncöket:
hercegnőd majd vagy herceged
lecsupaszít a póre bőrig –

ott leszel védtelen-magad
s valódi képed hű marad
hozzád a legvégső időkig.

(43)

Hozzád a legvégső időkig
jönnek feslett és fess szavak,
pongyolák s egyben pontosak,
kristályos fényűtől a blődig;

hol zuhognak, hol szállingóznak
s uralnak, bár uruk te vagy –
magadra immár úgyse hagy
e szakadatlan zarándoklat;

csak itt lehessenek körödben:
elvannak maguk, míg te közben
cifra botodat faragod;

pedig tudják, hogy semmi másra
nem valók, csupán számadásra:
magad vagy minden alanyod.

(44)

Magad vagy minden alanyod,
habár a nyelvtant megtanultad,
igaz, e tárgyat mindig untad:
általa nyersz kapaszkodót,

midőn a sarkából kifordult
minden: utunk oly úttalan,
Arkhimédesz is nyugtalan,
bölcs pergamenre balga por hullt;

s egyedül vagy, ha társaságban
nyüzsgösz, vagy hosszas áltatásban
hűtlenné lett barátokat vársz;

beszélj bár második személyben,
nem segíthetsz e gyöngeségen:
minden állítmányodban ott állsz.

(45)

Minden állítmányodban ott állsz:
magad el nem tagadhatod –
saját golgotád kaptatod,
midőn a más hitéért jótállsz;

leragadt vándorprédikátor:
lakoma kenyéren s vizen,
tengődve kétségen s hiten
szétszéleszti nyáját a pásztor;

s bár e bőjtnek meglesz a bőjtje,
indultok, kart a karba öltve:
téged akar, s őt akarod;

tükörképed társul szegődik
hozzád a legvégső időkhöz –
s magad vagy minden alanyod.

(46)

Magad vagy minden alanyod:
univerzális egoizmus
csontketrecére rózsaszín hús
tapad; gyanúsan bazsalyog

rád egy-két házias vadállat,
elragadó ragadozó,
mócsing hasukba nem való –
igényesek: téged zabálnak;

értük növeszted rostjaid
felkínálván a húst, amíg
be nem hódolnak böjtparancsnak;

étvágyaid, kéjvágyaid,
arcmásaid, képmásaid,
névmásaid rád visszahatnak.

(47)

Névmásaid rád visszahatnak,
telibe sújt a bumerángod,
karmod-körmöd hiába rágod:
álmodban kiszolgáltatott vagy;

csikordulnak a vasfogak,
szájad szélén a rozsdafoltok
megutáltatják majd a csókod
korrodálván a vágyakat;

elcsitul minden, ami láz:
tejet áhító amiláz
odavet nyálcsorgós koroknak;

játszó kedved is, íme, fogytán,
mogorva, gyermekded aggastyán:
lelkeddel bíbelsz, hogyha hagynak.

(48)

Lelkeddel bíbelsz, hogyha hagynak,
ha le nem törték még bibéd,
léte és hullta: semmiség –
híján is bőséggel maradnak

könnyű csapodár porzóhadnak
kéjesen felkínálkozók,
ám ha az ősz termést hozott,
milyen jövője lesz a magnak;

hímnős lényed egy gömbbe bújt,
nincs jelen és elmúlt a múlt:
mért kísérj körbeszaladót;

csak egy ponton már lenne vége –
elszenvednél cserébe érte
bárányhimlőt és kanyarót.

(49)

Bárányhimlőt és kanyarót
átvésztél, de őrizi arcod
kézjegyüket, hogy eltakarnod
borostával sem volna mód;

cipelve rég letett koloncok
izzasztó kvázi-terheit
dúlt éj ölére hengerít
álmod, s rakoncátlan koboldok

lovacskáznak a melleden,
míg felmentőként megjelen
függönyhasítékban az új nap;

oszlik a félsz is, mint a köd,
bár rikító pipacsmezőt
pettyez a szíveden a tegnap.

(50)

Pettyez a szíveden a tegnap
májusi szeplőket titokban,
libikókáznak, amint dobban
s tűhegyükkel beléje szúrnak;

akupunktúrájukra várva
teletél át dunyhák alatt
pállott párnák, izzadt falak
határolt mértanába zárva;

s most, hogy a kibekelt tavasz
mint egy hirtelen nyúlt kamasz
reád mereszti nagy szemét,

olyan, akár vessző-korodban:
nyújtózol, csontod beleroppan,
cipődben fém-lúdtalpbetét.

(51)

Cipődben fém-lúdtalpbetét,
nyelved alatt fehér kavics,
fájdalmas lépned s szólnod is,
szent félszegséggel vert az ég;

untatnak mondatömlenyek,
tömjénsmogok, trágár fohászok,
pátoszra vágysz és ki nem állod:
sötét angyal szenteltvizet

ráz le ily prüszkölve magáról,
ha még rázni s prüszkólni bátor
megbolygatván szeráf-zenét;

s míg a dicső dalt szertehintik,
kezed ügyében tartod mindig
epilepsziád gyógyszerét.

(52)

Epilepsziád gyógyszerét
naponta kétszer úgy nyeled
nem számolva az éveket,
hogyan nem is ejtheted szerét

elbliccelni a penzumot –
csúfolhatnak a gőgösek,
tudatlan egészségesek:
nincs isten, miért elhagyod;

s ha szól a joviális doktor:
kinőttél görcshozó bajodból –
azt érzed, most egy részed elhagy;

élsz gőgösen, de hol a kincs itt:
reménymentő tabletta nincs, mit
lenyelve ártó démon nem hat.

(53)

Lenyelve ártó démon nem hat
préselt ostyát, de néhanap
szájpaddlásodra feltapad
és a sátán mindent megúszhat:

poklairól nem csalja fel
provokatív különbözős,
teológusi émelet és
hogya két dudás van s egy a hely;

fortyogó gyomor-gyehennádat
sem a megbánás, sem a bánat
nem csitíthatja – doktrínák

jőnek és vettetnek szemétre,
míg lesnek változatlan égre
véled növe dioptriák.

(54)

Véled növe dioptriák
néznek és megcsömörlenek,
tobzódó látványt őrlenek,
muzsika örven klipsodát;

lehunyt szemed mögött a dolgok
igazabban örvénylenek,
uralhatod a színeket,
hozzád kezesednek a gondok;

vesztett hatalmát visszavéve
formává lényegül a szó, de
nem erőltet kevély imát;

ki vagy téve szeszélyeiknek:
vetélytárs érzékszerveidnek
eszenciája a világ.

(55)

Eszenciája a világ
ringó pszeudo-létezőknek,
megszületéssel nem vesződnek,
halálról nem nyitnak vitát;

úgy lejtene medúza-táncot:
köröttük víz sem áramol;
időtlen idők vágya szól
lebbenésükből: vad viháncot

méltóságuktól hát ne várj,
céltalan körtáncukba állj,
jöttment sohasem kritizál – sőt

meghallgatsz, bár selypegve mondják,
balkézzről lett eredetmondát
s nem firtatod a tisztelt szerzőt.

(56)

Nem firtatod a tisztelt szerzőt:
kit érdekel, miféle szerzet
s alanya-é a tiszteletnek –
respektusa apercben eldőlt,

hogy a pennát kezébe vette
kaszabolni a szűz mezőt;
feledvén erényt és erőt
nincs egyéb ítélni tette,

csak amit részrehajlás nélkül
megőriz a papíros végül
s mit le nem írt más senki szebben;

s el is kárhozik véle tüstént
világra híván a Teremtményt,
noha a Mű befejezetlen.

(57)

Noha a Mű befejezetlen,
véget vet néki az Idő,
tengerszint alá süllyedő
kontinenseken szétterülten

vastagszik rajta az iszap
elszigetelve fényt és hangot,
nem vonz oda bűvárharangot,
nincsen, ki eljövőt kiszab

számára – immár más az éra,
friss gabonával telt a véka,
új vér árad az ő ereken;

érdektelen a mélység titka:
mi minden maradt tárva-nyitva
e ponttal lezárt fejezetben.

(58)

E ponttal lezárt fejezetben,
mely nem különb a többinél,
díszes bandérium zenél,
kisikált réztölcsérekben

önfeledt napsuhanc kacag,
rövidnadrágos ördögadtá
félcitromját nem nyalogatja –
nem művel semmi nyálasat;

emlékeinkben úgy ragad meg:
ez a délután volt a legszebb –
egy percre gyermek lett a felnőtt;

s ámbár az élmény tovalibben,
ebben a rusztikus idillben
téged jeleznek mind a jelzők.

(59)

Téged jeleznek mind a jelzők,
a keresztúton merre tarts:
négy égtáj felé négy parancs
széleszti szét a táblaerdőt;

nem tévedsz el, bármerre indulj –
a világ, ami tévelyeg:
nem kívánja a véredet,
ám az se túl izgatja, mint hull;

csínján kövess hamis szavút:
cseppjük nyomán a visszaút
még észrevétlen kanyarog;

útikalandot részletezve
sose falazd a lényeket be:
magad vagy minden alanyod.

(60)

Magad vagy minden alanyod
s névmásaid rád visszahatnak:
lelkeddel bíbelsz, hogyha hagynak,
bárányhimlőt és kanyarót

pettyez a szíveden a tegnap,
cipődben fém-lúdtalpbetét,
epilepsziád gyógyszerét
lenyelve ártó démon nem hat;

véled növény dioptriák
eszenciája a világ
s nem firtatod a tisztelt szerzőt;

s noha a Mű befejezetlen,
e ponttal lezárt fejezetben
téged jeleznek mind a jelzők.

(61)

Téged jeleznek mind a jelzők:
talán elég lesz majd a főr
s nem nyakaz le a szemafor,
nem hordják fejed tálcán delnők

bakter-hétfátyoltánc után,
állomásfőnökné se zaklat,
jegypénztáros vénlány se caplat
nyomodban és nem néz bután,

ha holtvágányra tolt kupéban
szép utashölgygel lel kupléban
felmentő vonat-érkezésig;

s ha a végső szerelvény elment
s nem vezérel lejárt menetrend:
jellemed elkülönбöződik.

(62)

Jellemed elkülönböződik,
ám ettől nem leszel különb:
hány szobrot rejt egy durva tömb,
míg az az egy ki nem lökődik;

lehetsz ezer; s nem vagy, csak egy –
kilencszázkilencvenkilencet
úgy kell magadban eltemetned:
rájuk magaddal hengeredj;

alattad konspirál a suskus,
veledszületett terrorizmus:
pokolgép, mit a Sors időzít;

hiába lángol fenn az Eszme,
nem vagy vevő e drága szeszre:
másnak tavasz, mi téged őszít.

(63)

Másnap tavasz, mi téged őszít:
félrelépnek az évszakok,
általuk vagy felszarvazott –
mégse perelj, akármilyen bőszt,

hisz te is voltál csábító,
életerőddel visszaélő,
dús öregekkel nem cserélő
Jupitert bíráló tinó;

jogerős érv e perben nincsen:
végül is ezt cáfolja minden
játékba feledkező felnőtt;

s nem vigasztal, hogy megnyugvást hoz
estéd, ha közben pattanásos
napkölyök falja vattafelhőd.

(64)

Napkölyök falja vattafelhőd,
sűreje félmarék cukor,
felveri édesszájú kor:
légből kapván teljék a bendőd;

s ha már e harapni-való
végképpen megfogyatkozott,
szájszélekre száradt habot
méhecske környékezne – mert só

ilyen extázist nem csihol,
habár van tartomány, ahol
dacára napszúrásos délnek

korgó sorban lángosra várnak:
nyúlik a tiszta, mint az árnyak,
nyúlnak az árnyak, mint a képed.

(65)

Nyúlnak az árnyak, mint a képed:
közlendőd langy közönybe hal,
hang nélküli visszhang a dal,
ugarra csalt a föld-ígéret;

lővétevő fondorlat ellen
prókátorért kiáltanál,
baleknek lenned sem blamál –
nyúlszíved mégis visszaretten;

nem érlelődhetsz, mint az óbor –
jobban e lélekvámolóktól
adószedő se fosztogathat;

és ha túl gyári dudaszón
nincsen belőled már haszon:
fölpéldányként lajstromoznak.

(66)

Fölpéldányként lajstromoznak,
bagóért vesztegetnek el,
kótyavetyék tárgya leszel,
zsákmánya jószaglászú sznobnak;

s lehetsz kincs is: szerény szegények
korhadó oltár-polcain
dobozva zárult mandolin,
körbevándorló bonbon-ének;

hajónaplóvá válsz örökre
vitorla vászonába kötve –
jeles ünnepen előhoznak

s olvas a kapitány belőled;
ám ha taréjok égre nőnek:
kuszálódhatsz – már nem bogoznak.

(67)

Kuszálódhatsz – már nem bogoznak:
rendhagyó tengerészcsomót
nem tűrnek el tucathajók,
könnyen kardot vagy fáklyát hoznak

s elharapódzhat majd a láng –
neonreklám-fényű kötélzet
hirdet a piacképes égnek
s hinné, hogy vevőre talált;

hasztalan bátyáz körbe törvény:
biztosítás vagy tőzsdekötvény
ellent nem áll tengernyi vésznek;

s ha túlélisz pár robinzonádot
s régi világod nem találod:
örülj, ha rajtad át nem néznek.

(68)

Örülj, ha rajtad át nem néznek
szigorú átvilágítók:
szépségflastrommal élni jobb,
mint a figyelem bűvkörének

sugarán túl húzódni meg,
hol a pillantás elenyészik
s el nem érhetnek az Egészig
sugárzó résztekintetek;

pogány napfő vagy szakramentum:
közel légyen az epicentrum
s ha fölemésztett – bánja kánya;

lökhajtás-hit röpít előre,
nem emlékszel, mi volt előtte,
nem érdekel, mi jó utána.

(69)

Nem érdekel, mi jó utána,
bár vezekelni is te fogsz –
talányként mért életnyi hossz
vágható bármikor kukába,

ha úgy döntöttél, hogy kiszállsz
s őrljék tovább nélkülöd,
nem keresed a kedvüket –
ne zsaroljon, ki megaláz;

hiába kódex és morál,
ha a sorompó másnak áll –
nem élhetsz így, átabotába’;

s ha jólszituált főügyészek
szájából „élet” az ítélet:
el lesznek küldve a csudába.

(70)

„El lesznek küldve a csudába,
ha sokat szőröznek maguk,
nyissák meg végre a kaput
és ne nézzenek ily utálva:

egy anyagból valók vagyunk,
csak a Szellem járt más úton,
minket egy ábránd súlya nyom,
csak lassacskán ocsúdhatunk,

maguk meg minden féltenek
tőlünk: e négy-öt évtized
kirótt már ránk elég adót...”

– arcukon undor s kétely ül
s bámulnak rád értetlenül
megfáradt érted fáradók.

(71)

Megfáradt érted fáradók
gondjaik' nem emelve köbre
kiraknak végül a küszöbre
s csapnak egy csöndes dáridót;

előírt könnyörületesség,
költségvetési árvaház
kósza álmokat nem vigyáz:
otthonodban mindenki vendég;

orrcsontja bánja, bárki heccel,
lelencező időkre edzel –
dupláját kapja, hogyha elköp;

s ha Makarenkó mégse büntet –
pofonjának hiánya üt meg:
legcsekélyebb így lesz a legtöbb.

(72)

Legcsekélyebb így lesz a legtöbb:
magad légy érlelő humusz,
nincs más esélyed posztumusz,
sarjad a fű, a flóra megköt;

nyughelyed lesz egy arborétum,
sírkertészed növénytudor,
nem nő fölötted vadkapor,
nem lesz belőled népi szérum;

nyírott pázsitra hull a vackor –
arra szorít e korcs, e vad kor,
hogy sietted a Vízöntőt;

s ha késne a korforduló,
tűnődni rajta nem való,
mit döntenek rólad a döntők.

(73)

Mit döntenek rólad a döntők,
döntetlendöntő büntetők,
totógyilkos sötét erők:
nem fürkészik ki ólomöntők,

zacban olvasók, csillagértők;
ha rajtuk múlik, nem szakad
szegény fejedre majd a bank,
nem méregetnek luxuskéjű nők:

mennyire képesít a lutri,
lakod villa vagy vályogputri,
kerted japán vagy fűzbozót;

fogat-fogért fogadni fognak:
határozatlanok haboznak
s határoznak határozók.

(74)

Határoznak határozók,
évelők mind a névelők,
nemek a hímek és a nők,
nyelveik ragasztékolók;

indulatod kottázza le
kimetszett nyelvű filmzene,
betűt könnyez a sztár szeme:
kiírják, mit is láss bele;

gumifalú kastély a nyelv,
visszarúg neológus-elv:
új szájak színak régi emlőt

s marcangolják stukák stikában –
ne higgy örök stilisztikában:
téged jeleznek mind a jelzők.

(75)

Téged jeleznek mind a jelzők
s jellemed elkülönбöződik:
másnak tavasz, mi téged őszi,
napkölyök falja vattafelhőd;

nyúlnak az árnyak, mint a képed,
főlöspéldányként lajstromoznak,
kuszálódhatsz – már nem bogoznak,
örülj, ha rajtad át nem néznek;

nem érdekel, mi jó utána:
el lesznek küldve a csudába
megfáradt érted fáradók;

legcsekélyebb így lesz a legtöbb:
mit döntenek rólad a döntők
s határoznak határozók.

(76)

Határoznak határozók
s megírja holnap majd a közlőny,
bifláz a plebs – nincs hova szökjön:
beérik URH-adók;

vágyik az elveszett vadonba
világos veszélyek közé –
ridegen magaslik fölé
a paragrafus-katakomba;

mentőöv lesz-e, mondd, a jog,
ha leterít egy jobbhorog
s nyakadra ujjak kulcsolódnak:

ellened-érted napra nap
(mint fölöttük a boltozat)
fáradt homlokok ráncolódnak.

(77)

Fáradt homlokok ráncolódnak,
laposakat pislant a szem,
ásító foghíjas terem
félkörében bolyong a holnap;

otthon a spalettát becsukják,
vacsorapára lengedez,
forog a jólismert lemez,
kiporolják Jancsit, Juliskát,

majd a család asztalhoz ül,
csip-csup ügyekben elmerül
s szól a legkisebb: „anyu, nézd csak:

apu nyomkod a híradóban!" –
úgy tetszik, szemernyt se moccan
estébe indázó ülésszak.

(78)

Estébe indázó ülésszak
túlóráztatja a büfést,
leadták rég a rendelést:
valami medvebőrre isznak;

tele az asztal féldecikkel:
hogy melyik tábor dönti le,
kisül majd – „öntözd csak tele,
hátravan még egynéhány cikkely

s valaki mindig ünnepel –
kocsmák között szentély e hely:
szmokingot ölts, fehér zsabót”;

ködlik a szála, művi éjbe
ki-kiszökdösők szenvedélye
gomolygat lusta füstadót.

(79)

Gomolygat lusta füstadót
maga előtt a hazabölcse,
almává nő a más szemölcse
szemében; nála senki jobb

nincs: őrá várt az istenadta,
legyen feje – vezesse csak,
veszteség minden pillanat
nélküle; úgyis szűkre szabva

országglása és élete,
érte izgul egy félteke –
esti imádságodba sződd be;

így ha felbukkan hirtelen
(köztünk járó történelem):
bókol a házelnök előtte.

(80)

Bókol a házelnök; előtte
pajkoskodik a sok csibész
csitri és lurkó – „józan ész
agyuk járását hogy kövesse:

beszédjüket sem érteni,
mást tudnak szépnek, mást igaznak,
a végén még szégyenbe hoznak:
ártalmas ránk minden zseni,

ártalmasabb, mint egy sereg
ostoba hőzöngő gyerek,
viszkető fullánkú darázs” –

ügyelni kell e lágy időre:
matat a kéz, de egyelőre
békén hever a kalapács.

(81)

Békén hever a kalapács,
körötte forgács és zománc:
állt a bál, örvénylett a tánc,
nem használt jó szó, sem tanács;

s most, hogy a rend, ím, helyreállt,
láthatod: hoppmester a talpán,
úr a rábízott birodalmán,
zendülést és anarchiát

nem tűr el ő; puccsista osztag
ilyen legényt meg nem zsarolhat:
ügyeld szavát, hogy látva láss;

medret szabott a tiszta habnak –
sugárzó diadalt arathat
bőrkravátlis adóharács.

(82)

Bőrkravátlis adóharács
uraknak választott mennyország,
nyulaknak jutnak mind a torzsák,
terveket szó a főszakács:

felvirrad majd a körvadászat
nyirkos hajnala, sólymokat
röptet az önfeledt csapat,
hujjózás tölti be a házat;

s hiába esdeklő szavak,
ne szánj golyóérett vadat:
szívd le a vérszagot tüdőre;

jósolható e móka sorsa –
kié a menny, kié a torzsa:
eldöntetett már jó előre.

(83)

Eldöntetett már jó előre:
determinista nem leszel,
itt folyvást rögtönözni kell,
nem bízatsz semmit az időre;

meg sem lep, hogyha lelepleznek:
leplezel ártatlan lepelt –
ha már az élet félrenyelt,
ez a fuldoklás lesz a legszebb;

hálát mutatsz bakód iránt,
míg alólad sámlit kiránt:
legkevesebb, mit néki nyújthatsz;

s ha végső piactereden
életben ér a kegyelem:
ábrázatodra fagyva únt dac.

(84)

Ábrázatodra fagyva únt dac
s felzaklatva mögöttes ország:
határfolyókat úgy ugorsz át,
hogy paraszthajszálon se múlhatsz;

túlélve békés puccsokat
s véres konszolidációkat,
immunissá tesz az erőszak,
nem marcangolja húsodat

bűnöket megtorló madárhad:
sosem elég késő a bánat –
majd ha már végképpen kinyúvadsz;

*fürge óra potomra jár –
sakkban tart belső házszabály:
ellenzékedbe nem vonulhatsz.*

(85)

*Ellenzékedbe nem vonulhatsz –
fájdalom, nincs átülni mód:
elsorvadtak a frakciók,
jámbor körmondatokba fulladsz;*

*kenetteljes alteregóid
tökélyükben is sportosak,
nyakkendőtűk csillámlanak
s csillansz te is, ha szólni szólít*

*elusorsosod – bátran kiállj
hirdetni: szabály az szabály,
éljenek bölcs szabályozók;*

*s ha a biztonság buktatóit
jelző hang felhánytorgatódik:
kontra-éveid elhalók.*

(86)

*Kontra-érveid elhalók,
diadalt ül harsány rekontra,
halvány esélyed sincs a koncra,
elmaradt reményfutamok*

*tépázzák csekély sanszaid,
nem evickélsz be vigaszágon,
bármit sugall egy pimasz álom,
Fortuna rád sem kancsalít;*

holott üdvös metódusok,
guruk s önjelölt Krisztusok
ütnek a fejedbe szöget;

szmog fölött ívelő szivárvány
létén tűnődsz s busongsz hiányán –
előnt a hömpölygő szöveg.

(87)

Elönt a hömpölygő szöveg,
betűtől bélpoklos világ
naponta nemz új bibliát,
míg a Teremtő szendereg;

gondolatunk volt egy tucat:
ezt variáljuk, pántlikázzuk,
spanyolviaszkot feltalálunk
heurékázva napra nap;

rezdüléseiben él az ember
s ha féltében rezdülni sem mer,
tánca csupán szoborbalett;

annyi az új evangelista:
látkörödből kilóg a lista
türelmedet sarcolva meg.

(88)

Türelmedet sarcolva meg
írnak elő birkatürelmet
érinthesetlen oszlopszentek,
ostorozván a népeket:

miért nem szállanak magukba
feledve hiúságokat,
kicsinyes, önző vágyakat,
szertelenséget vágva sutba;

ím, az ő életük a példa,
magasztalóknak könnyű préda:
így lesz tökélyből egyre jobb;

s cserébe, hogy a Szent Embernek
táplálékát előteremted:
árnyalnak módosítószők.

(89)

Árnyalnak módosítószők,
hogy lassan már Napot se látsz
s legfeljebb holdidényre vársz –
az sem lehet nálad fakóbb;

jóllehet parázsló reményed
életben tart sokadmagaddal
parolázván csalóka tannal:
minőségbe csap mennyiséged;

mégis tudod, hogy epizódra
szerződtetek, pár szíre-szóra,
hiába csattognak csapók;

nem ragadhat az ihlet el –
korlátlan úr a producer:
határoznak határozók.

(90)

Határoznak határozók,
fáradt homlokok ráncolódnak,
estébe indázó ülészak
gomolygat lusta füstadót;

bókol a házelnök, előtte
békén hever a kalapács:
bőrkravátlis adóharács
eldöntetett már jó előre;

ábrázatodra fagyva únt dac:
ellenzékedbe nem vonulhatsz,
kontra-érveid elhalók;

előnt a hömpölygő szöveg:
türelmedet sarcolva meg
árnyalnak módosítósók.

(91)

Árnyalnak módosítósók
s módosulnak arányok, árnyak:
elmozdulnak a nők, a tárgyak
s el is hagynak előbb-utóbb;

színeidtől megfoszt az alkony,
körvonalaidtól az est,
nincs lámpafény, minél keresd:
mihez képest fordulhatsz sarkon;

látni tanulsz a bőregértől
s szerelmes tündérmesékből
éjszakai vadászatot;

*felfalod zsákmány-kedvesed
s tőle el nem térítenek
módosító javaslatok.*

(92)

*Módosító javaslatok
örvén avatkoznak beléd:
lincselésedhez épp elég,
hogyha a bal kezed a jobb;*

*mércéül véve ósdi szabványt
kifent olló méretre nyes;
sosem lehetsz itt felperes –
szemöldöködre húzd a sapkád,*

*ki ne kémlelje senki azt, hogy
minek falaz e puszta homlok
s miféle láztól vet lobot;*

*ha feltérképezett a Cég,
gondjuk lesz rád: elvű vicék
betöltik éjed és napod.*

(93)

*Betöltik éjed és napod
megrendszabályozott csodák,
faltól-falig elégiák,
elbarikádozott románcok;*

*s ha rádköszönt az alkalom,
kivonatolva adnak el:
rajzfilm és képregény leszel
Miki egérrel egy lapon;*

dőréen dugába dőlt világok
hamvait a temetőárok
tán befogadja – átkozott

legyél, ha könnyet ejtesz érte,
hisz csiszolgatni meg nem érte:
régi önmagad elkopott.

(94)

Régi önmagad elkopott,
semmivé olvadt, mint a szappan,
zubogsz a szennyecsatorna-habban
s piperepolcra álmodod

magad szagos holmik közé,
hol a csábítás trükkje készül
s testnedveid kened merészül
hószín combok s nyakak köré;

ám az áldozat hasztalan, ha
forró karját nyakadba fonva
nyers illatokra vágy a lány;

ezt az odórt nincs mód elűzni –
abban lehet csak bízva bízni:
változékony a szélirány.

(95)

Változékony a szélirány,
felajzott bádoggakasoknak
fordulatos időket hoznak
szélrózsaszirmok; nincs hiány

perelésben – egymásra fújnak
szeles szájak; s a fújolásba
feledkezvén kihűl a kása
s mára esélye sincsen újnak;

álmos eolhárfa helyett
éles hangon süvítenek
huzatos lélekhézagok;

talán a szélcsend visszatérhet:
ábrándozásainkban élnek
kreol és mesztic évszakok.

(96)

Kreol és mesztic évszakok
évszázadokat mosnak össze:
sápadtarcodat hadd fürössze
kormozott félvér napkorong;

reményeid fogyatkozása
még nem a végső alkonyat,
élet áztatja partodat:
bekapcsolván Golf-áramába

sodor a pólusok felé,
úszol feszes hálók elé
s véled öngyilkos halrajok –

gondoskodó tenger melenget
s valószínűtlen visszatérted
esélyeit latolgatod.

(97)

Esélyeit latolgatod
jó életnek és jó halálnak:
éltedben melletted kik állnak
s ha már leszel hűvös halott;

kik játszanak havert, barátot
s kik azok, kik nem játszanak,
kik, akik most nem látszanak
szívüket nem engedve látnod;

álölelés, valódi bántás,
féltő átok és ártó áldás
mennyi volt – s fog még jönni hány;

absztrakcióid cserbenhagynak:
lezárt szempilláidra fagyhat
megdőlt szabály, borult arány.

(98)

Megdőlt szabály, borult arány
érlel új arányt és szabályt
felszámolván a kócerájt,
melyben a lét egymásra hány

sok idejétmúlt lim-lomot,
mindazt, mit sajnáltál kidobni:
avíttágodról vall e sufni –
aki bekukkant, fintorog;

szövetségeseid a pókok:
behálózzák pajtányi sorsod,
nem törődve a tériszonnyal;

ám ha a fészér összeroskad,
a cúgos szabadtéri holnap
viszonylagossá tesz bizonynal.

(99)

Viszonylagossá tesz bizonynal
mindegyik újabb genezis,
relatív az Elmélet is:
súvad, akár fáradt homokfal;

völgyzáró gát tavat dagaszt,
tükrén imbolygó rózsakertek
elterelnék futó figyelmed
hínárkarokról – így maraszt

sziréndal helyett illat és szín
a tófenéken, míg a felszín
népe mereng részvétlen arccal;

teóriák legalja mos,
leszűrt bölcselmük ily lapos:
él a halál, az élet elhal.

(100)

Él a halál, az élet elhal,
szimbiózisban küzdenek,
sebeket kapnak s ejtenek,
beérik múltó diadallal;

ólomkatona-életed
nem tényező e háborúban:
fekszetek majd halomra hulltan
s attakolnak friss seregek;

album őrzi műtermi arcod,
kézbesítetlen hadparancsok
és felvágatlan közlőnyerdők;

dezertálás, rögtön-ítélet:
nem választhatod meg a véget –
vissza ne tarts úgyis lepergőt.

(101)

Vissza ne tarts úgyis lepergőt:
jelképesen csorgó homok
iramát szabályozhatod,
ám öncsalás, ha újrátöltöd;

figyelj inkább minden szemet,
mikor kerül majd legközelebre
újrázhatatlan jelenésbe:
mindig másé a főszerep;

edd, amit ma raktak elédbe
s ne találgass: holnap ebédre
langusztá lesz vagy töklotyó;

rágós a sült, morzsáll a vekni –
sok jogod nincs asztalra verni:
hagyatékod szolid motyó.

(102)

Hagyatékod szolid motyó,
jól befér két fedél közé,
feldagad néhány ínyvivé,
mégsem vált meg a pusztá szó;

ez is, mit fennhangon citálsz,
füzér csupán és nem regény:
harmóniára nincs remény
s idillt hazudni nem kívánsz;

tán elszivárog nyomtalan –
életed így is benne van,
bár olvadékony, mint a hó;

s ugyan a gyöngyök megteremnek:
avatatlan, rabló kezeknek
kagylód föl nem pattintható.

(103)

Kagylód föl nem pattintható,
szikrát vet rajta feszítővas,
egyre megy: ordíts benn vagy hallgass –
nem szüremlik kívülre szó;

távol áll tőled rossz beszéd
s hízelkedő magasztalás:
mint a magáét hajtja más,
úgy hallgatod a magadét;

csak ha üstbe pottyantanak,
nyílsz meg, hogy felszolgáljanak –
pincér terít karjára kendőt;

hallgat a kukta s te is hallgatsz:
zárvány vagy fénylő igazgyöngy az
egyetlen tárgy, mi benned megnőtt.

(104)

Egyetlen tárgy, mi benned megnőtt,
nem törpül vissza – úgy marad:
jégcsapot óv meg így a fagy,
míg jönnek kikeleti szellők;

makulátlan vagy, mint a hó,
aztán bepettyez füst, korom,
lassan hódít az ártalom
s pusztul ki belőled a jó;

prédául isiásznak, csúznak
vet az idő – lassúdan úsznak
szemed taván kis giz-gazok;

s ha elrohaszt az egy-enyészet,
nem kezdi ki túlélő képed:
árnyalnak módosítósók.

(105)

Árnyalnak módosítósók,
módosító javaslatok
betöltik éjed és napod:
régi önmagad elkopott;

változékony a szélirány,
kreol és mesztic évszakok
esélyeit latolgatod –
megdőlt szabály, borult arány

viszonylagossá tesz bizonynal:
él a halál, az élet elhal,
vissza ne tarts úgyis lepergőt;

hagyatékod szolid motyó,
kagylód föl nem pattintható
s egyetlen tárgy, mi benned megnőtt.

(106)

Egyetlen tárgy, mi benned megnőtt,
nem veszhetsz el – már mind te vagy,
megannyi rejtett árnyalat:
fátumod nem ismer veszendőt;

véred fűti a nagy kohót
s szállítja el a kész vasat,
kering a selejt és salak –
vélük telülsz előbb-utóbb;

meddőhányók domborzatán
homokozgat egy kisleány –
értelmét vesztő végtelen

elismeri a vereségét
s magára hagyja kába népét
nyurga bátyád, az értelem.

(107)

Nyurga bátyád, az értelem
felkarolja ártatlan öccsét
megkóstoltatva vele fröccsét –
slukkot is ad, ha kér; leken

időnként egy testvéri taslit,
amit majd később visszakup,
ha a kisebb erőre kap
s füleiből köt helyre maslit;

mégis, ha nem lesz már veled
s „jósorsod” tőle messze vet:
emlékezz rá a végeken;

s te, bátyjaként az érzelemnek,
vigyázod húgod: a szerelmet –
nem nyargalászol féktelen.

(108)

Nem nyargalászol féktelen:
tudod villanypásztor dühét –
nevelő célzatú ütést
nem ér meg holmi végtelen;

élted pepita legelő:
ott delelsz, ahol engedik
és kipányvázna estelig –
egykedvűen pang az idő;

sötét elől homály-karámba
terelnek s vesznek szerbe-számba
hajkurászván a gaz tekergőt;

országnyi kérődzésbe halva
érzed, hogy szemmel tart a Gazda:
ő bocsát föléd védőernyőt.

(109)

Ő bocsát föléd védőernyőt,
szívjóságból felszabadít,
folytonos döntés terheit
vállaidról levéve; mert őt

jelölte gyámodul a Végzet,
a Gondviselés és a Sors:
fölsegít, hogyha elbotolsz
s figyelmeztet, hogy csúful végzed

nem ügyelvén intő szavát –
majd zord atyába bakkan át:
ha te eb vagy, ő lesz a sintér;

s ha már nyűszítve pitizel,
kétkedés nélkül hiszi el:
fölénye nem rideg tekintély.

(110)

Fölénye nem rideg tekintély
meccspartnerednek, félidőre
hogyha lódul emberelőnybe:
játszva tángál el – mit remélj,

ha melletted a veszteseknek
dukáló szívsajnálatot
és rokonszenvet sem tudod:
tribüntől támogatva ver meg

felőrölő ellencsapat
s már azok sem buzdítanak,
kikben rajongást kelt e mez;

száműzve taccsra és fakóba
tréneredtől csalóka móka:
nagyos játékba is bevesz.

(111)

Nagyos játékba is bevesz
olykor, ha hibádzik a létszám
(jelentkező van rá tucatszám)
kis alkapóne; tőle lesz

jogod csinálni gangi genget:
felhatalmaz reá a praxis –
s ellesheted eközben azt is,
hogyan tartsd fenn a bandarendet;

nem kell az első szóra lőnöd –
amitől főnök lesz a főnök:
ravaszt megbénító finesz;

nem fecseg, csak ha már muszáj,
ám akkor nyelve meg nem áll:
szabados száján nincs retesz.

(112)

Szabados száján nincs retesz,
adomázik a zurnaliszta,
nem fesztélyezi most a lista,
tényezőket sem rendszerez

mások ízlelőbimbájával:
árulkodó egy kézirat,
elszáll a szó, de megmarad
a pigment és fajára rávall –

ám most az est fénypontja ő:
bátorság, szellem, ész, erő,
puritán dőmban csipkeszentély;

nagyvonalú és toleráns,
feledve parancsolt tanács:
nem hajt, hogy elvei szerint élj.

(113)

Nem hajt, hogy elvei szerint élj –
magadtól is rákényszerülsz:
ha már ülnöd kell, fényre ülsz,
sötétzárkában mért kerengnél;

fürdőzzél inkább dicskörében –
rád is vetődik pár sugár:
gyorsan illan a karcsú nyár
s örökre nem lelsz zúzos télben;

ha nem vinne e lendkerék,
épp úgy értelmed vesztenéd,
mint a sarokba állított szél;

nyakadra ő csavart fejet,
ezért lett mindenekfelett
kedvében járni áhított cél.

(114)

Kedvében járni áhított cél
kedvesednek – hisz kedvesed,
s ne szegje az sem kedvedet:
bárki más inkább, mint te tetsszél,

ha a kedélye épp borús,
mert az időjárás szeszélyes –
frontok közé szorult az édes,
jobb lesz, ha te is háborús

előkészületekbe fogsz,
selymes lövészárókba szoksz:
pergő szótűzre sem pereljél;

tépésnek jó a fehér zászló,
ne légy alázott, sem alázó,
hogy igényének megfelelőjél.

(115)

Hogy igényének megfelelőjél,
riszálod farktollad előttte,
kegyébe fogad egy-kettőre,
kebelén annyi kedvenc elfér,

mint ahány szőrszál pöndörög:
könnyed áztatja tövüket,
izzadt és síkos, de meleg
bőre – az udvarlás örök

s alkalomadtán kölcsönös,
bár mindkét oldalról önös:
egyik fél sem lehet szabad;

véle kélsz reggel s fekszel este:
publikum tetszését keresve
összehordasz hetet-havat.

(116)

Összehordasz hetet-havat,
hét- és hónapszám gyűl halomba
napi normád: nincs rajta plomba,
irattárok vastagszanak

általad; s minden évfolyammal
jobban titkosít az idő:
indulatodban nincs erő,
haragod, kedved csendben elhal;

elmúltod ész- és szíürevétlen,
nem is jajong a veszteségen
napamasszony, se gyászos ágy;

bálványozz bátran idősb mestert –
mért dőlne romba a lovagrend
rájőve: fantom volt a báty?

(117)

Rájőve, fantom volt a báty:
hová lesz a példa és tekintély,
akire titkon feltekintsél –
hány előréklött tőle-tárgy

fosztatik meg a bűverőtől,
rajtuk a jelszó megkopik;
bolyongsz asszonytól asszonyig
tétován; mit várj az időtől:

nem súg öblös fivéri hang,
előtted járt tapasztalat –
megtagad és magadra hágy;

meg sem született s már halott:
mind a tieid a csajok
s késő – végelgyengült a vágy.

(118)

Késő – végelgyengült a vágy,
utolsó kenet sem segíthet,
csodagyökérnek és kenőcsnek
sem békül ágyék s nászi ágy;

baldachinok és budoárok
csipkéje fölösleges luxus,
érdektelen a szexturizmus,
közömbösek a thai lányok;

ha már a bűn esélye veszve,
kis erkölcsstant papírra vetve
agyalsz ki új tilalmakat;

impotens potentát-dilemma:
szenilis lett a törvény atyja –
vagy éppen gyermekded maradt.

(119)

Vagy éppen gyermekded maradt
régi terved: felnőtti végre,
nem várni altató mesékre –
s e vágyad is mesékbe csalt;

volt-egyszer-hol-nem-volt a kezdet
s biztos megboldogul a vég,
mára tán ennyi épp elég,
szüléd kezét is eleresztet:

magad kelj álmon-poklon át
hetvenhét tenger vándorát
szégyenítőn; választott felhőd

vattakétellyel nem borít be:
felébredned vajon segít-e
egyetlen tárgy, mi benned megnőtt.

(120)

Egyetlen tárgy, mi benned megnőtt:
nyurga bátyád, az értelem,
nem nyargalászol féktelen,
ő bocsát föléd védőernyőt;

fölénye nem rideg tekintély,
nagyos játékba is bevesz,
szabados száján nincs retesz,
nem hajt, hogy elvei szerint élj;

kedvében járni áhított cél
s hogy igényének megfeleljél,
összehordasz hetet-havat;

s rájőve: fantom volt a báty,
késő – végelgyengült a vágy
vagy éppen gyermekded maradt.

(121)

Vagy éppen gyermekded maradt
vagy visszaifjodik az ember
csordultig telve játékkedvvel,
amint fölötte elszaladt

az idő; hányadik kölyökkor
szédíti: nem számolja már,
gördül vagy döccen a batár –
olyan mindegy; ne félj, csak akkor,

ha tengely tört, küllő hasadt
s néptelen útszélen ragadt
homokfutód – ne is keresd

kerékgyártóban a hibát:
kátyúban hagyott a világ
s szíved, a cseperedni rest.

(122)

Szíved, a cseperedni rest
nem tolerál való meséket,
mik nem ismernek boldog véget:
csak ami rózsaszínre fest

vérvöröset a síneken,
akart vagy véletlen halált –
és ha a lámpa zöldre vált,
még az is pasztellzöld legyen;

ejtőzzenek a délutánok,
nyújtózzanak a kába álmok,
ropogtassék a csont, a test;

véredben oldj fel gyászt és mámort:
hallgass meg érces hangú kántort
s kintornás vándorénekest.

(123)

Kintornás vándorénekest
hullongó fillérrel jutalmaz
telt asszonyág – szájtátva hallgatsz
s alászállását úgy lesed,

*mint ha a mennyek angyaláról
havaznának a flitterek:
kitűnik most, kit is szeret
kivételező tündértábor;*

*és ha e műsorszámnak vége,
oda egy hétre, óra, évre
az a rekedtes, furcsa hang;*

*málló falak közt régi vágó ég:
cifra udvari maskarádét
álmodik esőverte gang.*

(124)

*Álmodik esőverte gang
északi fényt, déli verőt,
rég vissza nem várt érkezőt,
kit elparentált pap s harang;*

*kövér esőcsepp váj a kőbe,
végtelen táblán sakkozik,
megtelnek presszók és mozik,
rosszlányok várnak jó időre,*

*hogy a klienseket kicsalja
szerelmet kínálva a napra
magakellető kebelmustra;*

*lesnek szájtáti slapajok,
szólnak helyettük a zajok:
nagyot pukkan a dugópuska.*

(125)

Nagyot pukkan a dugópuska,
hártya reped, fonál szakad,
jól főbe lőtted ám magad:
rajtad vihog sok cserfes fruska;

gőzük sincsen, kin is vidulnak:
ilyen cowboy még egy se volt,
ujja begyén perdül a colt,
dühétől hátratántorulnak

poklokat megjárt banditák –
vak a nagyságra a világ:
nem látnak, mindhiába néznek;

s addig is, míg szemük kinyílik
s eloszlik ez a fránya tévhit:
számontartod a lövöldéket.

(126)

Számontartod a lövöldéket,
hernyóvasutat, láncos hintát:
annyi búcsúvasárnap ring át
életeden – mit közölnének

mással e csillámtöredékek,
nem tudhatod; az is lehet,
más vagy te is már: lelkedet
átgyúrták lövöldétlen évek

s nem értheted meg, mért olyan
diadalittas arca van
minden pálcátörő csibésznek;

kit szenvedély föl nem kavart,
álmában tör rá arra majd
lélekveszejtő végítélet.

(127)

Lélekveszejtő végítélet
hálójában suhanc időd
vergődve miként gyűjt erőt,
mikorra jó az édes élet;

pedig vártad a Nagybetűset,
mint szabadító nagy királyt,
gyógyult benső dislexiád:
műgégedre ráforrt a műheg;

légópincében dőlt a babszag –
közömbös volt, miféle napszak:
holdfelkelte vagy naplebukta

országolhat fenn talmi mód;
s hánykolódtál rosszcsont manók
ricsajától pokolra jutva.

(128)

Ricsajától pokolra jutva
huligánt átkoz cifra szóval
magyarnótában úszó udvar:
erősítő a falba dugva

s úgy dübörög a fémzene,
hogy elnyomja az édesbúsat,
viharvert Sokol rádiókat,
mit húznak: nem is rémlene,

ha nem írná a műsorújság –
nincs a menüben semmi újság
s betelni véle nem lehet;

ehhez csak néhány deci kell,
ahhoz meg jópár decibel –
szomszédok perelnek veled.

(129)

Szomszédok perelnek veled:
miért épp így és mért nem úgy –
unod az állóháborút,
ám fehér ronggyal intened

nem volna túl ajánlatos,
elvégre büszke vagy – de főleg
mert könnyen a nyakadra nőnek;
védelmed mégsem hathatós:

hol van a tér, hol élni nem kegy
s felszabadultan útra engedj
visszatartott lélegzetet;

nem fűtik őket álmaid
s meg nem nyugodhatsz már, amíg
nincs előttük becsületed.

(130)

Nincs előttük becsületed
s benned is elcsitult a becsvágy
túllépni ezt a mai kocsmát:
növeszted benn az üleped

s dehogyis mész a télbe ki
egy szál ingben, ha nem muszáj,
inkább e langyos kupleráj –
úgysem várható érdemi

változás attól, hogy lilára
fagysz odakinn (s talán hiába);
szélestenyerrű fejenagy

dévaj kedvedért ha megorrol,
fáradt alvóbabák a polcról
idegesen pislantanak.

(131)

Idegesen pislantanak
acélozott tekintetűek:
szemeik elé mint kerülhet
ilyen kétes hírű alak,

kibe nem szorult annyi hűség,
mint egy csavargó mopszliba –
beengedni is nagy hiba;
mulató kedvük hogy lehűtsék,

nem díjaznák; kipukkadt labda
gurulhat – úgysem hozza vissza,
legyintenek; s rájuk meredsz:

léted nyugtalanítja őket,
fogaik is összeverődnek,
ha meglátják, hogy közeledsz.

(132)

Ha meglátják, hogy közeledsz,
felélénkülnek vérbő dámák:
románcot várnak – semmi drámát,
hogy pajkos nyomukba eredsz;

s hasztalan villannak a vádlik,
pihegnek keblek vágyraváltan –
nem tudod meg: e nyirkos nyárban
blúzuk alatt a bőr se hámlik;

nem óv tőlük fakó erény –
néked gáláns kalandregény
olcsó portéka, sósperec:

kopott mozikban majszolod,
sóhajtoznak, ha jó a csók –
hátha még tudnák, mi a hecc!

(133)

Hátha még tudnák, mi a hecc,
hogy ostromolnának a hölgyek
szipolyozván végső erődet:
parfümpára, habcsipke, necc –

csodafegyverek garmadája
segíti a hadjáratot,
szárnyak nélkül is szállanod
noszogat ellenséged bája;

csetepaték füstje eloszlik,
dicsőséged is szertefoszlik,
éji csatákra pirkadat

következik, illúziótlan
felismerés, keserű, józan:
időd az örök pillanat.

(134)

Időd az örök pillanat,
mégis folyvást kifutsz belőle –
ne fecsérelj hízeltedőkre:
többet használ, ki odacsap,

midőn vadhúst tenyészni lát
rajtad, hisz átmeneti kölcsön
porhüvelyed e tranzit-földön
s kapzsi uzsorás a világ;

lekésél olykor egy szerelvényt
s így érkezel meg ritka kegyként –
nem tudod, mikor vagy szabad;

áll harminc éved tornasorban –
mennél több, annál nagyobb gondban
vagy éppen: gyermekded maradt.

(135)

Vagy éppen gyermekded maradt
szíved, a cseperedni rest:
kintornás vándorénekest
álmodik esőverte gang;

nagyot pukkan a dugóspuska,
számontartod a lövöldéket,
lélekveszejtő végítélet
ricsajától pokolra jutva

szomszédok perelnek veled,
nincs előttük becsületed:
idegesen pislantanak,

ha meglátják, hogy közeledsz –
hátha még tudnák, mi a hecc:
időd az örök pillanat.

(136)

Időd az örök pillanat,
illanó percek öröksége,
nincs kezdete és soha vége;
halandó Napok izzanak

s omolnak sötéten magukba,
miután fényük rádvetült –
inkább azt választják: az űrt,
zsibbasztó alig-létbe hullva,

semhogy véled közös világ
növeessen diszharmóniát
létre, tétre vagy befutóra;

nem ketyeg és nem tiktakol –
félő, hogy végleg elnapol
a be nem pöckölt atomóra.

(137)

A be nem pöckölt atomóra
genezisben is kételkedik:
idő nélküle nem telik,
ha nincs, ki bölcsen adagolja;

habár a készlet végtelen
s ugyanazon végből való:
ezt hordja sarki eszkimó
s burnusz lesz sívó végeken;

díszítse bárminő szalag,
kirí az egynemű anyag:
átüt rajta az élet sója

s vibrál, mint percre elhagyott
veszteglő motorcsónakod
toporzékoló mutatója.

(138)

Toporzékoló mutatója
életórádnak egyre vonszol,
riadó-vekker ellened szól:
vénebb vagy, mint ki programozta;

búsulni rajta mégse vétek,
inkább szomorkás áldomás:
megújít minden változás –
így köröznek le majd az évek;

félbolhányi áramkörökbe
nem balzsamozza lényedet – be
memóriája nem fogad,

halhatatlanná nem hibernál,
járhatsz te lenn, ha néki fenn áll:
tizenkettesen megragad.

(139)

Tizenkettesen megragad
toronyóránk – harangzúgásban
állnak a hívők holtraváltan:
„ez volna hát a pillanat,

mit annyiszor ránk dörg a szószék
s mely lélekrázón szent dolog,
ám elhagyván a templomot
intelmeit feledjük jórészt;

és most e péter-páli délben
napfogyatkozó rémülésben
hirdetnek végítéletet;

s bár ellenükre mit se tettünk,
meglehet, máris itt, közöttünk
járnak-kelnek a szellemek”.

(140)

Járnak-kelnek a szellemek,
könyvtárpalcok között suhognak,
zárolt helyekre is bejutnak –
tiltani őket nem lehet;

nem tudják már, mivégre éltek:
itt őrzik párolt lényegük’
óloommal fertőzött betűk,
hozzájuk többé mégse férnek;

silabizálnák – s hasztalan:
értékük végleg rejtve van,
termeszkúp-é vagy csimborasszó;

analfabéta árnyuk Őrzi
emléküket – s bajos elűzni:
nem fog rajtuk fokhagyma-lasszó.

(141)

Nem fog rajtuk fokhagyma-lasszó,
nem rettent a feszület
köztünk kóborló kedvüket,
hiába minden szellem-asszó;

érvektől meg nem szégyenülnek,
hogy létezniük nem való:
júliusban nem hull a hó,
jövételük nem hálaünnep;

asztal táncol és szék reped,
abrakadabrákat recseg
médiunk vállán a holló;

elodázzák lázálmaid
idődet múltatván, amíg
nem reccsen rájuk hars kakasszó.

(142)

Nem reccsen rájuk hars kakasszó,
árulásuk ki nem bukik:
hányszor tagadtak hajnalig
meg régi mestert; semmi rossz szó

nem jó belőlük s éri őket –
átvészelnek minden vihart,
elfelejtik: ki élt, ki halt
ellenük-értük; könnyű közet –

jellemükre emel falat
minden újabb rohamcsapat:
csalódni bennük nem lehet;

rájuk csupán hajnal pirít
s telnek be törvény-napjaik,
hogy a fénynek nem kellenek.

(143)

Hogy a fénynek nem kellenek,
duzzognak függönyök mögött,
életük végleg eltörött,
szakállas szívük szeneveleg

régenvolt daliás időkön,
megbarnult fotográfiákon,
melyeken szunnyad ifjú álom –
utólag kifényesedőkön;

régi mentét magukra öltve
várnak a harcba hívó jelre:
reménye túlélésre sarkallt;

valóra szajkózzák a vágyat:
éledre hogyha ők nem állnak,
nincs, ki hessent vicsorgó vadkant.

(144)

Nincs, ki hessent vicsorgó vadkant,
ha már az irtást nem töri,
fogytán a makk, a tengeri
s türelme is nullára csappant;

ki oltalmaz, ha csíp a kánya,
vérgőzös vércse ha lecsap;
ki, hogyha sárkány elragad
s delejz mágnesorrú bába;

fele-királyság ha kecsegtet
s cserébe nem kell, csak a lelked,
ki mondja akkor: várj, te hibbant;

beéred rég az épp-eléggel:
semmi dolgod a rémmesékkal –
fejedre húzod hát a paplant.

(145)

Fejedre húzod hát a paplant,
kívül reked a napvilág,
álmodsz rózsaszínt vagy lilát –
úgyis tilos, ha már kipattant

szemed; s hűvös fürdőszobában
kijózanít a kőcreál:
sarokban szálkás lóca áll
s parizert falsz a félhomályban;

napnál előbb kell elindulnod:
zsebrevágod a kölcsönkulcsot,
nem dúdolsz bárgyú dallamot;

robot vagy, lázadozni lusta
s miközben vársz a bűzös buszra,
szívdobszólódat hallgatod.

(146)

Szívdobszólódat hallgatod,
hátha kiver *modus vivendi* –
metronómként életre lendít,
soha nem szűnő tamtamot

költöztetve a mellkasodba:
megfér ott annyi ó kacsat,
jut hely, hogy ágyra járjanak
sok elszeparált, furcsa boxba

hajléktalanok rossz kabátban
dúsak kegyéből, míg a bárban
mindig másnál az adu ász;

éjjel-nappali menedékhely,
hol reménységgel küzd a kétely:
talán majd egyszer talpraállsz.

(147)

Talán majd egyszer talpraállsz,
talpasaid szélnek eresztet,
felaprítod ácsolt keresztet
s magához vesz egy mord halász;

kint alusztok a nyílt tavon
s emlékeztén csalárd ígére
nem lépsz többé a víz színére
fájdalmasbordó hajnalon;

nem mondod már a mondhatatlant,
nem játszol halva-halhatatlant:
csupán élni és múlni vágysz;

s amíg a világ szertemállik,
addig te gombolódzva állig
univerzumot fabrikálsz.

(148)

Univerzumot fabrikálsz
hiedelmekből, nyütt mesékből,
époszkezdetből, drámavégből
s líraszilánkot is találsz;

új idők új Kolumbuszát
lefőzve, biztosan hajózón
az atlantiszi óceánon
mindennap vár egy új világ;

sápadt király rézbőrű tájban,
turkálsz bennszülött aranyában:
üveggyöngyért nincs semmi sok;

éjjel fogsz csak kétségbe dűlni:
tudod-e egyszer megkerülni
tered, az agygolyóbisod.

(149)

Tered az agygolyóbisod,
felületén a krónikáddal:
védőbeszéddel, néma váddal –
ki nem törölhető nyomok;

fejedet hogyha forгатod,
más fénytörésben látni vissza:
absztinenssé lesz a borissza
s kicsapongóvá a bigott;

esküdtek híján nincs ítélet –
amint híznak s fogynak a fények:
nő a parány s törpül a nagy;

ártatlan voltál? beste lélek? –
egyazon tény a büntetésed:
időd az örök pillanat.

(150)

Időd az örök pillanat,
a be nem pöckölt atomóra:
toporzékoló mutatója
tizenkettesen megragad;

járnak-kelnek a szellemek,
nem fog rajtuk fokhagyma-lasszó,
nem reccsen rájuk hars kakasszó,
hogy a fénynek nem kellenek;

nincs, ki hessent vicsorgó vadkant –
fejedre húzod hát a paplant:
szívdobszólódat hallgatod;

talán majd egyszer talpraállsz,
univerzumot fabrikálsz:
tered az agygolyóbisod.

(151)

Tered az agygolyóbisod,
ezernyi kusza idegpályád'
éveid még tovább kuszálják:
ki erőltetne rá szigort,

ha nincs törvény, csupán szokásjog,
miféle sztrádákon halad
a soha-nem-volt gondolat
s merre bitangolnak az álmok;

hogy mikor tévedsz új utakra
s lángol a szellem csipkebokra –
sosincs előre mérlegen:

vonz bár, de veszélyektől nem véd
ez a cseppfolyós kvázi-nemlét,
befelé tágult végtelen.

(152)

Befelé tágult végtelen
külső végességet kíván,
érzelmi oxigénhiány
fullaszt a belső téreken

s odabentről el-elszakadva
ózdondús csalitok ölére
szétárad benned balga béke –
nézeteid glédába rakva

várják, hogy újfent hadra kelj,
magaddal és mással perelj,
háborút vívjal vértelen –

s ha környékeznek srápnel-érvek,
védelmezőn kísérje lépted
felfoghatatlan értelem.

(153)

Felfoghatatlan értelem
definiált szívrezdülésed'
(mint dilettáns mázolta képet)
kivégzi flegmán, szenttelen;

semmi a homályos megérzés
s minden a karcos logika,
markából meg nem szökik a
plasztik misztika; szinte égés

bóklászni festett rendszerében –
miért nem osztozik a végben
mégis veled: sötét dolog;

bölcs a fő, ám a szív buta,
gyöngye összjátékuk csupa
cikk-cakk: néha sikk, néha sokk.

(154)

Cikk-cakk, néha sikk, néha sokk,
néha sakk – s egyszer mattod ad
(ég veled, szabadakarat!)

szégyellni való billogot

sütve meztelen vállaidra
sorsod, az angyalarcú hajcsár:
éjjel-nappal csak érte hajtsál
s ne várj felmentő álmaidra,

azt kívánná – s megalkuvál:
urad legyen lélekkufár
s idővel változzék az ábra;

jő áomlító, csapzott vátesz
s felvilágosult zsarnokká tesz
esendőségedből kirántva.

(155)

Esendőségedből kirántva
saját hajadnál fogva (mint a
münchhauseni báróhanta)
mégse vagy már halálra szánva:

látszat-életed is csak élet,
látvány a csalfa délibáb;
ne átkozz hát adáshibát,
nemcsak a hiány játszik veled:

az is, ki a helyét betölti,
csúfondárosan nyelvét ölti,
kiállhatatlan, rongy alak –

szeretné, hogy kedve szerint
formáljad titkos terveid,
csiholj szupermen-álmokat.

(156)

Csiholj szupermen-álmokat,
sétálj a falon, mint a pók,
űzenek vérszomjas kopók:
ne béklyózzon a kárhozat,

sem a jólfejlett cápafogsor;
födetlen arccal, pusztá kézzel
szembeszállj száz és száz veszéllyel
s vágj neki egyszer, tízszer, sokszor;

s ha a szürke realitások
porába élted mélyre ásod,
éltessen színes változat:

keresd magad cikázó képen –
szélesvásznak tövében ébren
álmodnod nem nagy áldozat.

(157)

Álmodnod nem nagy áldozat:
jóformán mást se tudsz e földön –
nem tarthat fogva semmi börtön,
csupán a csenevész tudat;

határaid közé penészedsz
sohasem látván más határt,
csevegő csermelyt és vad árt;
mely pallóra mily félve léphetsz,

nem árulják el, csak a pallók:
szilárdabbak az ívben hajlók
a mereveknél; ám ne bántsa

senki méltóságát az álom –
hajód minden tengert bejárjon,
de más felségvizét ne szántsa.

(158)

De más felségvizét ne szántsa
expedíciód, hogyha már
kötélen húz a szemhatár,
vizsla tekintet, mint a lándzsa,

léket üthet a lelkeken –
más istenek és más halálok,
más életcél és más halálok:
mind, mi előtted megjelen

ismeretlenben horgonyt vetve,
érdemes tán a tiszteletre,
csak épp titokba burkolózott;

bármivel küldött a király:
lelt javakat ne rekvirálj,
hogy rád se törjenek kalózkod.

(159)

Hogy rád se törjenek kalózkod,
a ládafiában hagyod
a halálfejes lobogót:
adassék békében hajóznod

rejtett zátonypadok között
s árbóchoz kötözzén magad
orkán csitulván buja part
várjon, csapzott hajótörött;

nem mámorít sem asszony, sem rum –
monodráma az univerzum:
eszélős színész őrült tósztot

mond a halott világ felett;
metéld le mind a két füled –
ne kelljen folyton hallgatóznod.

(160)

Ne kelljen folyton hallgatóznod:
árbóckosárból telt-erősen
kiált-e földet éber őrszem
meglátva komfortos korallod;

ne dúlják föl botor remények
békés Robinson-életed:
küldd ki eléjük Pénteket
s üzend meg vissza-sose-térted;

s ha a hullámok elsimultak,
kedélyed végképp elcsitulhat:
hírt se visz rólad már a felhő;

ha egy vitorlás arra téved,
nem dobogtatja meg a szíved,
minő beszédet hord a szellő.

(161)

Minő beszédet hord a szellő,
miféle kismadár-csevejt:
érzéked mindig léprement,
ha rádcsirpelt egy borzas kis nő,

kiben tollászkodó tavasz
képében termő nyár-ígéret
csodáját feltalálni véled –
nem baj, hogy újra megcsalatsz;

lányok: illatozóak, nettek,
végtökélyig csiszolt szonettek,
kívánatos sokat kívánók –

*nékik épül a férfi-oltár
s borzadsz a naptól, amikor már
nem fognak rajtad sziréncsábok.*

(162)

*Nem fognak rajtad sziréncsábok:
Pénélopéd varázsol el –
ha már egyszer bolyongni kell,
véle járd a szigetvilágot;*

*Nausziká hókarjait
fonja köréd küklöpsz-veszélyben
s Kirké nimfa örvény-ölében
érezd magad, ha megszímít;*

*feltűnhetnek akármilyen partok:
oldalán biztos hittél vallodd
Ithakának a nagyvilágot;*

*rád a bordélyok már várhatnak –
hitvesed láttán elsápadnak
könnyű kis kikötői lányok.*

(163)

*Könnyű kis kikötői lányok
könnyeit nagy, nehéz fejed
hogyan is, mért is értse meg –
torzak a jól kimért arányok;*

*bár az érzékiség: az üzlet,
arányérzék nem lesz elég –
adásvételnél több a tét,
ha az ember magával küzd meg;*

benső utcasarkokra állva
nem gyújt benned rőtfényű lámpa
vágyat, világot – volt s leendő

szerelmeiddel összezárva
puritán szád azt deklamálja:
szerelmed egy arc, egy szív, egy nő.

(164)

Szerelmed egy arc, egy szív, egy nő,
huszonhat rózsaszállal ékes,
néha fanyar és gyakran édes,
lélekvesztő és lélekmentő;

születhet száz és száz novella –
ő az egyetlen nagyregény;
nem hivalkodó s nem szerény:
mintha belőle se érte volna

minden, amit gondolsz s teszel,
elszámolnod is néki kell,
övé bőröd, csontod, húsod;

nélküle nincs szó, nincs mese,
létezésével tölti be
tered, az agygolyóbisod.

(165)

Tered az agygolyóbisod,
befelé tágult végtelen,
felfoghatatlan értelem,
cikk-cakk: néha sikk, néha sokk;

esendőségedből kirántva
csiholj szupermen-álmokat,
álmodnod nem nagy áldozat,
de más felségvizét ne szántsa,

hogy rád se törjenek kalózkod,
ne kelljen folyton hallgatóznod,
minő beszédet hord a szellő;

nem fognak rajtad sziréncsábok,
könnyű kis kikötői lányok –
szerelmed egy arc, egy szív, egy nő.

(166)

Szerelmed egy arc, egy szív, egy nő,
bár az ábrázat változott,
amíg végső formát kapott
s szívfájdalom sem egy, se kettő

környékezett, kórháznyi kín dúlt
benned: izgága szerkezet,
melynek nyugodni élvezet,
ha már örök verésnek indult

s élete menni és pihenni,
forró nyarak közt áttelelni –
éjfélre dél jó, napra éj;

s visszhangként ütve mindenekre
kánon reá választott ikre:
magad, de második személy.

(167)

Magad, de második személy,
csonka oltár, szent-duplaság,
csatakos télben barkaág,
jel, hogy meghalsz, de mégis élj;

belőled sarjadt idegenség,
lélekmás testvér-testbe oltva,
magasodva és leomolva,
hétköznapiok fröcskölte szentség;

jelenlét s elkalandozás
arrafelé, mi benne más,
kábitószerré vált veszély;

profán mise világi pappal,
akivel fényesebb a nappal,
akivel kurtább már az éj.

(168)

Akivel kurtább már az éj,
feltárulnak titkos szezámok,
valóra válnak kandi álmok
s elcsigáz őrlő szenvedély;

akiért minden úgy eped,
mint ha volna világ szerelme,
párás szem és opálos elme
vezérli hozzá léptedet;

napkeltette, szélhordta lány,
sokismeretlenes talány,
felfedhetetlen rejtély – mert ő,

akiért átbújnál a tűn,
akinek bocsánat a bűn,
akivel édes bármi fertő.

(169)

Akivel édes bármi fertő,
boldog halál az ernyedés,
aki nem sok és nem kevés,
aki tisztás és rajta erdő;

aki mély, hogy belézuhan sz
s átkozódsz, hogy csapdába csaltak;
aki nem ad ki télnek-fagynak:
barlangja óv; kivel suhansz

s olykor magasból hullsz a földre
kényszer-lemondással, de szökve
talajra, vallod: jó a légben;

s ha már körötted minden elfogy,
ő cirógatja meg a tarkód:
szerető s hitves egy személyben.

(170)

Szerető s hitves egy személyben,
bozóttűz s enyhítő patak,
meder-mély és felszíni hab,
fátyolfehér és gyászos ében;

kedvesnővér és büszke dáma,
óvó kéz s pusztító vihar,
tépett seben gyógyító var,
elomló líra, férfidráma;

meggondolás s merő szeszély,
szelíd lanka és meredély,
gyerekség, ifjan vénülés;

színjáték, mely a tapsra vár,
élettől duzzadó halál,
remény és beteljesülés.

(171)

Remény és beteljesülés
küszködik benned váll a vállnak
s álmodban szörnyű úr ha támad,
betölti majd az ébredés,

ha megérinted nyakpihéit,
amire borzongás a válasz,
benned a megnyugvás megágyaz
s elalszol akár másnap délig;

így váltja egymást jó a rosszal,
rontó tündér szelíd gonosszal,
küzdelmük varázsképe vés,

mit elforgatva rátalálhatsz,
mi az, mit eztán várva várhatsz:
örök futás és késztetés.

(172)

Örök futás és késztetés
betölteni e nagy hiányt,
véle s magaddal legkivált:
keresztet rajzol rád a kés,

mielőtt megszegné a törvényt,
mit kő táblák se részleteznek
szentelve szót a vérereknek,
lecsendesítve ösztön-örvényt;

s ekként vagytok törvénytevők,
saját ütemre lépdelők,
átnézve asztrálestű lényen;

lesztek új dzsungelkerti pár,
kiknek a fájdalom se fáj:
tapogatódzás verőfényben.

(173)

Tapogatódzás verőfényben,
miközben otthonos sötét
emléke árad szerteszét
e halálra szánt földi énben;

mert mégis kell az éjszaka
s van úgy, hogy bújnál nappal is:
ha a képesség elhagy is,
orrodban régi kéj szaga

s atomjaidban ott cikáz
valami mégse múltó láz,
hasgató és feloldva lágy;

s az újrázás szédületében
elpihentet e művi éden:
kemény asztal és puha ágy.

(174)

Kemény asztal és puha ágy:
éleetek bebútorozva,
otthont áhít a falurossza
s programot: gyűlölj és imádj;

loholni széllel zabolátlan
s hőkölni, hogyha farkasok
jöttét jelzik ordas szagok
s nyomok futnak a szűzi tájban;

vágtasson akár mint a ménes,
jó gazdád s társad ám az édes:
visszafog s ficáncolni hágy;

s gazda te is, kit hőkölésre
s nyargalásra is hajt a vére:
szabadságharc és buja vágy.

(175)

Szabadságharc és buja vágy,
miért kívánatos a rabság
életfogytiglan – hogyha hagynák
elűznöd a szabad magányt;

kalitkába zárt horizontok
szabják ki zárka-létedet,
porciózzák a kék eget
s apasztják hét életnyi dolgod;

úgyis jön mindig új dagály
s utánuk nem vagy más se már,
csupán dűne és vándorló kő;

s hogyha bezárnak majd a strandok,
anzixként el e bús, e boldog
könnyezve áldott öt esztendő.

(176)

Könnyezve áldott öt esztendő
barázdálja a szívedet,
halandósággal incseleg
halhatatlan bábuska-kendő,

mit az enyészet ráterít
botor alattvalóira:
fenyegetőzés és ima
rajtuk immáron nem segít;

beteljesül a fátuma
(az élet nagy demokrata):
hogy ami egyszer jött, az elmegy;

s addig is, amíg itt időzik,
hajszolja nyárig, izei őszig
rabszolgaság és istenes kegy.

(177)

Rabszolgaság és istenes kegy,
midőn nemzel és folytatódsz,
rövidülhet már a kanóc,
robbanásig akár heveskedj:

van, ki új lánggal sistereg
előbb melletted, majd utánad
s el nem oltja ezt semmi bánat,
mely kíséri kiégtedet;

közhellyel magad úgy blamáld,
mint biedermeier szentcsalád –
legyen bár három, mindegy: mind egy;

felsrófolja a gond a lázat,
ám lehúzza a bölcs alázat:
tudni, hogy élted babra nem megy.

(178)

Tudni, hogy élted babra nem megy:
felszabadít és megszorít,
megsokasítva ráncaid
bölccsé igéz e kegyetlen kegy;

gyeplőt vet rád e függelem,
miközben felhőkbe ragad
trojkánk, e csikós kis fogat
s aggodalmunk is messze hessen;

az ember majd felismeri:
mint a mesékben – egyszeri,
pusztulandó és tisztelendő;

ám a vigasz: halálíg-harcod
növeszt egy tőled- s tőle-arcot –
jövendőd immár mégse meddő.

(179)

Jövendőd immár mégse meddő:
sokszorozódsz és elvegyülsz,
egy piciny lényben istenülsz
s leszel megosztva szerény nemtő;

csak úgy dagaszt a büszkeség,
hogy a lánc véled nem szakad,
kijátszható a pillanat
s elporladni is semmiség;

nem sokat tűnődsz ama halmon:
végignézel a birodalmon,
melyben minden fa belőled nő

s leszel ékkő e koronán,
mindent birtoklón monogám:
szerelmed egy arc, egy szív, egy nő.

(180)

Szerelmed egy arc, egy szív, egy nő:
magad, de második személy,
akivel kurtább már az éj,
akivel édes bármi fertő;

szerető s hitves egy személyben,
remény és beteljesülés,
örök futás és késztetés,
tapogatódzás verőfényben;

kemény asztal és puha ágy,
szabadságharc és buja vágy,
könnyezve áldott őt esztendő;

rabszolgaság és istenes kegy
tudni, hogy élted babra nem megy:
jövendőd immár mégse meddő.

(181)

Jövendőd immár mégse meddő –
lelki hormonkúrák után
gömböc asszonyka lesz a lány,
reményt ringat a bölcsőteknő;

károgók meghazudtolódnak,
tajtékoznak az irigyek,
váladékozó mirigyek
áldozatul esnek a jódnak;

adatik még egy új esély,
kézenfogja szelíd erély,
felujjongnak a városok,

fölösleges lesz permetméreg
s általános a bioélet –
pusztuljanak vajákosok.

(182)

Pusztuljanak vajákosok,
ha szereik sem mentik őket:
áltattak csodában hívőket –
bűnükért kínhalál se sok;

húzza le a rolóját minden
hiedelemkereskedés:
a jövedelmük nem kevés,
ám hozadékuk szinte semmi;

babonafélék garmadáját
kirakóvásáron kínálják
cinikus álomárusok;

*mítoszt fosztogatván csiholnak
degenerált félistenfattyak
szemfényvesztő varázslatot.*

(183)

*Szemfényvesztő varázslatot
izzadva ráspolyoz a mágus,
döcög a trükk – egy órát ráhúz:
a siker múltó állapot*

*s untat az elcsépelet mutatvány –
igényes a nagyérdemű:
álmélkodjék csillagszemű
kislány a székkarfán matatván*

*s napokig tűnődven utána,
hogy fér néni a skatulyába,
kalapba nyúl, gyűszűbe kendő;*

*ha nem vagy bízó Csipkerózsza
s nem vársz életre keltő csókra:
nőjön be szúrós csipkeerdő.*

(184)

*Nőjön be szúrós csipkeerdő,
zöld moha lepje szívedet,
szunyókálj át vagy száz telet,
ringasson lassúdad keringő;*

*panoptikumlényként bebáboz
kimerevített pillanat,
csónaklevélen ring a nap,
nincsen köze az éjszakához –*

ahhoz sem, mely benned honol:
odúlelked, e csendzugoly
nem tárja ablakát a fénynek;

húzod a lóbórt úgy, amint
léha kertész, ha rálegyint:
hízzon élősködő növényzet.

(185)

Hízzon élősködő növényzet,
klorofill-vegetációban
mohó nedvektől pusztulóan
messzi csalna a vándorének;

nem honvágy, ami itt maraszt,
inkább mágikus térerő:
szakadni tőle nincs erő,
étvágya lassan elrohaszt;

fügefá-szeret-nem-szeret
fölemészt annyi levelet,
hogyan alig jut takargatásra –

kifelé áll innét rudunk,
élünk s cserébe meghalunk:
gyarapodjék a tudás fája.

(186)

Gyarapodjék a tudás fája,
nélküle úgysem kert a kert,
tavalyi lombja füstbe ment
s készen áll az új sarjadásra;

ne legyen almában hiány,
teljen a nagyvágyó bendő,
hadd eredjen az eredendő
kétes bölcsességek után;

ám amíg tudatlan idill
trópusain halál se nyíl,
kacér gyümölcsök lédús bája

nagy veszedelmet nem jelent
s még a ruganyos föld se reng
kígyótojás hullván alája.

(187)

Kígyótojás hullván alája
verejtékezik a lapu,
porral a szél mindent befú:
alatta hüllőcsíra várja,

hogyan felpattanjon a burok
és előkússzék kényesen,
lapulevéltre éhesen
(meglehet, benn máshoz szokott –

ám mit tudni e korcs fajoknál)
s addig reszket a csupaszőr szár,
míg a fűben el nem enyészett

nyálkás és sikamlós nyoma –
bedől a szőrös ostoba:
ki nem kerülhető a végzet.

(188)

Ki nem kerülhető a végzet:
minden kerülő végzetes,
ha eperfák sátrába les
s észre is vesz, ha odanézett;

hogy is ne félnéd ostorát:
félelmesebb, mint Istené –
fogait rád régen fené,
tudja, mint ráztad sokszor át;

de oly csábos a kert gyümölcse:
hagyod, hogy nyálad megkísértse
tilos aroma, tiltott éden;

lángoló karddal jó a jel –
üszkös mezőn pörzsölt szeder,
szederjes arcon rózsza pörsen.

(189)

Szederjes arcon rózsza pörsen,
hamvas bőrön kelés fakad,
visszájukra fordult szavak
tanúskodnak egy furcsa pörben;

ki tesz le óvadékokat érted:
jöllehet bűnöd számtalan,
vádoltatásod tárgyaltalan –
elévültél, akár az évek;

aktahalmok magaslanak,
nagy műgonddal iktatva vagy,
bennük bízz vagy a bikacsökben:

meddő dilemma – láthatod,
priccseken hűsölő rabok
trécselnek a siralomvölgyben.

(190)

Trécselnek a siralomvölgyben
felfüggesztett halálra szántak:
kegyes bakóra nem találtak,
naponta lesznek egyre többen;

védelvezõn keríti õket
külsõ veszélyektõl a drót,
szélárnyék-tudat, mint a drog,
elcsitítja a kétkedõket;

nem néz feljûk vak világ,
telnek a csajkák, latrinák,
híznek az ingyenc vérszopók;

s várnak, kezûket sebre dugva,
elhalasztott mártíriumra
boldog szentek, szent boldogok.

(191)

Boldog szentek, szent boldogok
üdvözûlten tekintve körbe
elmerûlnek egy vak tûkörbe:
hinni kell, mi-s-mit látni ott;

faggatózásnak nincs helye,
sem színezésnek, árnyalásnak,
dogmáik már oly mélyre ástak:
rádomlanak – ne légy hülye

*feszegetni, mi megkötött,
freskóit is lelökdösöd
a megmerevült vakolattal;*

*s ekként lesz misztikus világelv
hangalámondásos virágnyelv,
szavakra fordított madárdal.*

(192)

*Szavakra fordított madárdal
bukdácsol barázdák között:
mint aki falba ütközött –
ideges fehér pálcájával*

*jópofa imitál vakot,
vaskerítéseken karistol,
ráornamentikáz a filctoll
fakult ígésző mondatot;*

*regősök sötét ókulával
dacolnak színes armadával
leszámolván a napvilággal;*

*hibádzó érzékszerveket
nem ajz gyönyör fel, jóllehet
koreográfiázva szárnyal.*

(193)

*Koreográfiázva szárnyal
vágyaid égboltján a szó,
pórázra kötni nem való,
sokkolni távirányítással;*

hatalmát vesztett idomárhad
perli vissza a kapcsolót,
fenyegetés reád e gomb:
ki dönt felőle, merre szállhat

gondolatod – homályba vész,
pilled a szív, nem úgy az ész,
reggelre lucskos vánkosod;

EKG-ket és EEG-ket
zsinórással ró az élet:
önéletrajz minden sorod.

(194)

Önéletrajz minden sorod
s mindegyik újabb változat:
az idő addig is halad,
míg az előző sort rovod;

egyszeriségében parány
s felfoghatatlanul hatalmas:
agancsot növeszt így a szarvas
s hullatja el a rét haván;

szükség és szabadság a léted –
legyen tehát rögzült beszéded
módjával dicsérő és feddő;

múlt a papíron nem terem
s bár elenyészik a jelen,
jövendő immár mégse meddő.

(195)

Jövendőd immár mégse meddő,
pusztuljanak vajákosok,
szemfényvesztő varázslatot
nőjön be szűrös csipkeerdő;

hízzon élősködő növényzet,
gyarapodjék a tudás fája:
kígyótojás hullván alája
ki nem kerülhető a végzet;

szederjes arcon rózsza pörsen:
trécselnek a siralomvölgyben
boldog szentek, szent boldogok;

szavakra fordított madárdal
koreográfiázva szárnyal –
önéletrajz minden sorod.

(196)

Önéletrajz minden sorod:
fényre születesz, mégis botorkálsz,
minden állítmányodban ott állsz
s magad vagy minden alanyod;

téged jeleznek mind a jelzők
s határoznak határozók,
árnyalnak módosítósók
s egyetlen tárgy: mi benned megnőtt

vagy éppen gyermekded maradt;
időd az örök pillanat,
tered az agygolyóbisod;

*szerelmed egy arc, egy szív, egy nő,
jövendőd immár mégse meddő
s önéletrajz minden sorod.*

A Szonettregény kéziratára (Bella Istvánnak, 1997)

Év vége volt. Az albérlet-magány
priccsén – mint próbaidős veterán –
felriadtam, meghallva ritmus-álmot:
s hogy el ne vesszen a hajnali ajándok,
villanyt se gyűjtva (én, szilveszteri szalma)
vakon jegyeztem le. S eztán sem rekedt abba
a szóláva (itt arra gondolok,
a kulcsra: „Önéletrajz minden sorod...”);
szikrát vetett a spontán vallomás,
a hiány méhében fogant varázs,
mit inspirált a hitvestelen éjjel
s acélformákban áradt szerte-széjjel,
hogy kihűlvén ólommá merevedjen
naiv provánszi dalnok-szerepemben.
S a szonettből az éj koszorút font
és egyhelyütt még el is ágazott
s hogy medrét csermely, patak megtalálja,
folyammá duzzadt és ennek utána
„négyzetre emelve” a koszorút
ötödfél havi keresztesháborút
indítottam, hogy metrón, buszon, HÉV-en
templomot rakjak, a tégláit cseréljem;
mert való igaz, hogy szavak (s „csak” szavak),
mégis szorongat minden pillanat,
míg el nem jön a nem remélt idő,
midőn átnyújtja majd a könyükötő –
s gerincén ott virít: Szonettregény.

Az utolsó zsenge?

Az első költemény?

ALKALMI KÖLTEMÉNYEK

Falirat

(Újságcikk, 1984)

Kattog a sín, ahogy végiggördül a villamos rajta,
bámulok kifelé, kinn már tombol az ősz.
Hull a levél, kopaszulnak a fák és ott az a rendőr
fázósan toporog. Elkél már a kabát.
Elmúlásról tűnődöm; a villamos ringat,
s oly monoton az ütem, á-ásítani kell.
Álomkórom egy falfelirattal párolog el csak:
OLVASSZÁTOK BE – harsog a strandkerítés.
Látom mindennap, és mégsem tűnt fel a mondat:
ám most izgat az ügy, értelme mi lehet.
Van jónéhány szokványtippem s pár magyarázat,
melytől hátamon is végigfut a hideg.
Pénzkritika? Vagy az ékszertolvaj így utasítja
társait: így a falon, mert a falragaszok
sokkal feltűnőbbek, mint a falra a festék?
Vagy zavaros, végig sem gondolt szólam?
Választ nem tudok adni, de épp hogy nem ez a lényeg:
inkább az, hogy a fal termi a bölcseletet.
Jó ég tudja, a Földön mennyi nagy filozófus
pingál tacepaót, így trenirozva magát...

Ajándék vers

(Menyegzői meghívónkra, 1989)

Én úgy szeretlek tégedet,
mint képüket az istenek
s mint halk vigaszt, feloldozót
az életükkel áldozók.

Mint meztéllábas a tavaszt,
mint földjét az öreg paraszt
és úgy, ahogy az életet
szeretheti, ki nőt szeret.

És úgy szeretlek, mint ahogy
a fényüket a csillagok
s mint megfáradt a sírrögöt,
mely védelmezőn rágörög.

Én úgy szeretlek, mint a szót,
mint nénikék az olvasót
s mint Istent a hitetlenek,
ha panaszkodni nincs kinek.

Aktuális költemény január idusán (Eszternek, 1991)

Három és fél kiló csupán –
bömbölni harmincöt helyett tud.
Megjött január idusán,
nem ismert ebben egy nap alkut;
tudja, hogy párja nincsen ám:
vetélytársakkal víni nem kell –
káposztásban lelt pici lány:
bömbölj csak, bömbölj, kicsi Eszter!

Verőfény üdvözölte őt,
látva a szél is megszelídült
ezt a pislogó csecsemőt,
ébredő fákra könnyű dér ült;
eszejárása még talány,
de már delejez tág szemekkel –
drága ajándék, pici lány:
bömbölj csak, bömbölj, kicsi Eszter!

Háború hírét hordja szél
izgatva tőzsdét, flegma bankot,
másról a tévé sem beszél:
hogy feltankolva már a tankok;
amott meg szuronyhegyre hány
párat a flepnis-foltos ember –
őszinte torkú pici lány:
bömbölj helyettünk, kicsi Eszter!

Orumonológ

(Kritika Jean-Paul Rappenu Cyrano-filmjéről,
megjelent újságikk gyanánt tördelve a
Hajdú-Bihari Naplóban, 1991)

Lelkünk a Holdnak sokkal tartozik.
Forgatunk könyvet s klasszikus mozit
s hisszük, hogy értjük: hogyan működünk.
Ám ha az élmény lassan tovatűnt
s elenyészik már minden, ami volt –
emlékmentőnek itt marad a Hold.
Cyrano tolla nemcsak ihletet
nyert a holdfénytől, ám kísérletet
is tett arra, hogy tárgyként nézze; s más
hozzáállást kíván egy holdutazás.
Rostand, a kései poétatárs
szemében tán épp ez volt a varázs,
hogyan felélesztve a verses regényt
jó Cyranót idézze hőseként.
Új erőre kap a romantika
ezzel a művel, s ide vagy oda
rímfogyatkozás, versforradalom:
Franciaország csügg az ó dalon.
Sőt minálunk is reneszánsza lesz
e műfajnak, mely kábít, mint a szesz,

szimpla meséjét rímcsokorba szedve:
fényes példa rá „A néma levente”.
Cyrano otthon van a színpadon,
s nemcsak szerepnek hálás nagyon:
ahol műsoron van, megtelik a kassza.
Mi volna hát, mi útját megakassza?
S becsempészi a tankönyvekbe is
egy részlete, mely csöppet sem hamis,
bár a helyzet egy kissé légbe lóg –
mégis kedvencünk az orrmonológ.
Hamleti tűnődéstől messze áll,
de szellemes szóval kendőzi, mi fáj,
szembesítve a velőt s a valót:
büszkeségből nyújt fanyar kóstolót.
Istenkísértés filmre vinni ezt:
ellustul a fül, a kép nem ereszt;
elvonja elménktől a lényegét,
vágó ollója ejthet sok heget.
Mégis, ha berreg a filmkamera,
nem mindegy, minő nyelven cseng szava
azoknak, kik előtte állanak:
franciául szól Rostand álma csak.
Hogyha Hollywood nyúl hozzá, csak sztori –
gall kebel kell ahhoz: ekként szólani,
hogy életre keljen ez a zord típus:
a gascogne-i, mely cizellált s rusztikus.
S hogy Cyrano, ki gátlásos felette
és belső bajait kívülre helyezve
harsánysággal leplezné – nos, ki ő?
Lám, a mackós Gérard Depardieu.
Ha keresnénk testrészt, ami legkevésbé
illenék rá, úgy Cyrano szereppé
magasztosult nagy orra volna az –
de hát a jelmez mindig csak falaz.
Bizony, nagy színész ez a nagy melák –
tagadni képes minden ideát,

mely a fordított arányt követi
test s lélek közt, és díjakhoz köti
azt, ami ránézvést is nyilvánvaló:
hogy ki a divatos csak, és ki a jó.
S mellé a ritka filmillúziónak
mint hollandi képen, úgy siklik a csónak,
oly eleven a nyüzsgő városmag –
és még őrséget is épp úgy váltanak!
Roxanne, mint barokk madonna, olyan,
a kardnak éle, a sültnek szaga van
s terem a szavak mellé miliő,
hol téblábolhat már Depardieu.
S jóllehet minden klasszikust elér,
hogy a történet egyszer véget ér:
itt most belőlünk elfogy már a szusz,
mire megkondul végre angelusz
s nemes szívével Cyrano amott
a zárdakert gondozott fűvére rogy.
S hogy beteljesült a széphistória,
ez a gonddal kimért tragédia –
énbennem is megfogynak a szavak:
szebben nem mondhattam ennél, kis lovag.

A vekengőhöz

(1994 pünkösdi vasárnapján)

Soká merült fel szépszered hiánya –
Harminc ezüst, mit tollad megkeres.
Ajkadon múltidős Geréb-tiráda,
Melyet a Cég pecsétje fémjelez.
Javított jövőnk csillagló porában
Induló-strófák ríme szánt beléd,
S újfent bízhatol Atyáid szavában:
Nem csalt az út, csak nem tudtuk kresztét...
Nézd ezt a trezort: mennyi milliója,

S köztünk az igaz kulcsár mily kevés!
Vacillálás az Eszme sírásója,
Mely folyton repedt kőtáblákra néz.
Mi az, mi téged boldoggá avatna?
Lincs? Sír? Ököl? Habár visszaköszön –
A Kiválasztott táncot rophat rajta,
Ha nem lesz nyerő fád nemzetközön.
Kinek cupák kell, süssön csordaökröt,
Szoborra vágyván hátra ne tekints,
Súlyt vesz, ki más közt osztja szét a löncsöt:
Szerény szegénynek nem való a kincs.
Ki szíiben rőt, ki lélekben cinóber,
Ki pártos könyvét el nem égeté,
Kinek azért is november október –
Honát e honban most fölleheté.
Ne habozz, lépj hát bátyjaid nyomába,
Az egész világ – itt – a mi birtokunk:
Amennyit egy szív felszippan magába,
Vérjogot annyira formálhatunk.
Múlt és jövő? Ványadt „mene tekel”-nek
Nincsen helye ily szakértő-tanyán:
Ne vekengj, mert még a hullámok levernek –
Ki biztosat tud csak, nem szédíti talány.
Hisz van kihez fordulnod a jelenben,
Ki tudja: mit érezz, gondolj és szeress –
Maradj a Céggel kontaktusközelben,
S tán szebb, de csalfább gazdát ne keress.
Az írhatót ne add el dollárpénzen,
Melyet kezedből úgyis kisedünk –
Vélt üdvöd nincse zárlat ára léssen,
Privát ábrándot nem szívélhetünk.
Fogd, ó fogd vissza végbeled sirámát,
Ne legyen dögre lecsapó madár,
Mert visszajő, mi lecsúszék torkán át –
Egész borospince marassza bár.
Maradj köztünk kipróbált szerveiddel,

Nyelvtársad ajkán szürcsöld a nedűt:
Ha rabja lettél, kulcsait ne vedd el –
Öklendj helyette rászabott betűt...

Születésnapomra (1994)

Harminckét éves lettem én –
utánérzés e bök-regény:
kronosz-
toposz;

tükörkép, melyet megterem
hivalgó csimpánz-jellemem:
tömör
csömör.

Harminckét évem elvonult,
fejembe tűz és mész tolult:
szezám-
kazán;

Hogy is lehetnék oktató,
csócsálható és laktató
gazdag
asztag!

Idomított bár Debrecen –
kemény kálvini ketrecem'
szerte-
verte

hajdan jobb idők rozsdá-marka;
s hamisgyöngyét én, balga szarka
elemelem.

Ózdi origó

(A József Attila Gimnázium ötvenéves jubileumára, 1995)

Úgy nehezültek rád ama vaskos hetvenes évek
ápor-roskatagon, mint a tüdőre a doh.
Játék, elmevihánc terelődött módi-mederbe
s leltél száz szigetet, nimványos kibujót.
Indázott a remény – titkon nevelődik a lélek:
nem tudni, a jövő mint múlatja magát.
Ám ha megőriz pár hajtást leveles tavaszoknak,
volt oka metszésnek, s nem hiu a' szemezés.
Százfele futhat az út, ezer ösvény lesheti lépted,
mégis ez csak a pont, mely lett Egy-Origód.
Így ha üzennél jó öreg alma máteri gnómát,
más nem volna csupán: „Voltál, vagy s még légy!”

Nem ér a nevem

(Alkalmi vers gáborságomról,
Mezei Andrásnak, 1996)

Voltál már István – s Éva (!) is
(tanúsítja katonakönyved);
halálmindegy: a név hamis
s a legbensődhöz úgyse könnyebb
hozzáférközni általa;
minden név álnév – s ami nem:
zengő művésznév (trallala),
szívárványfolt a szíveden.

S e szív hatása fékezett
(mint akármely mosóporé),
nevedről hull az ékezet:
leszel Noe, és nem Noé,

habár álmaid menekíted
párosával bárkára fel –
mért írnák hibátlan' föléd:
hullámsír hantján semmi jel.

Lehetsz még Káin s Ábel is;
mielőtt hát fölGáborodnál,
csillapodj – ácsi! – mert e kis
névelírással többre jutnál,
ha eztán („nem ér a nevem!”)
módszeresen mindég elírnád
kifogván e rossz hüvelyen:
kis szabadság – mégis szabadság...

Szökőnap

(Kurtiszné Kovács Ágotának, 2000)

Kihalt szerkesztőség. Fél tizenegy sincs még.
Csak a telefon cseng – végenincsen koncert.
Nincs nyugtom egy percre: nincs, ki felemelje
azt a fránya kagylót úgy, ahogyan rég vót.
Egy-kettőt felveszek – minden hetediket.
Üzenetet írok, Ágotáért sírok.

Tegnapi lap kéne, de hát nincs letéve.
Megint nincs egy tollam – a tinten pen hol van?
Kifogyott a fax is, ez is milyen faxnis!
Kocsipapírt rónék – fiókomba' vót még,
Most hiába túrom, ilyen henye úron
minden szabály kifog: Ágotáért nyafog.

Hogy lehet ezt bírni? Teljesítményt írni
hál'Istennek nem kell: hasraütve dől el,
hogy ki mennyit keres. Ne bomlassz, csak szeress!

Mit ajánlasz máma a húsvéti számba?
S mi lesz karácsonyra az ünnepi bomba?
Örülj, amíg írhatsz, Ágotáért sírhatsz.

Asztalomon halom tornyosodik. Hagyom.
Úgyse szól már senki: rendbe kéne tenni.
Ha naptárt nem lelek, az idő se pereg:
új frizurát látok – csütörtököt mondok.
Szomorú szökőnap, egyre sűrűbb lőlap.
Majd szabadok leszünk: Ágotával szökünk.

Beatles-dalok (Ábelnek, 2000)

A polip kertje

Mért ne időzzem a tenger alatt,
egy polip árnyas kertjében?
Készséggel bebocsátana minket,
bár egy csöpp kétsége se volna:
szikkadt, fenti világ a hazánk...
Elhívnam a barátaim is
egy polip árnyas kertjébe.

Ott ücsörögnénk végtelenített
tájfunk és hurrikán idején
egy polip árnyas kertjében,
jó melegen, hullám-ölelésben,
tengeri vánkoston elnyúlván,
életadó barlang közelében,
táncot lejtve és dudorászva
s tudva: titok lesz hollétünk
egy polip árnyas kertjében.

Csak visitoznánk és úszkálnánk
bújócskázva korallerdőben;
hisz' mily élv ez a lánynak és a fiúnak:
háborítatlanul évdhetnek
egy polip árnyas kertjében.

Véled időzzem a tenger alatt:
boldog tenger-alatt-járókként
évdésünket ne zavarják
egy polip árnyas kertjében.

Úgy legyen

Ha dúlt időkben felhőűző napsugárként megjelen,
szendén szól a Szűz, hogy úgy legyen.
Sötét órán, tört reményű, százszor profán éjjelen
balga-bölcsen súgja: úgy legyen.
Úgy legyen, úgy legyen,
úgy legyen, úgy legyen,
szendén szól a Szűz, hogy úgy legyen.

Ha kiábrándult, agymosásos ürgék egyetértenek,
világekhó zengi: úgy legyen.
Ha azt hiszik, hogy másik oldal ad számukba érveket,
egyoldalú válasz: úgy legyen.
Úgy legyen, úgy legyen,
úgy legyen, úgy legyen,
világekhó zengi: úgy legyen.

Borús éjen felhőűző holdsugárként ragyog rám
hajnalba taszítva: úgy legyen.
Zen-e zen-dül, s-zen-de szűzek himbálóznak lajtorján
ámenkedve egyre: úgy legyen.
Úgy legyen, úgy legyen,
úgy legyen, úgy legyen,
szendén szól a szűz: ne „úgy” legyen...

Át az univerzumon

Mint partipohárba záporzó eső,
ömlenek, ömlenek a szavak.
Meg-megcsúsznak a papírmásé falon
a cseppek – s univerzummá foszlanak.

Bánattócsák, öröm-hullámtaréjok
öblítik át meg át a lelkemet –
övék vagyok: centrifugálnak
s kedvükre kifehéritenek.

Jai Guru De Va Om.
Világom szűznek tudhatom.

Milljom szempár vibrál át az esőn,
át az univerzumon.
Mint postaládában vergődő szél,
bukdácsol minden gondolatom.

Gyönyörű nevetés, a Föld gyöngyöző homloka
koszorúzza a horizontom –
milljom Napként ragyog az örök szerelem
át az univerzumon.

Jai Guru De Va,
Jai Guru De Va Om.

BÖK

Kláris (1981)

szépségedhez nem kell kláris
tisztaságodhoz se szappan
patyolat megalkuvás is
rejtőzhet a szappanhabban

Nullaváltozat (1982)

véletlen' kicsúszott Mária kezéből
gerince roppant s felkiáltott
BEVÉGEZTETETT

Nagyanyám mondta huszadik születésnapomon (1982)

Ládd, ez az emmém, csepp onokám. Az ecceri asszon
fogta a vasuellát s forgatta csak avval a pízit;

Ládd, ez az ettéd most má': menj el véle a bótba,
kell ugyi mindég irka meg könyv a csepp onokáknak...

Rózsaszín költemény (1982)

Ha az utolsó spórafelhő
szükségszerűen mégis eljő,
együtt porladunk majd el: én
meg e rózsaszín költemény.

Szeress csak addig, míg szerethetsz,
amíg arcomról mosolyt csenhetsz
ölelkezésünk reggelén –
int e rózsaszín költemény.

Anyánk is fontolgatta jöttünk,
csoda, hogy mégis megszülettünk
s vagyunk sötétben hóka fény:
naiv, rózsaszín költemény.

Rakéták árnyékában élve
optimizmusunk görcsös érve
éjszakát túlélő remény:
eres, rózsaszín költemény.

Ha az a végső spórafelhő
ágyunk fölébe mégis eljő,
sajnálni fogjuk: te meg én,
két test-rózsaszín költemény.

Szabályzat

(Hommage a Werbőczy, 1982)

Suszter kaptánál maradjon,
halott lába megmeredjen.

Halász foldozza a varsát,
költő toldozza a versét.

Póknak lába hadd rángjon,
disznó hasa hadd rengjen.

Soká tartson Urunk kegye,
pusztuljon el minden Kígyó.

S aki hozzá átállott,
sújtsa istenítélet.

Aki elárulja fáját,
vágassák le annak fejét.

S annyi, mint a rabolás,
ha a paraszt rebellis.

Joga ne csorbuljon úrnak,
nemtelenek mit sem érnek.

Rendfenntartás a legjobb úgy,
maga fizesse a jobbágy.

Étessék a személyzetet
s bétartsák a szabályzatot!

Megkötöm lovamat (1983)

Megkötöm lovamat
legelni pányvára
felkötöm magamat
szomorúfűzfára

Lovam el ki oldja
az erőm már elhagy
senyved szegény pára
amíg leoldoznak

Az idő megoldja
mindent kibogozgat
engem is holnapra
talán feloldoznak

Júlia (1983)

Az erőszaktól, mint rút varangytól,
úgy irtózik. A lelke szép.
S hogy az alakja jó maradjon,
megölte három gyermekét.

Sima ügy (1983)

Ha már nem érzel bizsergést
s örömnnek a hanyattfekvést;
Ha a szemem már nem ékszer
s vélem randevúzni kényszer;

Ha már nem vágyol a zabba,
akkor inkább hagyjuk abba.
Ha meg nem, nyugodtan feküdj.
Sima ügy ez. Sima ügy?

Az világnak folyása (1983)

Mindegyik fiúgyerek
nyitott könyvként rí, nevet
s talány
a lány.

Míg a világ fennmarad,
titok lesz a férfinak,
minő
a nő.

S ha a neje ellöki,
de nem elégíti ki
durva
szajha,

farkát csóváló kuvasz,
hogy az éjjel vele az
asszony
háljon.

Két elakadt József Attila-sorra (1984)

SZAMÁR SZÉLLEL PAJTÁSKODNI VÉN
BOSSZANKODÓ RÓZSA VAGYOK ÉN
szirom mit a huzat elragad
s világgá lódít egy perc alatt

bosszankodnom régen nincs miért
huzatos a világ meg nem ért
rózsaságom dicstelen vigasz
bömbölhet a szél nekem falaz

tüsszentsetek pollent visz a szél
szárán hervadt rózsa mit sem ér
mégsem cimborálok véletek
bőgjete csak ti csacsi szelek

Utánérzések (1984)

Mint rőfös zsidó szép keleti kelmét,
úgy terítem életem eléd.
S ha végigtapodva mégis elmégy,
tűsarkad szövetjét bontja szét.

*

Kis barátnőm a férfiasságnak
sorolja kritériumait:
„Nem baj, ha közben mint az állat –
de utána legyen humanoid!”

*

Mert láttam biz' én saját szememmel
élő falvédő-romantikát...
Ám ez rokonságban nincs a végtelennel:
táptalaja a véges világ.

*

Ami már a fogadkozások után jön,
nem hoz az bánatot s nem visz örömet.
Múltunknak szobrot nem állítunk e földön –
legfeljebb néhány kilométerkövet.

*

A magány: az örökéletet fektetni kétvállra.
Szeretni: az öngyilkosság legszolidabb formája.

Hangyaének (1985)

– Ez a spion holdfény
szemembe világít.
– Burkolózzunk lélekmentő
sötétségbe állig.

– Ez a pandúr erdő
gallyával rámreccsen.
– Visszajáró ricsaj nem vesz
erőt benső csenden.

– Szemérmetlen pázsit
talpamat csiklandja.
– Csápja soha ne viszessen
ha az ember – hangya.

A magyarokhoz (1985)

jelszavakat hadoválva
pózolva és mórrikálva
és vedelve és zabálva
kétfőfára mint a hörcsög
ki nem hízhatjuk a görcsöt

csodaszarvas aranylába-
legendákat lamentálva
bőfögve a teli tálba
mi vagyunk az Öcsik Örsök
a mi törzsünk ősi törzsök

kiéhezve szóra góltra
dalra idegnyugtatóra
pénzre győztes háborúra
magyar ugar lám kiszorcsog
tízmillió nemes korcsot

szebb a gólya mint a páva
kicsíphetné valahára
s elvihetné Afrikába
agyunkból a rút göcsörtöt
hová bevackolt az ördög

Jóslat (1985)

Majd szárba szökkensz, ha jó a nyurga nyár;
de kárba csökkensz, ha éretlen talál;
a sárba zökkensz – így él tovább a mag;
s tán párba hökkensz – már nem leszel magad...

Kérvény

(Gerliczki Andrásnak, 1986)

a céda nap
s az ég alatt
vízhatlan bárkák ringanak

a föld felett
a könny belep
ki törli meg e zöld szemet

a föld alatt
s az ég felett
bukott angyalok s mestered

hitünk ollé
egy szebb koré
ugye felengedsz jó Noé

Csujogatók (1986)

Kinetikus műremek,
amikor a nő remeg.

*

Van énrajtam szemérem:
ha akarják, lemérem!

*

Mért állsz olyan reszketőn?
Nem bugyim ez: keszkenőm!

A szerelem sötét verem,
a fejemet beleverem!

*

Az ebadta labancát:
kapjuk el a grabancát!

*

Sopronkőhida, Tököl:
lesújt, ha köll, nem tököl!

*

Drága hölgyem! Kegyeden
nem látszik az egyetem!

*

Régesrég nem biznissz már:
legyen más a KISZ-titkár!

*

Hogyha túl erős a tónus,
belerendül bármi trónus!

*

Pucolj innen ész nélkül,
míg megúszod AIDS nélkül!

Ibolyaszedők (1987)

*Itt a körben minden a tavaszt dalolja,
menüett járja és könnyű polka;
lány jön, a karján fonott kosárral,
szoknyája alja beverve sárral.*

Kórisme (1987)

*Trópusi e szerelem:
dzsungelpára szívemen.
Mindhalálíg inhalál.
Boldogságos kínhalál.*

Éjszakai olvasás (1988)

*fogytán az álom mára itt
fellapozom hát Márait*

*s bár leragadna már a pilla
felpattintja József Attila*

*ha hiányozna bármi dal
dúdolok Kosztolányival*

*s gyűrűző tóba kavicsot
dobok az éjbe – Babitsot*

Klapanciák (1988)

erre kószál az elmúlás
botlásainkon édeleg
kísért az el-elnémulás
eldobott elnyomott hitek
halál nászkürtjét hallani
jegyben jár vélünk már az ősz
kamasz forgószél híva hí
kerge nimfákkal kergetőzz
légy hedonista légy botor
deret küld úgyis rád az éj
avítt kell kipróbált modor
megszokásnál nincs jobb veszély
erre kószál az elmúlás
susog a tengertúl-világ
szemed sarkába árkot ás
tollad alá klapanciát

Tájéleírás (1988)

Mint hulla világra ha hullik a hó, és nyílik az ajtó, s csimpolyaszó
sem hergeli télhon csönd-urait, s a távolban farkas se vonít, hogy
nyugtalanítón borzolná és észre-se-vétlen (b)őszítné az úri szakállat
szénakazallá s a barna szemöldöt szőkévé, úgy lappad e tornyos ház-
ban a lét, mint cifra tegezben az ó bajonét, s míg harcra vezényel az
agg kapitány, egy légy csúszkál pödrött bajuszán...

Pest (1988)

Bokros a füst, ritkás az ózon,
sűrög a szorgos pesti nép.

Nem tűnődik Alízon, Ózon:
mesétlen fűzi életét.

S hogy a lendület még kitartson,
mindegyre mesét képzeleg.

Így törnek rá az ózonpajzson
át a füstgomoly-reggelek.

Kis magyar poétika (Rózsa Endrének, 1988)

Seregi a szónak felindultak vala,
ország útfelére hullajtattak vala,
Isten szép napjában megferedtek vala,
búvat és örömet megtermettek vala.

*

Délceg szép szavaknak,
kéretlen tavasznak
 illegető tüköre;
vitéz nyargalások
fenséges és vásott
 évődő szent dicsköre,
mely lész e világnak,
sarjadatlan ágnak
 bimbóbontó gyönyöre.

Szava szökken: csodaőzbak,
pihelépte iramos,
dala bárha tovaringat –
szanaszéjjel szakadoz.
Vele mén a csaliálom:
mesebéli kikelet;
amig újra kitalálom,
a szakállam kipereg.

*

Szomjazik szívem a pásztorok dalára,
pórok keservére, vándor jószavára.
Lassúbodik vérem, ha komótos nóta
pönög a cimbalmon falusi ivóba'.
Kármentő mögül a korcsmárosné pillog,
hószín fülcimpáján rubintos a billog.
Őreg este, te vagy kupája e Nedvnek:
petróleumja az énekmondó kedvnek!

*

átok a dal, ha mindenét
zálogba rakja a poét'
(papír-
manír)

ha a január mögveszi
s ezt a mönisztér engedi
(s a kor-
szigor)

átok a vers, ha ihletét
hasztalan hinti szerteszét
(kopott
sorok)

ha vízbe fúl a hídverő
és az álmokra nincs vevő
(ti-tá
ti-tá)

Epilógus (1992)

Véget ért a móka mára:
zárul a nap mókatára,
de ha tetszett,
nemsokára újabb heccet

tartogat a mókás holnap,
humoristák szónokolnak
dísztribünről,
megváltanak minden bűntől,

csak az útjukat kövessük,
másra meg a követ vessük
s hébe-hóba
félrelessünk, ha a porba

kényelmetlen krónikákat
firkálgat egy naiv állat
rólunk s róla –
minket támad csuha, tóga:

vetkőztesd hát tök' pucérra,
divatdiktátori éra
beköszöntött;
és az ördög vigye még a

hímporát is a pokolra,
ahány ivadéka volna;
s valahára
véget ér a móka mára...

Február végén (1994)

Már nyílnak a szűmben a férfisirámok
Bár bömböl a lányom a bölcsi előtt
Úgy vágyom a tájat amit 'ki se látott
Mélán vakarám el a lelken a bőrt
Még itt tunikámban a lángsugarú slag
És ágyba se már (s még) nem vizelek
De őszül a fanször s romlik az állag
A pánik aszalja a péniszemet

Elhullik a mag tovalendül az élet
Jöjj hitvesem ülj az ölembe ide
Ki most gyönyöröd kezeimbe tevéd le
Holnap kerekedsz más kéz fölibe
Ó mondd ha előbb megyek el totememre
Kuncogva borítasz-e szemfödelet
S ébredsz-e vajon nemi gerjedelemre
Hogy elhagyod érte az én levemet

Ha majd elenyészik az egykori mámor
S a gennyes idő szanaszerte rohaszt
Vajh mért kibiceljek a lenti világból
Hisz talmi vigasz csak a lenti malaszt

*Letörölöd utánam a szíved a széked
S az albumok őrzik csak nevemet
De megvan-e írva a végem a véged
Volt-nincs szerelem kegyelem kegyelet*

Opera

(Turczi Istvánnak, 1994)

*Jellemem Otelló von Jágó
egyszerre lángoló Montágó
s kételyek dúlta Kapulet*

*Donhuán – szíveken uralgó
szerelemtelen fess hidalgó
donnák kebelén amulett*

*Felzengő hangú csepürágó
kakasülőkön kokettáló
cselédszívet ki rabulejt*

*Sírásó s kriptá-ajtón-álló
zöld posztót öltött útonálló
ki legendákra kapu lett*

Variánsok (1994)

Ahol a szabadság a rend,
mindig érzem a végtelent.
(József Attila)

Ahol a szabadság a trend,
nem emlegetnek végtelent.

*

Ahol a szabadság bont rendet,
búcsút inthetsz a végtelennek.

*

Ahol rendi a szabadság,
végtelenített a gazság.

*

Ahol a rendes nem szabad,
szabados végtelenbe csap.

Tiszántúli mondóka (Arany Lajosnak, 1994)

Általmentem a Tiszán – itt vagyok a Tiszán túl.
Ott, ahol a kurtafarkú ázsiai malac túr.

Itt lakik a galambom – vagy ha nem, hát itt lakott.
Szúnyogűző legyezőmmel hessentem a tegnapot.

Dévaj dalok (1994–1995)

Háremdal

Szálem, szálem,
pállik a hárem,
dől a verejték, rothad a rend.

Babrá! hajadon
három hajadon
ring fenekük, mint föld öle reng.

Hála hasuknak:
rút eunuchnak
jut gyönyörűség, plátoni trend.

Bűvük, bájuk,
hópihe-májuk
férfiveszélyt rád mégse jelent.

Szálem, szálem,
omlik a hárem,
nem jatagán, mi hüvelybe se „ment”.

Rút eunuchnak
annyi se juthat,
hogy beeressze a kinti delejt?

Volt noha – már nem
(szálem, hárem);
jöjjön az új raj, új regiment!

Rászabadulva,
humuszra lehullva
hirdeti magjuk: Allah beh' szent...

Gall dal

Copfok, maslik,
laktat a saslik,
műtve az úttest, lesz trotoár.

Saint-Denis lánya
szíve kitárva,
vulkán-vulván szabva az ár.

Afrika vére
intene félre:
„Rózsakehelyben harmatozol:

vár egy priccs rád –
hát egy fricskát
megkockáztathatsz, te botor...”

Rázod fejedet,
szintúgy zsebedet:
oly lapos az, mint más dagadó.

Dália szirma
nem neki nyit ma:
hol van még a jövődő hó?

Szalmadal

Arktiszi télben
nyolcvanhétben
félőrülten, fél heverőn

életkedved
(vágyad, nedved)
megdupláztad az egyszeri nőn.

Tűz van nála,
elfed a láva:
annyi a gáz és véle a kő –

fekhetsz bárha
baldachin-ágyba:
az kéne, az a fél heverő...

Vágy diadalma:
(széna? szalma!)
nélküle Párizs – elfekvő.

Száll repülőre,
s egy-kettőre
holt libidód is égig nő!

Ars philosophica (Szilassy Zoltánnak, 1995)

Ezek csak rímek: rossz rimák.
Ne keress filozófiát,
ahol a nyelv is csak dadog
s kézimunkás csipkeszegélyről,
láblógatva az „uncsi” égből
sütkéreznek az angyalok.
Itt nincs tekintély s nincs katedra;
minden tudomány orra bukna
(biflázhatsz estig, hajnalig),
a Prof sem tanul, bár tanít –
s leckézetve professzorát
bosszúálló Bukott Diák,
a Nagy Bohóc, a Nyelvetöltő
játssza a sértett angyalit:
az cáfoltatik, ami cáfol,

gyarmatosult pár emberöltő
ábrándozva a Messiásról
s bogozván ákombákomit.
Bárhogy anyagszol: legbelül
sejtjeid között ott az űr –
oda igyekszel; s ott vagy, ott:
taszító s egyben taszított.
Túl ne becsüljed hát a mát –
mindenek ríme: rossz rimák.

Blokád (1995)

színes szélesvásznon más még a blokád is
(Sztálinunk tapizgat zsdánoui kacsót)
szájunk ízét úgysem fanyarítja ánizs
ha elcuppannék is pár elvtársi csók

így szerelmeskednek fennkölt szerelemmel
halálig ortodox éltavárisok
demokratává átvedleniük sem kell
a hű forradalmárt nem érheti sokk

nékik dolgozik a vörös idő és tér
besatírozzák az időtlen teret
legyünk élesebbek kórusnál és késnél
világ együgyűi egyesüljetek

Mi lennék (1995)

Lennék delnő, gálaszereplő,
sóderbánya, médiasztár.
Hölgyek gyönyöre, bakfisszeplő,
ábrándkép, mely kéj és fáj.
Lennék az, ki úgy tanít élni,
hoggy neki nem jut rá ideje.
Nem szok' félni, csak egyre kefélni
s rúdja – ha áll – sosem áll kifele.
Lennék vastagbőrű vadállat,
gégekereplő képviselő.
Westernhős, aki véd, noha támad,
gyöngéd férfi, drabális nő.
Lennék, lennék, lenni ha program
s hogyha divik még nagymonológ;
káprázat mind: szintetikus „van” –
s kushad az emlék, óg és móg.

Gyermekded versezet (Katának, 1996)

Toporog a kis Kata, dübörög a talpa,
pattog a lakkos parketta.
Látom, mocorog a buksija mélyén
száz vidor ötlet, krampuszi móka,
elmesziporka, mi Pallasz Athénéként kiparázslík
holnapra.

Göndör szöszi haj, szinezüst rúgók,
aranyos bevonat, próbával.
Égszemek égnek a huncut pofikán –

nem kétséges,
akinek szeme van:
elfér a fején jópár vaj.

Hosszan méláz Ábránd-Eszter
(minden háztartásba csak ez kell),
komoly ám: nővér,
majdnemis anyaszerep,
óuja hugát – nem szíveli, ha tekereg:
jó pesztonka babát nem vesz el.

Féltékenység béleli lelkét;
barna szemét és hajzuhatagját
hogyha bedobná: nyert ügye lennék –
mégse hajolhatik egy apa ide-oda,
tudják ezt (két nyelvés-mérleges édes puszikofa)
mindenképp.

Ellentétek vonzó viharain
úgysem volna, ki átgázoljon
kóctalanul: mondd, ott vagy-e honn, hol
elmélázván és toporogván
rád vár két lány – s tán még egy lány
egyszer, majdan...
Csöllpapa lennék? Nem mondom...

Lickóvadamosi rímek (Hules Bélának, 1997)

Írófélék hada most
elfoglalja Vadamost.

Italukban laza rost,
ellazulnak hamarost.

Szólnak bölcset s badarost,
nem tűrik a hadaróst.

Nem dívik a dada most,
elkerüli Vadamost.

(Nem is szaglik babafos,
amit dilis dada mos.)

Lerobbant a Lada? Nos,
képíró, poéta – rajta,
nem szakad le ez a pajta:
vár a szelíd Vadamos!

*

Tudja minden fickó,
mi is az a cickó.
De nem minden fickó,
hol is lehet Lickó.
Ám ha mégis: let's go!

*

Mi a drágább: Gellénháza
vagy egy repedt hellén váza?
Aktszobor, mit mellém ráza
alabástrom mellén máza?
(S ha nem talál tulajra,
együtt lépünk olajra?)

Háromszor négy sor (Lackfi Jánosnak, 1999)

Sűrű szövedéket, jaj, ki fejt fel?
Szálai közé csomózva: rejtjel,
miként gyürkőzz szent munkálatodnak,
ha elébb a latrok meg nem lopnak.

*

Szemlélni jöttél – mit se dönts el.
Mint üvegkorsóban a gyöngy ser.
Szerteperegsz, mint talmi gyöngysor.
Nem költemény, csak tört vers: négy sor.

*

Miből szöttek? Vágyból? Halálból?
Eltiltva asztaltól és ágytól
éldegélsz lenn a puszta földön.
Megóv az ég? Vagy sziklabörtön?

Mondóka (Kálnay Adélnak, 1999)

kis hulladék
csöpp morzsalék
sok toldalék
és fönn az ég
és lenn a föld
a lét betölt
hogy éld hogy öld
és eltöröld

a bűnt s erényt
a furcsa fényt
az íriszen

én nem hiszem

Ezredvégi fecnik (Szepes Erikának, 1999)

Értelmiség ez? Nem kamasz,
kiből csak dől a gond, panasz?
Ezer bajára nincsen ír:
üzekvés helyett verset ír.

*

Alkonyul a romantikának,
túlélni kész poétikáknak.
Gyanús, mi túl originál.
Tőkét halmoz fel. Nem rinyál.

*

Irodalom? Múló ígézet:
olvasva jó, mint rágva gitt.
Legelteti manna-ígéret
tejelő aranyborjait.

Netvers (1999)

Lehettél bölcs te, Ógörög
szavaidra ha rágörög
hetéra
net-éra

Tenger nélküli szabadúszó
nem melegít metaxa, ouzo
(disztichon?
hiszti-hon...)

Egész álló nap csépeled
(hogy zsibbad már a félkezed)
megkopott
laptopod

S ki fogja kvártély-kosztod állni
nem mondja azt meg Kosztolányi
se kukac –
kinyuvadsz...

Én nem tudom...

(Kristóf Attilának, hátha néha egyedül van, 2000)

Én nem tudom, hogy pörsenéses nyelvvel
miért papol, ki gyűlölködve nyelvvel
s miért skribál, ki bölcs iróniát
föl nem fog ésszel – szörcs ironja hát
naponta indul géppapírt tiporni,
hogy lassacskán már gyalázatipar, mi
megeshetik egy szűzfehér lapon;
s gyehenna lesz-e – azt én nem tudom.

Én nem tudom, ki a született klubtag
s kit szedercsíráként is zsebre dugtak
s már mindig kívül lesz a búvkörön
(hogy utánuk a víz- és tűzőzön
s a mágiájuk fekete-fehérben
majd szétterül az elbitorlott égen,
körülnyalintva új parnasszuson) ...
S hogy lesz-e új Homér? Én nem tudom.

Én nem tudom, a balatoni nádas
csukában lesz-e bő vagy békanyálás
s Midász királyról hallgat vagy susog –
ha nincs kapás, akkor sem búsulok:
bár annyi még a rangrejtett giliszta,
poliszba járok én, sosem poliszra...
Tanf-tani meddig van alkalom
e porló Fórumon – én nem tudom...

Rózsadombi fohász (2001)

Déli verő érleli a meggyet,
buja kertünk teremtetett vadon,
teraszunkról simli-egyszeregyet
leskelünk egy exkluzív adón,
idefenn derűs az ezred vége:
hulló bőrt találunk telibe...

Istenkém, csak soha le ne kéne
szlalomoznunk szlömös szmötyibe!

Megvan azért mindennap a gondunk:
négy faxból egy kipurcant megint –
hogy végezzük nélküle a dolgunk?
S újfent szellemképes lett a print,

a Merci meg mobilszet-cserére
szorulna, de – úgymond – izibe'...
Istenkém, csak soha le ne kéne
szlalomoznunk szlömös szmötyibe!

Szemünk fénye magánóvodában
serdül, hogy majd örökünkbe lép,
nem senyved hiánygazdálkodásban:
megtanulja, mily árnyalt a kép,
szakértő kell mindenkor elvégre –
s nála lesz letétben az Ige...
Istenkém, csak soha le ne kéne
szlalomoznunk szlömös szmötyibe!

Urbanista naptár (Farkas Péternek, 2001)

Az urbanista mit művel tavasszal?
Küzd a sereg belvizes panasszal.
Buzgalmáért jár-e hóvirág,
midőn völgybe száll és csúcsra hág?

*

Az urbanista mért pihenne nyáron?
Űzi-hajtja „jurokonform” álom.
Ha az ISO bódít, mint a szesz,
minden formakincs egyforma lesz?

*

Az urbanista ősszel mért dohog?
Fundamentuma: futóhomok.
Vidékfejlesztés az élete:
szánt-e új barázdát vén eke?

*Az urbanista tisztán lát-e télen?
Vízióit befújja a hó.
Mikulásban nem hisz ő már régen –
no de hátha jó a Télanyó?*

Tükör (2001)

*Könnybe lábadt a lélek tükre –
neheztelj tán meg a betűkre?
Itt-ott megkopott foncsorod
s lelked is messze koncsorog...*

Végkifejlet (2001)

*A latrok
megfeszített figyelemmel hallgatták
utolsó szavait.*

Bök

(Fehér Bélának, 1985–2002)

Mottó:

Ha az ihlet csökkentett,
Alkoss akkor bökverset.

Mottó 2:

Bök az, ami érdek nélkül bök.

(Daktilusi intelmek)

*Mondd csapodár szeretődnek
véges a férfi türelme
káromol akkor az Isten
égi kegyek fejedelme*

*Mondd hogy a talmi bocsánat
lyuggat akármilyen iszákot
elpotyog ám a varázsmag
s visszautat 'ki se látott*

(Spleen)

*Életünk únt és vontatott...
Szebb reményeket mondatok!
Másképp festett az eljövő:
eszmére eszme, kőre kő,
izgatottságra izgalom...
Ám a reménység ritka lom
s jövőképünk csökkent, kopott:
rossz járgányokkal vontatott...*

(Erotika)

Nem mentenek ki ravaszságok:
beszippant az örvénylő szépség.
Milyen szédítő magasságok!
S micsoda feneketlen mélység!

(Béke)

Bámész vidék ez – csupa balkon:
szikkadt nagyváros friss bele.
Lődörögsz csak a Duna-parton
s örülsz, hogy nem lőnek bele.

(Lázgörbe)

Lámpavasra ne szedj kinint,
ám ha mégis, ne fald Lenint:
még lázba jössz tőle megint
s a Világbank újfent megint.

(Demokrácia)

Filléres gondok és milliós remények –
mindegyik mélyén ott piheg az érdek.

(Magyaros töltelék)

Pedig máskülönben éppen hogy ugyancsak,
bár tulajdonképpen azért is viszonylag,
mindemellett mégsem jobbra melleleg,
ám történetesen végtére is – mindegy.

(Panasz)

Azt mondod, beteg vagy marha vagyok,
hogy papolok s körmölök óraszám.
Tán valóban beteg marha vagyok,
hiszen már fáj a körmöm és a szám!

(Talány)

Kié a Váci ucca
megannyi drága cucca?

(Utcasarki dilemma)

Ha ez a szemérmes parázna
szerelmével meg nem alázna,
nem gátolhatna meg az erkölcs,
hogy némi pénzt e célra elkölts.

(Flört)

Kis kerthelyiség, csókra csók,
kígyóbűvölő kis kacsók,
szeretőm feminista, henceg –
mégis én fizessem a cechet?

(Pajzán rím)

E kerti lak,
hol kúrtalak.

(Érett férfi mondja)

Rég nem izgat „femme fatale” –
nem úgy ám egy stramm fatál!

(Július)

Cseppfolyós a nyár. Merő verejték
vénhedt városunk. E hőgutát
mért nem öntik versbe bús poéták
inkább, hogy a hús kriglit emeljék?

(Kiadói levelezés)

Várok becses válaszukra:
tetszett-é a Káma Szutra?
S ha tetszésük méltányos,
szándékuk hány példányos?

(Ígéret)

Nem marad így el a
médiadal...

(Irodalom)

Szellem mozgatta árapály –
lövell a toll.
Tegnap élet volt; már halál:
korall, atoll.

(Egy élmunkás emlékeiből)

Számra csókot leheltél –
elpirult a Lehel tér.

(Kiábrándult hazafi mondja)

Kecsegtessen e fránya hon mást:
elkerülendő drága romlást,
lávaömlést és bányaomlást
mozgósítsanak más hasonmást...

(Hedonista strófa)

Mire föl a diéta?
Egyél-igyál, poéta!
Beszítál a futó por.
Nem hiányol utókor.

(Rovásírás)

Sokat ír a Sátán –
sok van a rovásán.

(Történelem)

Volt, hogy volt új a szivárvány alatt.
Harci szekéren érkezett a Nap,
idilli tájon dúlt a szeretet,
nem firtatván az égi jegyeket,
ki mindenki tolong a Tejúton:
mogorva hun? Nehézkes teuton?

(Politikusportré)

Ott cseperedett fű között,
gyermekszobát nélkülözött.
Verte az apja, anyja csépte –
ím, verőfényes gyermeksege.
Most kárpótolja hát magát:
élete gyémánt, száz karát.
S ha hallják kőbőlcső-cselét,
felmorajland a csőcselék.
S a külhon is felmorajland furtonfurt:
tornyos Majland, féltornyú Frankfurt.
S nem sejtik: semmi nem igaz –
kórót nem ölhet el a gaz.

(Kilátások)

Nem kísértnek verselt veszedelmek,
szószuszok, pohos poétikák.
Nincs talonban megfejt fejedelmed,
elmerült a mecénás-világ.
A költő ma más csatára készül,
aggastyán korára fel- s kikészül
és nagy garra, bőszen nekitámad
a túlvilági zord esztétikáknak.

(Pilátus)

Ó, te pirospozsgás Róma!
Itt meg járványveszély fenyeget...
Fő dolog a higiénia:
mosom kezeimet!

(Majális)

(Ti akartátok. Én tiltakoztam, de erőtlenség. A fákra csend tapadt, s a fűszálak közt a Nap elpirult. Gyanútlanul zümmögött a rét, s valahol, a korán jött melegben egy csúnyácska lány sóhajtozott egyre. A transzparenszek messze virítottak, s pufók képű öreg partizánok szónokoltak az emelvényeken.)

éljen éljen virágozzék
szegfűvünk is illatozzék
harsogjon a völgy a katlan
éljen a megbonthatatlan

(A példásan megszervezett majálison igyekvő tömeg próbálta jól érezni magát. Azt mondtátok, daloljak erről a nyárias májusról, és én szót fogadtam nektek. Ti akartátok.)

(Identitás)

Toronto nem Sorrento
Chicago nem Józsefváros
Kanada nem Granada
Csak én vagyok mindig János

Végül

(Nyíri Jánosnak, 2002)

Lábamnál káröröm és sírás.
Fölöttem négybetűs az írás.
Az Írás örvét nem ereszttem.
Elúnnám magam a kereszten.

XL
(Negyvensoros versek)

XL

(Toóth H. Zsoltnak, 2001)

Hány nap múlik el úgy, hogy semmit nem közelítesz
rém-szigorúan titkos zónák drótfonatához?
Hányszor húz le az ágy, hogy kézbe se vetted a tollat?
Elvacakoltál múló-málló ügykezeléssel,
küszködöttél, noha tudtad: penzum; nincs hozadéka...

Nincs hova eltolnod, hogy dolgoznak nekifogjál –
látványos munkával leplezd bár a lazsálást.
Úgy fogy a nyár, úgy csusszansz lomhán egyre az őszbe,
jőformán ki se jutsz a hegyoldal fűzőnébe,
hogy barbár, meztélláb-módi fohászra fakadjál...

Arra születted tán, hogy az évgyűrűk erejével,
mind tágabb köröket róván gyarapítsad a törzset,
jóban légy a levélké hars klorofill-seregével,
tudjad az ágbog-térkép minden távoli sarkát
s járd be a lenti világot, végig, az ősi gyökérig...

Innen rossz a kilátás, ájer jár-kelel odúdban,
perceg a szű, feneketlen bendőt tölt meg a mókus,
lélekpusztító a homály, nyúlós, örök alkony
megtelepülve idődön, a törvényt átalakítja
önnön kénye szerint, rád rakva a lelki bilincset...

Volt és lesz is idő, hogy az álmok dús televényén
tarka virágra találsz, csokréta mint a szivárvány,
játszva szökellik a fény, friss halmot tús a vakondok,
értelmet nyer mind, ami múlik: a vízen a hullám,
fátyol az égen, meddő testben élveteg élet...

Ifjúságod ráncai: árkok sziklamederben,
eszméid foszladnak, mint egy tegnapi újság,
múzsáiddal az ősz elbánt, mint nyári lugassal –
gyermekeidre tekintve hiszed, hogy az egyszeri dallam
pókfonalán tapogatva a sors is visszaperegphet...

Hány nap múlik el és a titok mégsem közelít meg
tiltott zónádtól tartván, hol a kandi szömörcek
állnak lesben; odébb taposóaknak fenyegetnek;
vérdíj: negyven arany – ha sokallod, várd, hogy a tőzsdén
árfolyamod felszökve szívéhez kapjon a bróker...

Kétes fényű serlegekért mért is tülekednél?
Bírnád még iramát – de a verseny szájíze véres,
mint csevicét kortyolni vagy ó pénzekre harapni.
Őrzöd még a szerelmet, s szintúgy téged is őriz;
őslégység vagy – körülárad aranyló égi borostyán...

Róma (2001)

Mintha a világ egy pont volna,
gémeskútba torkolló róna
s minden földutat oda róna,
Róma;

három évezred átkarolna,
százféle pogány rádfarolna,
szent inkvizíció tarolna,
Róma;

Péter is fennen szónokolna,
Colosseumban abrakolna,
ódon kövekbe rúnát róna,
Róma;

máriakékbe bújt matróna,
mintha az ige vele volna,
fia sem holmi kelekótya,
Róma;

mennyei piktör sörtetolla
álommennyezetet vakolna,
elsápadna Korán és Tóra,
Róma;

új évezrednek első hója,
kápolvekker mutatója,
Trévi-szökőkút eurója,
Róma;

mintha Velence meghódolna,
szárnyas oroszlán: jámbor szolgál,
házat kerülni volna dolga,
Róma;

ott kezdődött e hosszú ó-ma,
lagúnák mentén csatangolva
s nincs mit csodálni: elhódít ma
Róma;

reneszánszomnak édes gúzsza,
homlokon csókol, lám, a rúzsza,
téged dicsérjen, drága múzsza,
Róma;

Tevere gyanánt körülfolj ma,
mintha egy percben benne volna
másfél évtized kéje-búja
s Róma...

INRI

(Elmer Istvánnak, 2002)

*Jegyezd fel, vésd be jöttödet
vén istállók málló falába;
élj, de készülj a kínhalálra,
lelked legyen jószágmeleg;*

*s ne ingereld atyád, az ácsot,
kerüld a gőgös templomot,
ahol révült szakállasok
írásból tákolnak világot;*

*ám ha eljő a te időd,
ne tétovázz majd útra kelni,
ellenük-értük perlekedni;
vigyázz: soha ne légy ripők;*

*úgy prófétálj, hogy mind azt higgyék:
belőlük fakadt fel a szó;
gázsira várni nem való –
fizetséged vér és veríték;*

*csínján bánj tetszetős csodákkal,
szemfényvesztő-ipart ne űzz;
belülről égessen a tűz,
ne cseréld össze földi vággyal;*

*s ha már sok van, ki jó s követ,
ne mondd, hogy minden meg van írva:
remény nélkül száll mind a sírba
s mindent felfal a szürkület;*

adj nekik cipót és halat,
s ha véled nyúlnak majd a tálba,
sose alkudj a vételárra:
tudd, hogy nekik ez nagy falat;

ne a szót mondd – a szellemet;
s ha bíbort gyöngyözik a bőrod:
stációidat miként győződ –
tagadd meg gyarló testedet;

minden kételyben ott az ördög:
hasztalan volnál a Világ –
egyedül ródd kálváriád;
az is elhagy majd, aki küldött;

s baktass csak akkor is tovább,
ha néped szivárványra színvak;
nincs más utad, mint meghódítsad
sorsod hegyét: a Golgotát.

Fohász

(Szalay Károlynak, 2002)

Isten a földben és az égen:
irgalmadat már nem remélem.

Oly távol vagy s én oly magamban,
születtem – s máris elhagyattam.

Fiú volnék, csak épp atyátlan,
ősz örökös egy árva házban.

Távol áll tőlem gőg s alázat,
kínoz a volt-nincs magyarázat.

Nem vágyom immár üdutanokra,
hervad a lélek csakra-csokra.

Csupán az értelmét szeretném,
miért küldtél egy nyári estén.

Hajdan még egyértelmű voltál,
világos, mint egy régi zsoltár.

Prófétáidban nem volt kétség:
mennydörgő hangod félreértsék.

S ha elgyávultak, mint az ember,
értük mentél egy böszme cettel.

Ma már a bálnák elenyésztek,
halott könyvekbe bújt a lényeg.

Fárasztott rég a mindent-bírást,
Igévé lettél, mint az Írás.

Kép vagy a képben, hang a hangban –
s itt állok én írástudatlan.

Hogy ki ne tűnjék fogyatékom,
ó szavaidba burkolózom.

Jelet kívánnék, szép szivárványt,
ami elűzné mind az ármányt.

S ha látására kevés lennék,
hadd legyek nálad egyszer vendég.

Repkény-lifted bocsásd le értem,
gótikád titkát hogy megértsem.

Csúcsíves ablakodba érve
átitathat jószágod érve.

Végakarát, mit ősök hagytak:
világmindenség-rózsaaablak.

Irgalmad mégis hadd reméljem:
Isten a földben és az égen.

Ars poetica

(Alföldy Jenőnek, 2002)

Fülemben lóg kincstári billog.
Ki érti e nyilvános titkot?
S aki érti, belőle mit fog?

Izzásom megszilárdult holt vas.
Vélem játszhat megannyi ordas.
Naplómba bárki beleolvass.

Létet alkotok, művet élek.
Nem festek én és nem zenélek.
Áttűnnek rajtam játszi képek.

Mégis a főszerepet élelem.
Pőreségem el nem cserélem.
Én választottam pellengérem.

Meztelen szívvel vérben ázom.
Dögcédulákkal kanasztázom.
Pitbull vagyok képzelt pórázon.

Nem vagyok programozott gólem.
Udvariatlan udvarló sem.
Én csak a száj vagyok – a szó nem.

Kvarcszem vagyok a gépezetben.
Rendtévő a homoktengerben.
Szeretelenség a szerkezetben.

Formák bástyái mögé bújok.
Ormótlan vagyok, mint a tűzok.
Balerinákkal randevúzik.

Holt tengeremből támadt holtár.
Ádám előtt is itt voltam már.
Tőlem származik minden zsoltár.

Fáraónőkkel léptem félre.
Emlékszem minden ezredévre.
Tudom, mi lesz a játszma vége.

Én vagyok a vég és a kezdet.
A Teremtő is vélem kezdett.
Kezdetem egyben bevégeztet.

Fogantatásom gyönyör és kín.
Márkilelkem közszemlén már kinn.
Fájdalmam felfedezni bárkin.

Állapot vagyok, nemcsak állag.
Egyetlen bár, de variáns csak.
Tejútrendszerben árva csillag.
Foglya szabados álmaimnak.

Ölelkező szonettek (2002)

időszámításunk előtt
nem emlékszem már volt-e élet
talán testetlen vak remények
apasztottak időt erőt
talán cserfes fossziliákba
zártá be magát a jelen
s mint megfejtendő titkos ábra
lüktettek karcolt szívemen
talán egy hírvivőre vártak
öslénytelen előidők
íratlan prehisztorikum
s hogy egyszer mégis rádtalálnak
még a Nagy Bumm és Reccs között
maga volt a fantasztikum
öled és hangod pusztá lényed
mégis más térben volt a lényeg
egy pontba sűrült maximum
dinamikus harmóniában
szárnyalt a szív és megszakadt
valahányszor az út porában
szétgörgött higany-pillanat
s bár mindig jött derű borúra
történetírásunk közös
mint törvívók alatt a pást
földem fölé vont égi búra
békében harcban körkörös
palást vagyok s legyél palást
takarj be s én is óva óvlak
ne álld útját ez ócska csóknak
ebből él holnap a világ
kívülünk nincs se szív se szellem
nem létezik bűn és erény

nincsen kiért és nincs ki ellen
s te állsz csak lelkem főterén
legyél velem a citadellán
míg lábunknál a múlt hever
s átkarollak örök-sután
s kísérv a jövő pince-torkán
mondd hogy lesz élet lenni kell
időszámításunk után

TARTALOM

SZABADULÁSI MUTATVÁNY

Tizenegy mondat	7
Kék leánderek	15
Tavaszi ének	15
Eltávozás	15
Forgószel	16
Mese	17
Október	17
Tavaszi	19
Rend	21
Töredék	21
Amelyben szerelembe esését igen keserűli	22
Odüsszeusz éneke	23
Azon a napon	24
Stressz	25
Ha mondtad volna	25
Galilei	26
A pokol tornáca	26
Altató apámnak	27
Mi legyen?	27
A gyermekkor vége	28
Legényes	29
Krimi	29
Számla	30
Dúdoló – messziről	31
Ma ne engedd le a rolót	31
Vasúti költemény	32
Az utolsó szó jogán	33
Vízkereszt	36
Nincs szomorúbb	37
Harminckettő	37
Leányvásár	38

Véráldozat	39
Cserépbe ültetem	40
Nyelvtan	40
Rekviem	41
Hét halál	41
Eredetmonda	45
Gyepűn által	46
Áldás és átok	47
Vihar után	48
Vérrel írom	48
Virágének	48
A vágyak idővel	49
Galliai képeslapok	50
Ha az ajtó becsukódik	52
Nyári zápor	53
Magdaléna	54
Memoriálé	54
Dicsértessék	55
Próza doloróza	56
Sírató	58
Anyám	70
Jegyzet	71
Ábel az embertelenségben	71
Kalendárium	72
Halottak napja	79
Dajkaszólitó	79
Hajtóvadászat	80
Szabadulási mutató	80
Tanúvallomás	81
Négy haiku	81
Karácsonyi ének	82
Harc a polippal	83
Álarc nélkül	83
Ő	84
Vihar	84
Trilógia	85

Március	90
Alfa és Ómega	91
Hétszer hét	92
Télutó	95
Három makáma	96
Epizódok	97
Tolófájás	98
Agónia	98
Mint a guanó	98
A változás verse	99
Búcsúlevél	100

HATÁRFOLYAM

Disztichon	103
An-Dante	103
Dzsungelvers	103
Szeretni, lebegni	104
Mielőtt	104
S mégis	105
Nagyboldogasszony	105
Mea culpa	106
Balkezes balladák	107
Füredi triptichon	115
Erzsébetvárosi elégia	118
Rondó	118
Harmincegy a négyzeten	122
Haiku-naptár	124
Minden	130
Medália	131
I ♥ N Y	131
Gyöngyélet	133
Direktívák	133
Istentelenül	134
Harminchárom	134

Ministránsok	135
Hétfátyoltánc	137
Dünnögő disztichonok	139

EZREDFORDULÓ

Kérdés	143
Kanada	143
Egy kuruc tűnődik	145
Negyedik negyed	145
Indulás, érkezés	146
Módi	146
Sodródó idő	147
Dél Keresztje	147
Aznap	148
Négy évszak	148
Rosszkedvű rondó	148
Ezredvég	150
Kiűzetés	150
Egyéjszakás kaland	150
Elrendeltetés	151
Vérben és gyönyörben	152
Pogány ima	152
Oda, a nyugati szélhez	153
Szürkület	154
Utószó	154

SZONETTEK KÖNYVE

Hervadt szonettkoszorú	157
Elmaradt randevú	165
A tárgyilagos szerelem szonettjeiből	166
Midőn belegázolt az Adriába	168
Esti szonett	168

Szonett	169
Az ifjúság szonettje	170
Mellékes szonettek	170
Őszi szonett	179
Rendetlen szonettek	180
El nem küldött ajánlások	182
Koldus-koszorú	185
Velencei tükör	193
Szajnaparti szonettek	195
Mint	203
Angol szonett egy londoni októberről	203
Csonka szonett az ölelésről	204
Téli depresszió	205
Ausztrál szonett	205
Ódivatú szonett	206
Nyári vigalom	207
Szavanna	207
Szon	208
Gépszonett	208
Békekötés	209

SZONETTREGÉNY

Szonettregény	213
A Szonettregény kéziratára	326

ALKALMI KÖLTEMÉNYEK

Falirat	329
Ajándék vers	329
Aktuális költemény január idusán	330
Orvmonológ	331
A vekengőhöz	333
Születésnapomra	335

Ózdi origó	336
Nem ér a nevem	336
Szökőnap	337
Beatles-dalok	338

BÖK

Kláris	343
Nullaváltozat	343
Nagyanyám mondta huszadik születésnapomon	343
Rózsaszín költemény	344
Szabályzat	345
Megkötöm lovamat	346
Júlia	346
Sima ügy	346
Az világnak folyása	347
Két elakadt József Attila-sorra	348
Utánérzések	348
Hangyaének	349
A magyarokhoz	350
Jóslat	350
Kérvény	351
Csujogatók	351
Ibolyaszedők	353
Kórisme	353
Éjszakai olvasás	353
Klapanciák	354
Tájleírás	354
Pest	355
Kis magyar poétika	355
Epilógus	357
Február végén	358
Opera	359
Variánsok	360
Tiszántúli mondóka	360

Dévaj dalok	361
Ars philosophica	363
Blokád	364
Mi lennék	365
Gyermekded versezet	365
Lickóvadamosi rímek	366
Háromszor négy sor	368
Mondóka	368
Ezredvégi fecnik	369
Netvers	370
Én nem tudom	370
Rózsadombi fohász	371
Urbanista naptár	372
Tükör	373
Végkifejlet	373
Bök	374
Végül	380

XL

XL	383
Róma	384
INRI	386
Fohász	387
Ars poetica	389
Ölelkező szonettek	391

A borító
Burkus József festményének
felhasználásával készült.

ISBN 963 9373 33 8

Kiadja a Széphalom Könyvműhely
1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
Tel./fax: 351-0593
E-mail: iroalap@interware.hu
Honlap: www.szephalom-konyvmuhely.hu
Felelős kiadó: Mezey Katalin

Nyomdai előkészítés:
Szószabó Stúdió
Telefon: 06 30 9426 504
E-mail: szoszabo@enternet.hu
Tipográfia és borítóterv: Fucskó Miklós

671/03

Csontos János (1962, Ózd)
eddig megjelent verseskötetei:

Menekült iratok (1991)
Szabadulási mutatvány (1991)
Határfolyam (1994)
Szonettregény (1997)
Szajnaparti szonettek
(magyarul és franciául, 1997)
Haiku-naptár
(bolgárul, 2002)

(Arról, hogy negyvenéves korára mindent tud az ember)

„Marcus Aurelius mondja, hogy negyvenéves korára egy férfi, aki-
ben világít egy szikra az értelemnek, mindent megélt és mindent
tud, ami előtte történt az időben az emberekkel, s ami az utána kö-
vetkező időben történhet még. A részletek lehetnek változatosak és
eltérőek, de az alapélmény – minden emberi élet közös alapélmé-
nye – negyven év alatt csakugyan megtörténik minden emberrel.
Megélte a szenvedélyeket, tapasztalta a természeti törvények állan-
dóságát, és teljes bizonyossággal tudja, hogy halandó. Többet nem
tudott Caesar sem, Antonius sem, Marcus Aurelius sem, többet
nem fog tudni az ember az időben önmagáról és a világról soha.
Minden más csak ismétlődés.”

Márai Sándor: Füveskönyv (1943)

ISBN 963 9373 33 8

9 789639 373334

Ára: 1800 Ft

Csontos János XL

Összeüjtött
versek